

Parlamentul Republicii Moldova

STENOGRAMA

ședinței plenare a Parlamentului Republicii Moldova
din ziua de 6 martie 2020

SUMAR

1.	Aprobarea ordinii de zi.	3 – 22
2.	Depunerea, de către deputații Frațiunilor parlamentare „ACUM Platforma Demnitate și Adevăr” și „Partidul Acțiune și Solidaritate, Blocul ACUM”, a moțiunii simple asupra politicii și activității Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene.	23 – 25
3.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru modificarea Legii nr. 420/2006 privind activitatea de reglementare tehnică (<i>art. 1, 1', 3 ș.a.</i>). Nr. 1 din 09.01.2020	25 – 26
4.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru modificarea Legii comunicațiilor poștale nr. 36/2016 (<i>pe tot parcursul legii; clauza de armonizare; art. 1, 2, 3, 4, 6, 9, 10, 11, 12 ș.a.</i>). Nr. 269 din 20.11.2019	27 – 28
5.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege cu privire la modificarea unor acte normative (<i>Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei – art. 19, 20; Legea nr. 235/2016 privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat nr. 807 din 17 noiembrie 2014 și nr. 101 din 1 aprilie 2015</i>). Nr. 81 din 26.02.2020	28 – 66
6.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege cu privire la suspendarea aplicării reducerii	66 – 95

	pedepsei condamnatului deținut în condiții precare de detenție. Nr. 59 din 14.02.2020	
7.	Dezbaterea proiectului de Lege pentru modificarea articolului 5 din Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii. Amânarea procedurii de vot pentru o ședință ulterioară. Nr. 68 din 21.02.2020	95 – 111

Ședința începe la ora 10.03.

Lucrările sunt prezidate de doamna Zinaida Greceanii, Președinte al Parlamentului, asistată de domnii Mihail Popșoi, Alexandru Slusari, Vlad Batrîncea și doamna Monica Babuc, vicepreședinți ai Parlamentului.

Doamna Zinaida Greceanii:

Stimați colegi,

Bună dimineața.

Vă rog să vă ocupați locurile în sală.

Rog Secretariatul să anunțe prezența deputaților în sală.

Doamna Evelina Bubuioc – șef al Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați deputați,

Bună dimineața.

Vă anunț că la începutul ședinței de astăzi, din 100 de deputați, și-au înregistrat prezența 83 de deputați.

Nu și-au înregistrat prezența: Șor Ilan, Glavan Ruxanda – cerere, Vitiuc Vladimir – deplasare, Țârdea Bogdat – deplasare, Suhodolski Alexandr – deplasare, Andronachi Vladimir – cerere, Agache Angel – cerere, Bolea Vladimir, Sajin Galina, Apostolova Reghina, Fotescu Vadim, Himici Igor, Jardan Petru, Tauber Marina, Ulanov Denis, Spătaru Arina, Năstase Vasile-Andrei.

Doamna Zinaida Greceanii:

Da. Mulțumesc.

Doamnă Bubuioc,

Încă o dată, vă rog, numărul total. 83.

Stimați colegi,

Avem cvorumul, putem să începem ședința plenară a Parlamentului. Întâi de toate, rog să onorăm Drapelul de Stat. (*Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.*)

Stimați colegi,

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Astăzi își sărbătorește ziua de naștere deputatul Ilan Șor. Îl așteptăm acasă, în Moldova, ca să-i adresăm felicitări. (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi... (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi,

Haideți să vă spun niște informații și pe urmă vă ofer cuvântul de procedură, de toate.

Stimați colegi,

Suntem în preajma sărbătorii de 8 martie... văd că cineva s-a străduit și avem flori pe masă, sper că femeile... Ziua Internațională a Femeii. Această zi este un prilej pentru a sărbători actele de curaj și hotărâre a femeilor obișnuite, femei de rând care au jucat un rol extraordinar în istoria țărilor și comunităților lor.

De-a lungul timpului această sărbătoare a devenit un bun prilej de sărbătorire a feminității, indiferent de vârstă, religie, rasă, pentru toate femeile. Le dorim tuturor femeilor mult curaj, sănătate, fericire și realizări frumoase.

Stimate doamne,

Nu uitați, nouă ne aparține misiunea de a duce globul pământesc în palmele sale.

Felicitări pentru toate! (*Aplauze.*)

Până a trece la ordinea de zi, de procedură.

Văd că... Da, e foarte multă lume. Toată lumea care s-a înscris este de procedură? Toți vor să felicite femeile? La ordinea de zi... terminăm cu procedurile.

Suntem în preajma sărbătorii, eu azi sunt mai bună.

Domnule Popșoi,

Vă rog, de procedură.

Domnul Mihail Popșoi:

În contextul celor menționate de dumneavoastră acum, mă alătur și eu acestei felicitări, doar că aș vrea să adaug, e bine că se oferă flori, doar că

florile se ofilesc în scurt timp, e bine să ne solidarizăm, cu adevărat, cu femeile din Republica Moldova și invit toți bărbații din plenul Parlamentului și din Republica Moldova să se alătore marșului solidarității care va porni duminică la orele unu la amiază, la 13.00, de la Magazinul „UNIC”, sub genericul „Porniți Convenția de la Istanbul”. Doar solidarizându-ne cu proiecte de lege care sunt în interesul femeilor și fetelor, cum este combaterea violenței domestice, putem să demonstrăm, cu adevărat, că sprijinim femeile, le susținem și le considerăm, cu adevărat, a doua jumătate a noastră.

De aceea vă invit, dragi colegi, să vă alăturați acestui marș al solidarității, care va demonstra, cu adevărat, respectul nostru față de femei.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Următoarea de procedură – doamna Ciobanu Maria.

Doamna Maria Ciobanu:

Doamnă Președinte al Parlamentului,

Stimați legiuitori,

Este o mare rușine ca un deputat penal să fie felicitat din Prezidiul Parlamentului cu ocazia zilei de naștere. Ne-a făcut de rușine în lumea întreagă. Eu îi urez din tot sufletul ani mulți cu executare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Probabil că dumneavoastră nu prea ați fost atentă la felicitarea mea.

Următoarea – domnul Sîrbu Serghei.

De procedură.

Domnul Sîrbu.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Un anunț de procedură. În temeiul prevederilor articolului 4 din Regulamentul Parlamentului, în baza cererii depuse și procesului-verbal al Grupului parlamentar „PRO MOLDOVA” din 3 martie, a fost acceptată cererea deputatului Gheorghe Brașovschi, care s-a retras din Frațiunea Partidului Democrat și s-a alăturat Grupului parlamentar „PRO MOLDOVA”. Astfel, Grupul parlamentar, pe moment, este compus din 7 deputați.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Am luat act.

Următoarea de procedură – domnul Candu.

Domnul Andrian Candu:

Stimată doamnă Președinte,

Dați-mi voie și din partea Grupului „PRO MOLDOVA” să aduc felicitări sincere tuturor doamnelor: bunici, mămici, surori, fiice. Și să ținem minte că nu doar de 8 martie trebuie să ne gândim la doamnele noastre deosebite.

Cu această ocazie, vreau să aduc felicitări doamnelor din Parlamentul Republicii Moldova și să știți că noi vă apreciem, indiferent de culoarea politică, pe toate. Și cu cât mai multe doamne vom avea în Parlamentul Republicii Moldova, cu siguranță, și activitatea legislativă va fi mai productivă.

Și, doamnă Președinte, și dumneavoastră, și în Prezidium, la fel, felicitările noastre.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Noi o să avem grijă să fim doamne suficiente și în Parlament, și peste tot locul.

Următoarea de procedură – domnul Litvinenco.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Bună ziua la toți.

Doamnă Președinte,

Stimați colegi, mai ales din majoritatea parlamentară,

Eu vreau foarte mult să rog să se respecte pe viitor Regulamentul Parlamentului atât în ceea ce privește dezbaterile proiectelor de lege, așa încât să nu se invoce în mod nejustificat articolul 108, inclusiv atunci când depunem moțiuni simple, ca să se dezbată aceste moțiuni în plenul Parlamentului fără a fi respinse fără nici un temei, atât atunci când propunem componența sau persoane în componența nominală a comisiilor permanente în conformitate cu principiul proporționalității, în conformitate cu decizia fracțiunii, în conformitate cu doleanța parlamentarului.

Pentru că chiar m-am uitat în Regulamentul Parlamentului și am găsit articolul 61 alineatul (4) care spune în felul următor: fiecare fracțiune are dreptul să ia cuvântul la fiecare proiect...

Doamna Zinaida Greceanîi:

10 secunde, vă rog.

Domnul Sergiu Litvinenco:

... Fiecare fracțiune are dreptul să aibă luare de cuvânt la fiecare proiect – 7 minute, fiecare deputat are dreptul să aibă luare de cuvânt – 5 minute. Și vă anunț de pe acum că dacă n-o să respecte Parlamentul, noi suntem 25–26 de parlamentari în ACUM și la fiecare proiect ne vom înregistra cu

25–26 de luări de cuvânt și atunci vedeți unde veți ajunge dacă veți închide gura opoziției.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da și noi vă mulțumim pentru această lecție.

Cel puțin, vă cunoaștem agenda. (*Rumoare în sală.*)

Așteptați rândul, vă rog.

Domnul Filip – de procedură.

Domnul Pavel Filip:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Știți că Partidul Democrat are un slogan „Fapte, nu vorbe”, nu venim cu declarații și apeluri la marșuri. Florile care sunt pentru doamnele din Parlament sunt din partea Partidului Democrat. Pe această cale vreau să vă aducem felicitări dumneavoastră și tuturor femeilor. Să aveți parte de o primăvară frumoasă. Femeile să fie iubite și apreciate. Și vă mulțumim că sunteți. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Stimați colegi...

Domnule Reniță,

Veniți cu o felicitare pentru femei?

Da, vă rog.

Domnul Iurie Reniță:

Da. Doamnă Președinte,

Vă mulțumesc.

Evident că mă alătur și eu frumoaselor și scumpelor noastre doamne cu felicitări deosebite.

Dar până atunci v-aș solicita respectuos, doamnă Președinte, să nu mai repetăm niciodată ceea ce s-a întâmplat vineri la votarea inițiativei mele cu privire la fundații, când inițial a fost număr suficient de voturi, iar ulterior ați revenit și ați trișat.

De aceea, vă rog frumos, talentatul dumneavoastră coleg de partid care numără corect câteodată, când este a doua oară. Găsiți în sectorul nr. 2 persoana care să numere corect, onest voturile. Și mai mult, vă rog să nu permiteți trișarea. Am vizionat înregistrarea, sută la sută a fost o trișare. Și vă rog frumos, să nu mă obligați ca să-mi schimb...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumim.

Cu referire la trișări, am să mă uit și eu video cela, să văd unde eu am trișat. Dar cred că am să învăț și eu, voi avea și eu după Parlament o capacitate nouă.

Stimați colegi,

Acestea au fost de procedură.

Noi avem aprobată ordinea de zi a ședinței în plen a Parlamentului, care a fost aprobată în ședința în plen precedentă. Dar Biroul permanent s-a convocat în ședință în ziua de ieri și a aprobat un supliment la ordinea de zi bisăptămânală, pentru data de 6–13 martie.

Acest proiect de ordine de zi îl aveți fiecare dintre dumneavoastră pentru perioada 6–13 martie. La acest supliment noi mai avem careva propuneri, ca, de obicei, aceasta la noi a devenit deja o tradiție. De aceea eu sunt nevoită să vă propun să prezentați...

Prima prezentare e semnată de președintele Frațiunii „Platforma DA”, domnul Slusari.

Domnule Slusari,

Cine face prezentările respective, aveți șase subiecte, șase minute la dispoziție. Vă rog. Cine le prezintă?

Domnul Alexandru Slusari:

Primele patru – eu, celelalte două – colegii mei.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Slusari, vă rog.

Domnul Alexandru Slusari:

Primul subiect, stimați colegi, audierea ministrului economiei și infrastructurii, domnul Usatîi, cu privire la executarea Hotărârii Parlamentului nr. 141 privind raportul pe Aeroport.

Am votat împreună această hotărâre. Nu se exercită nimic. Ministerul Economiei a avut un șir de sarcini. N-a prezentat nici o informație ce se întâmplă și ce face Ministerul Economiei în contextul acestei hotărâri. Este lipsă de respect față de Parlament. Haideți, până când el este în funcție, măcar o dată să-l auzim pe dânsul.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Ce înseamnă până când? Eu cred că o să fie încă mult și bine în funcție.

Domnul Alexandru Slusari:

Nu știu.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Dumneavoastră cunoașteți că noi am inclus pe ordinea de zi audierea ministrului economiei în ședința în plen pentru săptămâna viitoare. Poate noi trimitem, Secretariatul remite să vină și cu informația respectivă. Sunteți de acord săptămâna viitoare?

Domnul Alexandru Slusari:

Da, dar el vine pe moțiunea simplă. El vine pe politici, anumite politici care n-au nimic cu Aeroportul. Și el nu este obligat să răspundă la întrebare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Eu am propus o soluție, ca Secretariatul să remită și această propunere ministrului economiei. Domnul Slusari insistă ca să includem audierea raportului ministrului economiei în ședința de azi sau săptămâna viitoare?

Domnul Alexandru Slusari:

De azi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

De azi.

Cine este pentru, rog să votați.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Următorul proiect.

Domnule Slusari,

Vă rog.

Domnule Slusari,

Vă rog, următorul proiect.

Domnul Alexandru Slusari:

Aici este vorba despre audierea Viceprim-ministrului, ministrului finanțelor, domnul Serghei Pușcuța, care, cu siguranță, n-are de gând să vină săptămâna viitoare cu alte probleme.

Și vorbim despre Hotărârea Parlamentului nr. 143 privind devalizarea sistemului bancar. Atunci când pregăteam raportul, îmi amintesc cum am discutat cu domnul Golovatiuc, că primul lucru care trebuie făcut, de văzut cum au fost acordate aceste credite de urgență de 13,4 miliarde de lei. Și noi am stipulat special în hotărârea Parlamentului că timp de 90 de zile Ministerul Finanțelor să inițieze un audit. Că această comisie a lucrat pe lângă Ministerul Finanțelor. Este un lucru foarte obscur ceea ce s-a întâmplat

cu aceste credite de urgență. Și noi acest lucru îl vedem deja și în cadrul anumitor declarații ale organelor de anchetă.

Nimic nu s-a făcut. Vin cu aceeași solicitare. Să-l chemăm pe ministrul finanțelor și să-l întrebăm de ce nu a fost inițiat auditul pe aceste credite de urgență.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

La acest subiect, domnul Golovatiuc.

Am vrut eu să aduc niște clarificări, dar, vă rog, s-o faceți dumneavoastră mai profesionist.

Domnule Golovatiuc,

Vă rog.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Da, это dreptul la replică.

Я не ответил на реплику, которая была... мне предоставлено право неделю назад, но сейчас, извините, отвечу. Я прошу вас, не надо по поводу и без повода номинализировать мою фамилию. Тем более что мы с вами не обсуждали вопрос, что нужно выяснить, как были распределены эти средства.

Как были распределены эти средства, мне было понятно еще в начале '15 года. И законность этого распределения. Поэтому мы внесли законопроект о внесении изменений в то решение Парламента. И оно будет обсуждено в ближайшую среду на комиссии и предложено пленарному заседанию Парламента, чтобы снять все вопросы по данному субъекту.

Спасибо.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Oricum a fost propunerea.

Cine este pentru a fi inclusă în ordinea de zi audierea viceprim-ministrului, ministrului finanțelor, domnul Pușcuța, rog să votați, pentru ședința de azi.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Al treilea subiect.

Domnule Slusari,

Vă rog.

Domnul Alexandru Slusari:

Păcat că Vladimir Ivanovici, a venit cu această replică. Mă rog, rămâne pe conștiința dumnealui.

Următorul proiect. Dat fiind faptul că la 1 aprilie este termenul de indexare a pensiilor și ținând cont că noi am înregistrat inițiativa nr. 77, care prevede majorarea pensiilor cumulativ pentru 430 de mii de pensionari, care au pensiile sub minimul de existență cu 15% și am arătat, am notificat și resursele de unde pot fi alocate pentru această indexare, vă rugăm respectuos să includeți acest proiect în ordinea de zi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Eu am să supun votului includerea în ordinea de zi, fiți atenți.

Stimați colegi,

Fiți atenți, vă rog, la mine atenți.

Stimați colegi,

Pe subiectul respectiv nu este nici avizul Guvernului, nu este nici raportul comisiei de bază. De aceea, în lipsa acestora și a raportului comisiei, și a avizului Guvernului, supun votului introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr. 77 din 26 februarie 2020, cu toate că nu înțeleg cum noi putem să-l examinăm, dacă nu este nici una, nici alta.

Cine este pentru, rog să votați.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Cum, domnule Candu, să introducem pe ordinea de zi, când nu este nici avizul Guvernului, nici...

Da, mulțumesc. (*Rumoare în sală.*)

O să-mi răspundeți pe urmă. Se poate? Acum, haideți acum răspundeți.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Președinte,

Vreau să vă spun că, așa cum prevede Regulamentul Parlamentului articolul 46 alineatul (3), dacă nu greșesc, cu votul majorității deputaților prezenți, se introduc pe ordinea de zi subiecte, proiecte de acte normative care nu au avizul sau raportul comisiei, sau avizul Guvernului.

Doar pentru lectura a doua, dacă este vorba despre o lectură... dacă este vorba despre proiect de lege ce ține de buget, se cere în mod obligatoriu avizul, că atunci se încalcă Constituția. Iar în rest, în plenul Parlamentului, cu majoritatea voturilor, se poate decide introducerea pe ordinea de zi, potrivit Regulamentului care este lege, doamnă Președinte. Și lucrul acesta se făcea și atunci când dumneavoastră erați în sală și erați președintele

fracțiunii, și vă aduceți aminte foarte bine de practicile anterioare. Regulamentar.

Vă mulțumesc frumos.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Vă mulțumesc, domnule președinte Candu.

Eu am însușit lecția încă de data trecută, de atunci când eram acolo. Știu foarte bine cum se făcea. De aceea mulțumesc mult pentru lecție.

Stimați colegi,

Nu a întrunit numărul necesar de voturi, de aceea nu se include.

Următorul proiect nr. 4 care... nr. 58 pe care îl propuneți.

Domnule Slusari,

Vă rog.

Domnul Alexandru Slusari:

Stimați colegi,

Eu înțeleg că așa-i majoritatea, coaliția... acum mergeți așa cum mergeți, lucrurile se schimbă. Dar haideți să respectăm buchea și procedurile măcar... al patrulea proiect ține de anularea votului care a fost cu încălcări grave. Și, iarăși, revin la indexarea pensiilor, proiectul nr. 58, în a doua lectură, a fost votat cu multiple încălcări, vinerea trecută, deoarece a doua zi, după prima lectură, nu s-a permis examinarea amendamentului care urma să fie expediat către Guvern, n-au fost respectate termenele de examinare a acestor amendamente, termenele de examinare a proiectului pentru a doua lectură și, propriu-zis, procedura cu supunerea amendamentului la vot a fost omisă și a fost supus la vot proiectul în a doua lectură, fără respectarea articolelor 58 și 68 din Regulamentul Parlamentului.

Eu totul înțeleg, dar haideți măcar să nu încălcăm fără nici un rezon Regulamentul Parlamentului. De aceea solicităm respectuos să anulăm acest vot, să punem în ordinea de zi acest subiect.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi,

Cine este pentru propunerea enunțată de domnul Slusari, rog să votați.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Subiectul nr. 5.

Cine prezintă? (*Voce nedeslușită din sală.*)

Doamnă Macari,

Vă rog.

Doamna Stela Macari:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați deputați,

Proiectul de Lege înaintat nr. 42 ține de majorarea cuantumului alocației lunare cu 200 de lei sau, altfel spus, de la 300 de lei la 500 de lei pentru persoanele participante la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova, la acțiunile de luptă din Afganistan și pe teritoriul altor state.

Vreau să atrag atenția că în luna decembrie, când în plenul Parlamentului nu a fost susținut un proiect de lege similar, venit din partea unui grup de deputați, nu am înțeles de ce acești deputați n-au insistat în continuare pe această majorare.

Fracțiunea parlamentară „Platforma DA” a reacționat imediat atunci, venind cu un amendament la proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale pentru 2020, prin care am propus, totuși, stabilirea cuantumului alocației lunare de 500 de lei. Iar dacă ne unificam eforturile, veteranii noștri ar fi putut primi această sumă deja din luna ianuarie a acestui an.

Prin proiectul de lege propus, insist în continuare asupra majorării cuantumului acestei alocații, deoarece cei 300 de lei pe care-i primesc veteranii noștri abia de...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi,

Supun votului.

Cine este pentru a fi inclus în ordinea de zi de astăzi proiectul nr. 42 din 11 februarie 2020, vă rog să votați, în lipsa avizului Guvernului și a raportului comisiei.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Următorul proiect nr. 6. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Domnule Moțpan,

Vă rog.

Domnul Chiril Moțpan:

Da. Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Nu vreau să se repete situația ca și în cazul colegei, de aceea eu, repetat, și insist să aveți o atitudine responsabilă față de acest proiect care se propune, să revenim la ideea instituirii Departamentului veteranilor.

Se pare că situația s-a copt și nemulțumirea veteranilor răbufnește în Piața Marii Adunări Naționale. Este propria lor inițiativă și n-aș vrea să se repete. De aceea crearea acestui Departament ar ajuta, cumva, să fie gestionate treburile veteranilor.

Sunt foarte și foarte multe probleme. Sunt aici, în sală, și veterani de război.

Înțelegeți la fel de bine ca și mine că e necesară o instituție, sub egida Guvernului, care să coordoneze activitățile veteranilor, să aibă grijă de proiectele sociale, să vadă care sunt problemele lor și să-i ajutăm.

Vă rog foarte mult să includeți pe ordinea de zi, cu atât mai mult că am auzit că și Guvernul este gata să promoveze acest proiect.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Și eu cunosc faptul că Guvernul se preocupă de acest lucru, și Departamentul trebuie să-l creeze Guvernul... și inițiativa trebuie să vină de la Guvern.

Dar supun votului.

Cine este pentru a fi inclus în ordinea de zi... raportul comisiei și avizul Guvernului nu este... proiectul nr. 46 din 13 mai 2019, rog să votați.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Următorul... următoarele propuneri vin din partea Frațiunii „PAS”.

Domnule Grosu,

Cine prezintă? *(Voce nedeslușită din sală.)*

Domnule Radu Marian,

Vă rog.

Domnul Radu Marian:

Da. Mulțumesc mult.

Doamnă Președinte,

Vin cu solicitarea de a include în ordinea de zi proiectul de Lege nr. 236 privind transparența Companiei Naționale de Asigurări în Medicină. Este raportul comisiei și el poate fi votat și în a doua lectură. *(Gălăgie în sală.)*

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Domnule Marian,

Eu îmi cer scuze, nr. 40? *(Voce nedeslușită din sală.)*

Nr. 236.

Comisia protecție socială, sănătate și familie,

Da, vă rog.

Doamna Elena Bacalu:

Ieri la ședința... alaltăieri la ședința comisiei a fost examinat acest proiect de lege. Au fost puse în discuție și mai multe amendamente, din păcate, raportul nu a întrunit numărul de voturi pentru a fi înaintat ședinței în plen, adică rămâne la discreția plenului.

Este, da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Raportul este?

Doamna Elena Bacalu:

Da.

Examinează, da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Examinează. Și au fost acceptate?

Doamna Elena Bacalu:

O parte, adică în cea mai mare parte au fost acceptate toate amendamentele, doar acolo cu careva modificări.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Doamna Elena Bacalu:

Îmi cer iertare, un amendament a venit, de fapt, cu întârziere, al domnului Popșoi, care nu a fost inclus în...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Eu am o propunere, domnule Marian: săptămâna viitoare.

Noi aprobăm ordinea de zi bisăptămânală. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Da, vă rog.

Domnul Radu Marian:

Vă rog, eu nu văd o problemă să votăm săptămâna asta, adică dacă este raportul comisiei, dacă ține de latitudinea plenului, nu văd nici o diferență dacă votăm acum sau săptămâna viitoare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Insistați astăzi? (*Gălăgie în sală.*)

Domnul Radu Marian:

Da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă Bacalu,

Sunteți gata astăzi să prezentați raportul?

Doamna Elena Bacalu:

... inclus pe ordinea de zi, nu-i o problemă să mă duc să iau proiectul cu raportul, dar nu văd nici o grabă pentru ce ar fi trebuit să fie inclus astăzi pe ordinea de zi, când avem posibilitate săptămâna viitoare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Săptămâna viitoare?

Stimați colegi,

Cine este pentru a fi inclus pentru săptămâna viitoare proiectul nr. 236 din 21 octombrie 2019, lectura a doua, cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea voturilor.

Următorul proiect mai aveți...

Doamnă Roșca,

Vă rog.

Doamna Veronica Roșca:

Doamnă Președinte,

Stimați colegi,

Propun atenției dumneavoastră proiectul de Hotărâre nr. 40 prin care solicităm a declara luna martie luna consacrată celebrării a 30 de ani de activitate a femeilor în Parlamentul Republicii Moldova, ținând cont de faptul că acest proiect de hotărâre are și avizul Guvernului, spre surprinderea mea, cât și raportul pozitiv al comisiei de resort.

Totodată, în acest context, vreau să țineti cont de faptul că în aprilie se împlinesc exact 30 de ani de la formarea primului Parlament, în mod democratic, în Republica Moldova, prin care am avut onoarea să avem înaintași de vază, adevărați piloni ai parlamentarismului și ai democrației în Republica Moldova, care au stat la baza consolidării și fortificării

constituționalității Republicii Moldova. Cu atât mai mult că, la data de 25 aprilie 1997, doamna Lidia Istrati, care este un adevărat pilon și un adevărat tribun al tuturor femeilor care și-au consacrat viața dedicând-o implicării în activitatea politică, consider că este oportun a pune pe masa Parlamentului un astfel de proiect de lege, deoarece și în cadrul Parlamentului European, în aceste zile, se discută Pactul Simone Veil, care a fost prima Președintă a Parlamentului European în perioada anilor 1979–1982.

De aceea nu găsesc absolut nimic degradant în acest proiect de lege, din contra este o...

Doamna Zinaida Greceanîi:

10 secunde, vă rog.

Noi am auzit, de fapt, eu v-am inclus peste un minut microfonul.

Da, vă rog.

Doamna Veronica Roșca:

Vă mulțumesc pentru onoarea pe care mi-ați acordat-o.

Și consider, spuneam, că va fi pentru toți absolut în premieră un eveniment public, prin care vom avea o ședință solemnă, prin invitarea tuturor deputatelor pe care le-a avut toate legislaturile și nu sunt atât de multe, sunt mai puțin de 100 deputate în toate legislaturile din cei peste 1200 deputați.

De aceea, prin acest proiect de hotărâre, nu fac altceva decât a ne solidariza cu efortul depus de toate deputatele și toate femeile, care au decis să se implice în viață politică.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Și eu vă mulțumesc.

Întreb fracțiunile parlamentare. Eu, de fapt, nu văd o problemă, dacă este avizul și... Este...

Nu ridicați înainte de vreme mâna, că eu încă nu am pus la vot.

Stimați colegi,

Întreb fracțiunile parlamentare. Vedeți o problemă? Fiindcă este și avizul, într-adevăr, al Guvernului. Guvernul a spus: „Dar faceți voi cu câte zile vreți.”

Domnule Furculiță,

Vă rog.

Domnul Corneliu Furculiță:

Suntem de acord.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Diacov sau domnule Filip?

Domnule Filip?

Cine va...?

Domnul Dumitru Diacov:

E o ocazie bună de a sprijini inițiativele opoziției. De ce nu? *(Râsete în sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Mai faceți haz, că altfel vă e trist aici în Parlament.

Stimați colegi,

Supun votului cine este pentru a fi inclus în ordinea de zi proiectul de Hotărâre... proiectul de Hotărâre, nu de lege, proiectul de Hotărâre nr. 40 din 11 februarie 2020, rog să votați.

Practic, majoritatea sau chiar unanim. *(Aplauze.)*

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Mai am o propunere în scris. Vine din partea președintelui Comisiei juridice, numiri și imunități – domnul Bolea, vizavi de proiectul nr. 101.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Mulțumesc, doamnă Președinte.

Solicităm includerea în ordinea de zi pentru ziua de astăzi a proiectului nr. 101, este prima solicitare și luând în considerare că în ordinea de zi...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stați puțin. Câte una.

Domnul Vasile Bolea:

Da. OK.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Câte una. Nr. 101 ce-i?

Domnul Vasile Bolea:

Modificarea Hotărârii Parlamentului nr. 80 cu privire la membrii supleanți în comisii.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi...

Domnul Vasile Bolea:

Astăzi a fost examinat în comisie.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Ați luat o decizie?

Domnul Vasile Bolea:

Da. Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

S-a discutat în comisie. Este raportul comisiei.

Stimați colegi,

Cine este pentru a fi inclus în ordinea de zi, la propunerea comisiei de profil, rog să votați.

Majoritatea.

Rog, Secretariatul să distribuie acest proiect deputaților.

Mai aveți.

Domnule Bolea,

Vă rog, din partea comisiei.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Din partea comisiei, solicităm transferarea pentru o altă zi a examinării proiectului nr. 301. Deci ieri, la solicitarea societății civile și celorlalte părți interesate, comisia a organizat dezbateri publice cu invitarea inclusiv a autorului, Ministerul Justiției. Urmează să definitivăm proiectul, să votăm, să examinăm toate amendamentele și după aia vom putea examina acest proiect în lectura a doua.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi,

Este propunerea comisiei.

Cine este pentru...

Altă opinie?

Da, vă rog, doamnă Gherman.

Doamna Doina Gherman:

Da. Mulțumesc.

Într-adevăr, au avut loc ieri consultări publice, doar că domnul președinte Bolea nu a menționat că noi am stabilit și un termen de 10 zile în care dumneavoastră veți finaliza raportul.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Bolea,

După finalizarea raportului transferat, după ce avem raportul, îl includem în ordinea de zi.

Așa este, domnule Bolea? Așa este.

Stimați colegi,

Cine este pentru a fi transferat acest proiect până a avea raportul definitiv al Comisiei juridice, numiri și imunități, rog să votați.

Proiectul este transferat.

Da, domnule Bolea,

Mai aveți ceva? Nu.

Domnule Perciun,

Din partea cui aveți la ordinea de zi? După ordinea de zi.

La ordinea de zi, doamnă Bacalu.

Voce din sală:

Domnul Perciun.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Acuș. Acuș vă ofer.

Doamna Elena Bacalu:

Da. Mulțumesc mult, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Biroul permanent al Parlamentului Republicii Moldova a aprobat pentru data de 12–13 martie proiectul nr. 27 ce ține de modificarea unor acte normative și propun ca să fie transferat pentru ziua de astăzi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Atunci... este propunerea...

Raportul îl aveți?

Doamna Elena Bacalu:

Da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Este propunerea Comisiei protecție socială, sănătate și familie ca proiectul nr. 27 din 5 februarie 2020, care era pentru săptămâna următoare, să fie examinat astăzi.

Cine este pentru, rog să votați.

Astăzi, 6 martie.

Da, doamnă Bacalu,

Mai aveți ceva?

Doamna Bacalu, microfonul.

Da, vă rog.

Doamna Elena Bacalu:

Tot pentru ziua de astăzi propun să fie transferat proiectul nr. 57, tot modificarea unor acte legislative. Este raportul comisiei.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Este raportul comisiei.

După câte cunosc, când noi am examinat la ședința Biroului permanent, nu era coraportul Comisiei juridice.

Comisia juridică, aveți coraportul? Aveți coraportul.

Stimați colegi,

Cine este pentru a fi examinat astăzi, în loc de perioada 12–13 martie, proiectul nr. 57 din 14 februarie 2020, rog să votați.

Majoritatea.

6.

Stimați colegi,

Mai am câteva înscrieri.

Voce din sală:

Din partea autorilor, domnul Perciun.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Perciun,

Din partea autorilor?

Da, vă rog, domnule Perciun.

Domnul Dan Perciun:

Da. Bună ziua!

Vă rog mult să excludem de pe ordinea de zi punctul 8, ordinea de zi pentru 12–13 martie, asta-i proiectul nr. 47, ținând cont de avizul Guvernului și avizul comisiei.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Îl excludem de pe ordinea de zi? Complet?

Domnul Dan Perciun:

Da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Din partea autorilor, se exclude de pe ordinea de zi, nici nu este necesar să supun votului, proiectul nr. 47.

Domnule Perciun... proiectul nr. 47 din 15... din 14 mai 2019.

S-a exclus.

Domnule Alaiba, autor?

Domnul Dumitru Alaiba:

Nu. La ordinea de zi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

La ordinea de zi în calitate de cine?

Dacă de deputați, 5 deputați regulamentar.

Domnul Dumitru Alaiba:

Bine, eu mai târziu.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mai târziu.

Domnule Slusari,

În calitate de...?

Domnul Alexandru Slusari:

Președinte al fracțiunii.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Vă rog.

Domnul Alexandru Slusari:

Stimați colegi,

Noi suntem la a 5-a săptămână din data începerii sesiunii parlamentare. Ținând cont de atitudinea coaliției care deja a fost recunoscută de domnul Diacov acum, avem opoziție și în acest context eu vă amintesc tuturor.

Articolul 43¹ care prevede că pentru prima ședință în plen din fiecare a 6-a săptămână din data începerii sesiunii parlamentare, Biroul permanent va întocmi proiectul ordinii de zi a ședinței în care se includ chestiunile propuse de fracțiunile parlamentare din opoziție, precum și cele propuse de către deputați neafiliați din opoziție.

Iată de ce, anticipând a 6-a săptămână, acum fac acest anunț și solicit majoritatea și doamna Președinte respectuos, ca următoarea săptămână să fie săptămâna opoziției.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, domnule vicepreședinte.

Noi cu dumneavoastră ne întrunim săptămâna viitoare în ședința Biroului permanent și discutăm săptămâna următoare la această ședință. V-am auzit.

Mulțumesc.

Stimați colegi,

În așa mod, supun votului pentru a fi aprobat suplimentul la ordinea de zi a ședințelor în plen ale Parlamentului din 6–13 marti, cu modificările care au fost votate astăzi în ședința în plen a Parlamentului. Supun votului în întregime ordinea de zi.

Cine este pentru aceste 2 săptămâni, cine este pentru, rog să votați.

Nu vreți să votați? (*Rumoare în sală.*) Nu vreți nici moțiunea să o discutăm săptămâna viitoare?

Voce din sală:

Dar ea e inclusă deja.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Apoi e inclusă, dar nu vreți să votați ordinea de zi în întregime? (*Voci nedeslășite din sală.*)

Majoritatea celor prezenți au votat pentru aprobarea ordinii de zi.

Începem examinarea ordinii de zi.

Primul subiect... (*Rumoare în sală.*)

Da... (*Rumoare în sală.*) V-ați adus aminte? Cine?

Domnul Plîngău văd că e înscris aici la mine.

Domnul Plîngău? Nu. Da?

Da, vă rog, domnule Plîngău.

Domnul Dinu Plîngău:

Doamnă Președinte,

Colegi deputați,

În conformitate cu prevederile articolului 105 alineatul (2) din Constituția Republicii Moldova și articolele 112–115 din Regulamentul Parlamentului Republicii Moldova, solicităm să înaintăm moțiune simplă împotriva politicii... în domeniul politicii externe a Guvernului Republicii Moldova. Și permisiunea să dăm citire dispozitivului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, Direcția generală juridică să mă consultați dacă este careva...? Fiindcă a fost deja înaintată o moțiune simplă...

Domnul Dinu Plîngău:

Ați...

Doamna Zinaida Greceanîi:

... împotriva politicii...

Vă rog, eu v-am ascultat.

Domnule Creangă,

Vă rog să ne consultați, Parlamentul.

Vă rog.

Domnul Ion Creangă – *șef al Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului*:

Doamnă Președinte,

Propunerea de moțiune simplă în domeniul politicii externe n-a fost introdusă în procesul legislativ și, prin urmare, ei pot repeta.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog. De pe loc? A, dar cum altfel, la tribuna centrală.

Cinci minute aveți la dispoziție pentru a da citire moțiunii simple.

Domnul Dinu Plîngău:

În ultimii ani, politica externă a Republicii Moldova a fost afectată dramatic de factorul politic, care a deraiat de pe făgașul firesc al integrării europene. Cu performanțe incontestabile și de substanță în perioada anilor 2010–2014, cu un impact extraordinar pentru toți cetățenii noștri, odată cu liberalizarea regimului de vize și semnarea Acordurilor de Asociere și de Liber Schimb cu Uniunea Europeană. Obiectivele strategice de altă dată, în mod special integrarea noastră europeană și valorificarea potențialului economic și comercial enorm, pe care ni-l oferă piața comunitară, sunt

compromise cu politici conjuncturale și ideologice care n-au nimic comun cu interesele noastre naționale.

În locul unei politici externe consecvente, coerente și combative, s-a procedat la diverse acțiuni și obiective care preponderent doar mimează integrarea europeană, toate acestea soldându-se cu grave abateri de la normele și standardele europene în domeniul respectării dreptului omului, libertății presei și a unei justiții echitabile și independente. Din păcate, diplomația moldovenească este ostatică acestor procese politice regretabile, care conduc la izolarea țării noastre pe plan bilateral, regional, european și internațional.

Politica externă este utilizată ca instrument ideologizat de compromitere a obiectivelor noastre strategice și de revenire în spațiul valoric și democratic al Uniunii Europene.

În continuare, voi da citire dispozitivului, ca să-mi rămână timp...

Având în vedere motivația prezentată ce demonstrează cu certitudine carențele grave din activitatea Guvernului și a Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova, noi, deputații semnatori ai prezentei moțiuni simple, formulată în conformitate cu prevederile Constituției și articolelor 112–115 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797, cerem în mod de urgență următoarelor măsuri:

1. Formalizarea și prezentarea unei poziții oficiale clare și ferme a Guvernului Republicii Moldova cu privire la războiul ruso-moldovenesc de la Nistru din anul 1992.

2. Intensificarea și dinamizarea discuțiilor în formatul „5 plus 2” prin prezentarea unei poziții clare și a unui Plan de acțiuni coerent și concret cu privire la retragerea completă și necondiționată a trupelor militare ruse, precum și retragerea munițiilor, armelor și echipamentului militar de pe teritoriul Republicii Moldova, cât și a transformării actualei așa-numite operațiuni de menținere a păcii într-o misiune civilă cu mandat internațional în strictă conformitate cu prevederile Acordului privind principiile soluționării pașnice a conflictului armat din regiunea transnistreană a Republicii Moldova, semnat la 21 iulie 1992, a Declarației summit-ului OSCE din anul 1999 de la Istanbul, a Declarației Parlamentului Republicii Moldova privind retragerea forțelor militare ruse de pe teritoriul țării, precum și a Rezoluției Adunării Generale ONU privind retragerea trupelor ruse din regiunea transnistreană a Republicii Moldova.

Prezentarea unei agende clare și coerente cu privire la implementarea efectivă a Acordului de Asocieră și a Zonei de Liber Schimb, menită să ancoreze ferm Republica Moldova pe calea integrării europene.

4. Elaborarea și prezentarea unui Plan de acțiuni concret cu privire la promovarea intereselor economice ale Republicii Moldova peste hotare prin intermediul misiunilor sale diplomatice.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnule Creangă,

Vă rog să preluați moțiunea simplă, să verificați, să-mi prezentați, ca de obicei, nota, ca să informăm Biroul permanent și apoi plenul Parlamentului.

Stimați colegi,

Începem examinarea ordinii de zi.

Primul proiect de pe ordinea de zi este proiectul nr. 1 din 9 ianuarie 2020, lectura a doua.

Prezintă Comisia economie, buget și finanțe.

Domnule Golovatiuc,

Vă rog, raportul pentru lectura a doua.

Stimați colegi...

Nu, așa ia. Da, d-apoi cum?

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat pentru lectura a doua proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 420/2006 privind activitatea de reglementare tehnică și informează despre următoarele.

Pentru lectura a doua, la proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 420/2006 privind activitatea de reglementare tehnică amendamente nu au parvenit.

Comisia economie, buget și finanțe a redactat proiectul de lege în contextul propunerilor și obiecțiilor înaintate de Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului și-l prezintă anexat.

Urmare a examinării, Comisia economie, buget și finanțe, cu votul majoritar, propune adoptarea proiectului de Lege nr. 1 din 9 ianuarie 2020 în lectura a doua și lectură finală.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Întrebări nu aveți.

Stimați colegi președinți ai fracțiunilor,

Vă rog să aveți grijă deputații să revină toți la locurile de muncă. În special, la socialiști mă refer. De dimineață v-am rugat să nu umblați brambura prin Parlament.

Stimați colegi...

Domnule președinte,

Luați loc.

Stimați colegi,

Se supune votului pentru a fi adoptat în lectura a doua proiectul nr. 1 din 9 ianuarie 2020.

Cine este pentru, rog să votați.

Lectura a doua.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 25.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 25.

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

– 31.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 31.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 22.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 22.

Cu 78 de voturi, proiectul este votat în lectura a doua.

Următorul proiect, de asemenea, este...

Da, vă rog, de procedură.

Domnule Reniță,

Ce s-a întâmplat?

Domnul Iurie Reniță:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Eu am solicitat, la începutul ședinței, să desemnați un numărător și să nu stea o persoană pentru tot Parlamentul.

Vă rog, sectorul nr.2...

Dacă nu găsiți-l în Prezidium sau în sală.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Reniță,

V-am auzit. Am luat act de propunerea dumneavoastră.

Și nu sunt obligată s-o supun votului.

Mulțumesc pentru înțelegere.

Următorul proiect este proiectul nr. 269 din 20 noiembrie 2019, de asemenea, lectura a doua.

Vă rog, domnule Golovatiuc, la tribună.

Raportul comisiei.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat pentru lectura a doua proiectul de Lege pentru modificarea Legii comunicațiilor poștale nr. 361/2016 și informează despre următoarele.

Pentru lectura a doua, Comisia economie, buget și finanțe a sistematizat și a examinat amendamentele deputaților, propunerile și obiecțiile înaintate de Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului și obiecțiile Băncii Naționale a Moldovei.

Rezultatele examinării lor sunt reflectate în tabela de sinteză, parte integrantă a prezentului raport.

În contextul amendamentelor și propunerilor acceptate, practic toate au fost acceptate, Comisia economie, buget și finanțe, cu votul majoritar, propune adoptarea proiectului de Lege nr. 269 în lectura a doua și în lectura finală.

Proiectul de lege redactat este prezentat în anexă.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc, domnule președinte.

Nu aveți întrebări.

Stimați colegi,

Supun votului pentru...

Stimați colegi, doamne...

Domnule Alaiba,

Ce-i spuneți doamnei la ureche? Spuneți la tot Parlamentul.

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Supun votului pentru a fi adoptat în lectura a doua proiectul nr. 269 din 20 noiembrie 2019.

Cine este pentru, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

Da, vă rog.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 25.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog.

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

– 32.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 32.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul 3 – 22.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 22.

Cu 79 de voturi, proiectul este votat în lectura a doua.

Următorul proiect care se supune examinării este proiectul nr. 81 din 26 februarie 2020.

Prezintă din partea Guvernului – Ministerul Finanțelor, domnul Pușcuța, viceprim-ministru, ministrul finanțelor.

Vă rog.

Da, vă rog, vă rog.

Domnul Serghei Pușcuța – *viceprim-ministru, ministru al finanțelor*:

Buna ziua.

Stimată doamnă Președinte,

Onorat Parlament,

Se prezintă atenției dumneavoastră proiectul Legii cu privire la modificarea unor acte legislative. Prin prezentul proiect se propune operarea unor modificări în două legi, și anume: Legea nr. 458 cu privire la Banca Națională a Moldovei și Legea nr. 235 privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat nr. 807 din 17 noiembrie 2014 și nr. 101 din 1 aprilie 2015.

Modificările vizează schimbarea, începând cu perioada anului 2019, a modalității de repartizare a profitului Băncii Naționale a Moldovei, disponibil pentru distribuire. Astfel, se propune în cazul în care capitalul statutar constituie mai puțin de 4% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii Naționale, profitul disponibil pentru distribuire să fie alocat în întregime pentru majorarea capitalului statutar.

În cazul în care capitalul statutar constituie de la 4 până la 10% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii Naționale, 50% din profitul disponibil pentru distribuire să fie alocat la majorarea capitalului statutar, iar 50% din profitul disponibil pentru distribuire să fie transferat ca venit în bugetul de stat.

În cazul în care capitalul statutar constituie mai mult de 10% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii Naționale, profitul disponibil pentru distribuire să fie îndreptat ca venit la bugetul de stat.

Promovarea proiectului de lege va diminua presiunea financiară asupra bugetului de stat pe termen mediu și lung, ca urmare a deservirii obligațiunilor de stat, emise în anul 2016, cu suma profitului disponibil pentru distribuire a Băncii Naționale, aferent anului financiar respectiv.

Proiectul a fost supus coordonării cu autoritățile responsabile și cu Banca Națională a Moldovei.

Rugăm susținerea acestuia.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Aveți întrebări.

Prima întrebare – domnul Slusari.

Domnul Alexandru Slusari:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Am două întrebări. Prima întrebare: de ce dumneavoastră prezentați azi acest proiect? Nu văd pe nimeni de la Banca Națională.

Înțeleg că, după reținerile de ieri, au mai rămas încă viceguvernatori. De ce anume Ministerul Finanțelor prezintă acest proiect?

Domnul Serghei Pușcuța:

Conform Regulamentului, acest proiect de lege a fost elaborat și se prezintă Parlamentului de către Guvernul Republicii Moldova.

(Voce nedeslușită din sală.)

Domnul Alexandru Slusari:

Dar, totuși, îi vizează, precizați. Totuși, proiectul vizează activitatea Băncii Naționale...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Slusari,

Precizare.

Domnul Alexandru Slusari:

Totuși, era mai logic să fie în sală reprezentanții Băncii Naționale, să avem posibilitatea să punem întrebări și către reprezentanții lor.

Acum a doua întrebare. Dumneavoastră ați vorbit mai mult despre articolul 20, despre acest coridor între 4 și 10%, mai mult de 10%. Și, practic, n-ați spus nimic despre modificările propuse pentru articolul 19.

Vă rog frumos, precizați și explicați la toți cetățenii, pentru ce este necesară modificarea alineatelor (6) și (7) din articolul 19 și în situația când nivelul capitalului statutar scade sub 4%, atunci urmează bani din buget să alocăm pentru acoperirea pierderilor Băncii Naționale.

La moment, noi avem alineatul (5), care prevede că pierderile sunt acoperite din Fondul de rezervă. Avem Fondul de rezervă 1 miliard 700 de milioane de lei.

Vreau să înțeleg, rămâne această normă în vigoare, ca întâi să fie alocate, în caz dacă o să fie pierderile Băncii Naționale, dacă o să mai fure cineva miliarde sau o să fie o criză valutară, cum vor fi acoperite pierderile?

Și dacă această normă, pe care o propuneți dumneavoastră, nu presupune că toate aceste pierderi mai departe o să fie acoperite de la bugetul de stat. Mai ales că la moment, capitalul statutar este puțin peste 5% și dacă scade sub 4%, deja noi iarăși trebuie din buget să plătim, să achităm banii către Banca Națională.

Vă rog să clarificați foarte, foarte... de aceasta depinde cum votăm noi.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule Președinte,

Țin să reamintesc că Banca Națională poate să fie invitată în plenul Parlamentului la decizia Parlamentului. Dar inițiativa legislativă oricum aparține Guvernului. Deci Banca Națională trebuie de văzut de cât este... are sau nu are dreptul la inițiativă legislativă.

Doi. În partea ce ține de comunicarea cu colegii de la Banca Națională. Iarăși reamintesc că în toate comisiile parlamentare, unde s-a examinat zilele trecute acest proiect de lege, colegii de la Banca Națională au fost prezenți.

La două dintre aceste comisii ați asistat și dumneavoastră la ședința aceasta a comisiei. La două comisii ați fost prezent dumneavoastră. Și la aceste comisii reprezentanții Băncii Naționale a Moldovei erau prezenți. Deci a fost posibilitatea de a le înainta întrebările corespunzătoare.

În partea ce ține de modificarea articolului 19, deci este o procedură, în viziunea Guvernului, firească. În cazul în care Banca Națională ajunge sub un prag minim de capitalizare, este necesar efortul consolidat al tuturor finanțelor naționale, inclusiv ale celor publice, pentru a păstra stabilitatea și capitalizarea Băncii Naționale.

Și nu văd nimic ieșit din comun din faptul că, în cazul în care capitalizarea Băncii Naționale este sub nivel de 4 la sută, Guvernul, prin intermediul bugetului de stat, este obligat să intervină pentru păstrarea sustenabilității finanțelor la nivel național.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Următoarea întrebare.

Aveți o precizare.

Domnule Slusari,

Da, poftim.

Domnul Alexandru Slusari:

Eu, totuși, n-am primit răspuns foarte clar, dat fiind faptul că la moment alineatul (5) din articolul 19 prevede că Fondul general de rezervă din capitalul statutar se utilizează în exclusivitate pentru acoperirea pierderilor înregistrate, conform rezultatului exercițiului la finele anului financiar.

Din câte eu înțeleg, această normă era mai mult decât suficientă. Și nu era nevoie să adăugăm mecanismul alocării banilor din bugetul de stat.

Acum dumneavoastră veniți cu alineatele (6) și (7), care nu anulează alineatul (5).

Și eu așa și n-am înțeles, în cazul în care capitalul statutar cade sub 4%, va fi utilizat Fondul general de rezervă sau deodată se recurge la banii din bugetul de stat?

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule președinte,

Alineatul (5) din articolul 19 rămâne a fi valabil. El se aplică și în continuare, doar ca o măsură suplimentară de garanție pentru sustenabilitatea Băncii Naționale, se propune a modifica corespunzător articolul 19, fără a face atingerea punctului 5 din articolul 19.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Litvinenco.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Mulțumesc.

Domnule viceprim-ministru,

Prima întrebare este foarte simplă. Cum prin acest proiect de lege se vor recupera banii din furtul miliardului?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, vă rog.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Sigur că, prin acest proiect de lege, cum am menționat și în nota informativă care însoțește proiectul de lege, dar și în discursul pe care l-am rostit acum, am vorbit despre faptul că acest proiect de lege vine să diminueze povara financiară asupra bugetului de stat în exercițiul de deservire a acestor datorii de stat garantate prin lege, până la urmă, și nicidecum nu am vorbit că acest proiect de lege contribuie la recuperarea banilor fraudauți. Acolo sunt alte proceduri, alte autorități care lucrează conform legislației în vigoare.

Vreau să vă aduc aminte că... dacă să ne referim la punctul... articolul 3, îmi cer scuze, din Hotărârea Parlamentului nr. 143, în conformitate cu care... întru executarea căreia a fost elaborat și acest proiect de lege inclusiv, eu îi dau citire articolului 3 „Guvernul și Banca Națională a Moldovei vor examina oportunitatea revizuirii Legii nr. 235...” denumirea legii și punct. Deci nu se vorbește despre recuperarea banilor fraudauți prin această lege, nu-i acesta scopul, scopul este de a balansa presiunea asupra bugetului de stat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Aveți a doua întrebare?

Da, vă rog, domnule Litvinenco.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Da. Mulțumesc.

Președintele Dodon a anunțat că, prin acest proiect de lege, se vor recupera 6 miliarde de lei.

Noi ne-am uitat, inclusiv am analizat recente analize ale Expert-Grup, profitul BNM-ului în 2018 a fost de circa 250 de milioane de lei, în 2019 va fi cel mai probabil și mai puțin, estimativ în jur de 140 de milioane, în 2016 și 2017, în general, BNM-ul a avut pierderi.

Acum ținând cont că jumătate din suma respectivă, adică 125 de miliarde... de milioane aproximativ se vor duce în buget, deci vorbim de o sumă de 10 ori mai mică decât ceea ce-a fost anunțat. În ritmul ăsta, noi vom recupera suma menționată de domnul Președinte Dodon în 48 de ani și suma totală care trebuie plătită în 150 de ani.

De ce îl lăsați pe domnul Președinte să mintă și să umilească, într-un fel, Guvernul pe care el îl susține?

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Iertați-mă de... dar sunt nevoit să vă pariez în cazul dat, deci cifrele pe care le-ați menționat dumneavoastră nu corespund realității categoric, în cazul dat, minciuna nu este din partea Președintelui, dar din partea altcuiva. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Dacă îmi permiteți, eu am să dau citire cifrelor care sunt real înregistrate și o să ne apreciem cu toții din partea cui vine minciuna în cazul dat.

În anul 2014, profitul Băncii Naționale, fiți atenți, a fost un miliard 778 milioane; 2015 – un miliard 960 milioane, 2016 – minus 262 de milioane, 2017 – minus 95 de milioane și ultimele două cifre, la care dumneavoastră foarte așa prompt și apăsător nominalizat, 2018 – 249 de milioane profit înregistrat; 2019 – 436, nicidecum nu 125. *(Gălăgie în sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Eu nu v-am oferit cuvântul, nu v-am oferit cuvântul. Vă avertizez, nu v-am oferit cuvântul. Când este conectat microfonul, atunci, vă rog, să vorbiți. Respectați Regulamentul.

Da, domnule Litvinenco,

O precizare.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Da. Precizarea este că noi, pentru 2019, am văzut cifrele prezentate de experți. Nu știu de unde aveți voi așa cifră. (*Rumoare în sală.*)

În general, prin acest proiect de lege...

Haideți fiți atenți...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Liniște.

Domnul Sergiu Litvinenco:

... eu vreau să fac precizarea corespunzătoare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Liniște, stimați colegi.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Prin acest proiect de lege, nu se recuperează nimic din miliardul furat. În continuare, banii din miliardul furat rămân pe spatele cetățenilor, dar acest proiect este un fel de ceea ce s-a mai întâmplat cu așa-anumita strategie de recuperare a miliardului, așa-numitul panou informativ de la sediul Guvernului. (*Gălăgie în sală.*)

Deci este rușinos, din punctul meu de vedere, ca actualul Guvern să nu facă pași serioși în vederea recuperării miliardului furat în condițiile în care avem Raportul Kroll. Și faptul că spuneți că nu puteți, asta vorbește doar despre impotența voastră în recuperarea miliardului furat. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Haideți...

Stimați colegi...

Domnule Novac,

Trebuie să aveți și o capacitate de a nu auzi unele declarații care sunt nu știu de care.

Bine. Următoarea întrebare o are domnul Grosu Igor. (*Voce nedeslușită din sală.*)

A, da, da, fracțiuni... dați-mi voie...

Îți dăm voie domnului Grosu să acorde întrebare.

Domnul Igor Grosu:

Nu, eu am mai trecut prin asta că îmi dați, pe urmă luați.

Se poate, da?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Pot s-o fac și de data asta.

Domnule Grosu,

Vă rog, prima întrebare.

Domnul Igor Grosu:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Domnule ministru,

Haideți s-o luăm așa încetișor, ca toată lumea să înțeleagă. Spuneți, vă rog, din ce surse apar profiturile BNM-ului? Așa, o luăm încetișor să ne încălzim. De unde se iau aceste sute de milioane?

Domnul Serghei Pușcuța:

Există Legea cu privire la activitatea Băncii Naționale a Moldovei, unde sunt specificate toate sursele de venituri din care se acumulează profitul Băncii Naționale, deci nimic nou acolo nu apare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Grosu,

Aveți o precizare sau a doua întrebare?

Domnul Igor Grosu:

Nu, eu înțeleg că dumneavoastră nu știți, pentru că-i rușine, un „cogeamite” ministru al finanțelor să nu spună că sunt 3 surse...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nu faceți aprecieri.

Eu doar nu v-am spus dumneavoastră cine sunteți dumneavoastră.

Domnul Igor Grosu:

Nu, trebuie dumnealui să spună foarte clar.

Asta cum aș spune eu că este Constituția, citiți Constituția. Avem aici un „ditamai” ministru al finanțelor care trebuie să răspundă foarte, foarte punctual. (*Rumoare în sală.*)

Dimitrii Gheorghevici,

Vă rog frumos, fără lecții.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Grosu,

Aveți...

Puteți să vă abțineți...

Domnule Grosu,

Nu v-am conectat microfonul. (*Gălăgie în sală.*)

Stimați colegi,

Puteți să aveți un comportament decent.

Vă rog, nu dați aprecieri nimănui, altfel nu vă ofer cuvântul.

Domnule Grosu,

A doua întrebare, vă rog.

Domnul Igor Grosu:

... ce se formează acest profit? Nimic ieșit din comun.

Ce săriți dumneavoastră așa arși?

Pentru că Banca Națională nu este o bancă comercială care... da, domnule ministru, deci sunt câteva instrumente prin care ei creează acest profit. Și asta am vrut să vă întreb care este, ca să mergem la următoarea întrebare.

Domnul Serghei Pușcuța:

Domnule președinte,

Dumneavoastră, cu siguranță, cunoașteți sursele de venit ale Băncii Naționale. Dacă insistați, o să mă strădui, telegrafic, să le trec așa în revistă.

Deci prima sursă de venit este din păstrarea... din plasarea rezervelor naționale ale Republicii Moldova care sunt purtătoare de dobândă.

Doi. Sunt veniturile obținute din acele credite și plasamente pe care le face Banca Națională în raport cu băncile comerciale... licențiate pe teritoriul Moldovei, sigur sunt și dobânzile care sunt percepute de la bugetul de stat pentru datoria de stat internă și mai sunt câteva. Sper că este suficient... legea și le citesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, domnule ministru.

O precizare

Domnule Grosu,

Vă rog, o precizare.

Domnul Igor Grosu:

Mulțumesc.

Iată-i un răspuns mai aproape de ceea ce-am așteptat eu.

Precizarea este că, așa, într-un limbaj mai simplu, pe înțelesul oamenilor, deci și aceste profituri se mai formează și din diferențele de curs care apar: fluctuații, sare euro, dolarul coboară, deci de aici, în mare parte, se face, pentru că plasamentele noastre peste hotare, nu știu unde... nu-s atât de, eu zic, profitabile pentru noi.

Și următoarea...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, timpul, precizare... *(Voce nedeslușită din sală.)*

Nu, dumneavoastră ați acordat deja vreo 4 întrebări.

Domnul Igor Grosu:

Eu am insistat la prima întrebare... *(Rumoare în sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog să respectăm Regulamentul.

Un minut vă ofer... nu vă contrați cu mine.

Întrebarea.

Domnul Igor Grosu:

A doua întrebare. Spuneți-mi, vă rog, iată operațiunea asta pe care o facem noi din profitul anului 2019 și transferul care o să fie făcut, dacă o să fie votată legea, pentru 2020, spuneți, vă rog, pentru care an noi o să stingem datoria, pentru care an din grila cea lungă de ani pe care noi trebuie s-o...?

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule ministru,

Vă rog.

Domnul Serghei Pușcuța:

Dacă-mi permiteți, să răspund. Eu încă o dată țin să combat acea cifră care, în viziunea mea, este absolut nefondată spusă de domnul deputat Litvinenco – 120 și ceva de milioane, deci conform datelor prealabile ale Băncii Naționale, încă o dată, stimați domni deputați, vă confirm cifra de 436 de milioane. Eu nu știu care sunt experții cei care fac auditul la Banca Națională și de care noi nu cunoaștem de aceste procese, cred că ceva sunt alte subtilități pe care le știți dumneavoastră mai bine. Deci cifra este de 436 de milioane.

Și, domnule deputat Radu Marian,

Dacă aveți ceva de spus, catalogări de tip „mincinos”, eu vă rog să vă abțineți de aceste lucruri. Bărbătește, vă rog.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnul Serghei Pușcuța:

Îmi cer scuze de polemici.

Acum ca răspuns la întrebarea domnului Grosu, deci cum v-am mai spus cifra este de 436 de milioane. Urmează să fie repartizate în 50 la 50 și atunci respectiv se face calculul corespunzător. În câți ani o să fie recuperată depinde...

Voce din sală:

Recuperare, pentru care an?

Domnul Serghei Pușcuța:

Pentru care an, acuș o să răspund. În câți ani o să fie recuperat, depinde de rezultatul financiar care o să fie obținut din Banca Națională. Cum am mai spus anterior, am mai avut și ani când acest rezultat financiar era sub 2 miliarde de lei, deci suma era destul de considerabilă. Deci la moment e 436 de milioane de lei. În ultimii 4 ani, este cel mai înalt indicator, deci e un rezultat destul de pozitiv.

În partea ce ține din care an și cum începem, eu vă rog să citiți atent proiectul de lege și acolo scrie, că prima perioadă pentru care se face... pentru care se face repartizarea profitului, este perioada exercițiului anului 2019. Deci pentru perioada anului 2019 deja o să fie redistribuit profitul.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Cebotari.

Domnul Vladimir Cebotari:

Bună ziua, doamnă Președinte.

Domnule viceprim-ministru,

Proiectul de lege propriu-zis este un proiect din punctul nostru de vedere corect, pentru că nu face nimic altceva decât să... banii pe care îi poate obține sau profiturile pe care le obține Banca Națională parțial să fie direcționați în bugetul de stat, unde pot fi folosiți inteligent, în special pentru investiții.

Întrebarea principală este coraportul dintre capitalul statutar al Băncii Naționale și procentul din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii Naționale de la care ar trebui să fie aplicată această participare sau

obligațiunea de participare a Băncii Naționale cu contribuție la bugetul național.

Știu că anterior s-a discutat despre cifra de 10%. Acum acest prag a fost... în anumite inițiative anterioare. Acum s-a luat decizia ca acest procent să fie coborât până la 4. Puteți să ne explicați de ce, care este logica de a stabili acest prag de 4%? Și o să mai am o întrebare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, domnule ministru.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Deci la ziua de astăzi, oricum în Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei rămâne acel indicator ca obiectiv de performanță spre care noi toți tindem ca țară, ca să fie 10% capitalizarea Băncii Naționale. În cazul în care capitalizarea depășește acest nivel prestabilit în lege, oricum tot profitul Băncii Naționale se face ca venit la bugetul public național.

Deci acest obiectiv și acest indicator nu suferă modificări, dar venim cu o propunere în fața Parlamentului ca, până la atingerea acestui obiectiv în diapazonul între 4 și 10, profitul să fie repartizat 50 la 50. Deci oricum se continuă capitalizarea Băncii Naționale, dar totodată și bugetul de stat și prin intermediul bugetului de stat și cetățenii să resimtă efectele pozitive ale profitului Băncii Naționale.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

A doua întrebare sau o precizare?

Domnule Cebotari,

Vă rog.

Domnul Vladimir Cebotari:

Astăzi tot s-a discutat aici, și nu doar astăzi, că intenția acestei legi este de a ușura sarcina pusă pe umerii cetățenilor în recuperarea fraudei bancare.

Rog să faceți claritate și să ne răspundeți la întrebarea: dacă obligativitatea de recuperare a obligațiilor asumate de către Guvern rămâne pe sarcina bugetului de stat? Și asta înseamnă că bugetul de stat se formează inclusiv din impozitele cetățenilor. Și la formarea bugetului pentru anul următor se ia, în primul și în primul rând, calculele sau se ia în calcul, în primul rând, contribuțiile la bugetul de stat în formă de impozite.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, domnule ministru.

Domnul Serghei Pușcuța:

Deci această modificare nicidecum nu vizează schimbarea mecanismului de formare a bugetului public național atât la partea de venituri, cât și la cheltuieli, oricum rămâne același proces bugetar prestabilit de Legea nr. 181.

În partea ce ține de recuperarea acelor mijloace care au fost fraudate, cum a mai spus și domnul deputat Litvinenco, deci oricum aceste proceduri urmează a fi executate, indiferent de aprobarea acestui proiect de lege.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, o precizare.

Domnule Cebotari,

Vă rog.

Domnul Vladimir Cebotari:

Deci sarcina pusă pe umerii cetățenilor nu se ușurează de la această inițiativă legislativă.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog să precizați, că tot se inversează.

Domnul Serghei Pușcuța:

Nu pot să fiu de acord cu ceea ce spuneți dumneavoastră.

În caz dacă acest proiect de lege, teoretic, astăzi nu se votează, atunci veniturile bugetare vor fi lipsite în anul curent de 218 milioane de lei. În cazul dacă proiectul va fi votat, bugetul de stat va fi suplinit cu 218 milioane de lei care vor fi consumați, cum ați spus și dumneavoastră, la proiecte sociale, investiționale și de alt gen, așa cum va decide Parlamentul prin rectificarea Legii bugetului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare... Eu am primit observație că nu ofer pe fracțiuni. Parcă încerc pe fracțiuni.

Domnule Batrîncea,

Vă rog.

Domnul Vlad Batrîncea:

Da. Mulțumesc, doamnă Președinte.

Domnule viceprim-ministru,

Mulțumim, în primul rând, pentru un proiect de lege foarte bun.

Am citit nota informativă și vedem că este primul Guvern care vine cu soluții concrete cum de micșorat povara asupra cetățenilor.

Este cinism cras în acest plen. Aici fac declarații, ping-pong, vă rog să nu atrageți atenție, mai ales atunci când unii colegi care au făcut parte din acel Guvern, care a pus pe seama bugetului această fraudă bancară și astăzi vă întreabă: de ce nu se face altfel?

Este cinism cras atunci când cineva în această sală știe că este prima soluție și este ceea ce putem astăzi face noi din veniturile Băncii Naționale să ușurăm viața cetățenilor.

Bineînțeles, nu către dumneavoastră trebuia să fie adresată întrebarea: ce facem cu miliardele furate? De aceea că astăzi în premieră organele de drept, în premieră Procuratura întreprind ceva pentru recuperarea banilor furati, ceea ce nu a fost până acum și toate Guvernele pretins proeuropene nu au făcut nimic absolut pentru a veni cu aceste soluții.

De aceea soluția este absolut fezabilă, absolut normală și cetățenii trebuie să înțeleagă un lucru: că astăzi Guvernul a găsit o soluție pentru a micșora povara asupra bugetului. Și astfel, în această situație, banii din buget noi îi vom putea îndrepta spre programe sociale, programe de infrastructură și scopuri interesante cetățenilor. Și este foarte bine că noi numim lucrurile pe nume și spunem că astăzi organele de drept fac tot posibilul pentru a întoarce banii înapoi.

În această situație, domnule viceprim-ministru, ceea ce propuneți dumneavoastră este absolut normal, o să susținem, dar ca să vă lipsim de acest ping-pong inutil, propunem aplicarea articolului 108 și să punem punct la aceste dezbateri. Și doi.

Doamnă Președinte,

Eu înțeleg că mai mulți colegi o să vrea nu pe seama raportului comisiei, dar iarăși să discute, să facă declarații, de aceea vin și cu propunerea aplicării articolului 108 și la dezbaterile asupra proiectului raportului comisiei.

Mulțumesc.

(Rumoare în sală.)

Doamna Zinaida Greceanîi:

De fapt, nu știu dacă asemenea lucru este posibil. Noi suntem la ceea ce a prezentat Guvernul.

Stimați colegi,

A fost propunerea: aplicarea articolului 108 din Regulamentul Parlamentului.

Cine este pentru, rog să votați.

Domnul Mihail Popșoi:

De procedură.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Acuș vă ofer de procedură.

Majoritatea.

(Voce nedeslușită din sală.)

Avem voturi.

Vă rog, domnule Popșoi, de procedură.

Luați loc, vă rog.

Domnule Pușcuța,

Vă rog luați loc.

Domnul Mihail Popșoi:

În primul rând, aș vrea să iau apărarea colegului Filip care a fost atacat acum brutal de către colegul Batrîncea, spunând că fostele guvernări au făcut și una, și alta...

Domnul Vlad Batrîncea:

Procedura, de ce e încălcată procedura?

Domnul Mihail Popșoi:

Da. Procedura e încălcată că ați lipsit dreptul opoziției de a pune întrebări reprezentantului Guvernului într-un proiect foarte și foarte important. Intenția proiectului este bună, însă în pofida intenției bune acest proiect comportă riscuri foarte, foarte mari, pentru că rolul unei bănci centrale într-un stat democratic și european, dar și într-un oricare alt stat care se dorește modern, civilizată este de a asigura stabilitatea prețurilor și de a asigura stabilitatea ratei de schimb. Și nu este menirea acestuia de a ajuta guvernarea care nu are capacitatea să finanțeze proiecte... *sociale. Și atunci riscul este... să-mi finalizez gândul, dacă se poate...*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, finalizați gândul. Ați avut un minut pentru...

Domnul Vlad Batrîncea:

Procedură.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, de procedură.

Stimați colegi,

Haideți să nu ne învățăm minte unul pe altul. Noi toți cunoaștem foarte bine și fiecare avem agendă ce avem de făcut.

De aceea, domnule Popșoi, domnule vicepreședinte,

Vă mulțumesc foarte mult.

Domnule Golovatiuc,

Vă rog, la tribuna centrală să prezentați raportul comisiei.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

În conformitate cu prevederile Regulamentului Parlamentului, Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege pentru modificarea unor acte legislative, prezentat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, și raportează următoarele.

Proiectul de lege are drept scop diminuarea presiunii financiare asupra bugetului de stat pe termen mediu și lung, a deservirii obligațiilor de stat emise în anul 2016, prin instituirea unui nou mecanism de alocare a profitului disponibil pentru distribuire al Băncii Naționale a Moldovei la venitul bugetului de stat, în funcție de ponderea capitalului statutar în totalul obligațiilor monetare ale Băncii Naționale a Moldovei.

Implementarea proiectului de lege nu necesită alocarea unor mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat.

Centrul Național Anticorupție a prezentat raportul de expertiză anticorupție, prin care s-a constatat că proiectul de lege nu conține factori de risc care pot genera apariția riscurilor de corupție.

Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului a prezentat avizul său.

Proiectul de lege a fost redactat și este parte integrantă a raportului comisiei.

Reieșind din cele relatate, Comisia economie, buget și finanțe în cadrul ședinței sale a decis, cu votul unanim al membrilor prezenți, să propună plenului Parlamentului examinarea și adoptarea proiectului de lege redactat în prima și a doua lectură.

Mulțumesc.

Poftim, întrebări?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Chiar vreți întrebări?

Domnule președinte,

Vă rog să reveniți la tribună.

Stimați colegi,

Eu am să încerc să ofer cuvântul, în primul rând, președinților de fracțiuni, la fiecare fracțiune.

Prima întrebare – domnul Grosu.

Domnul Igor Grosu:

(Nu vorbește la microfon.) Nu eu la...

Doamna Zinaida Greceanîi:

La ce?

Domnul Igor Grosu:

La luare de cuvânt.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Păi, dar deconectați microfoanele, stimați colegi, acei care nu aveți întrebări.

Domnul Popșoi atunci.

Vă rog.

Domnul Mihail Popșoi:

Da. Vă mulțumesc.

În același context. Intenția este bună, doar că, ca și în multe alte situații, riscăm cu o mână să dăm și cu două să luăm. Pentru că creăm premise ca Banca Națională, care știm cum este în Republica Moldova, din păcate, care este influențată politic, să fie angajată în procesul de a-și asuma riscuri mai mari pentru a crește profitabilitatea, astfel încât riscând să scape de sub control prețurile și rata de schimb. Și în asemenea situații putem să ieșim că, de fapt, cetățenii să fie în pierdere și nu în avantaj.

De aceea, cum comentați dumneavoastră, succesibilitatea Băncii Naționale de a se angaja în a lua mai multe riscuri? Pentru că putem să presupunem că Guvernul va pune presiune pentru ca banca să aibă un profit mai mare ca să poată să-l dea Guvernului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, domnule Golovatiuc.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Da. Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nu prea înțeleg: cum poți să influențezi Banca Națională să aibă profituri mai mari?

Da, dar vă rog să răspundeți.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Вы чрезмерно упрощаете ситуацию, с одной стороны, с другой – усложняете. Деятельность Национального банка достаточно сложна. Господин министр, когда отвечал на вопрос по поводу источника формирования прибыли, сказал, что перечислил источники

формирования дохода, но он не упомянул расходы. Прибыль – это разница между доходами и расходами. И в расходной части это затраты, которые несет Национальный банк для осуществления вот этих активных операций. И неслучайно приведенная уважаемым господином министром прибыль: 16 – убытки, 17 – убытки, это тогда, когда инфляция была высокая.

Вы говорите, он заинтересован в высокой инфляции будет. Наоборот, чем выше инфляция, Национальный банк реагировал адекватно, увеличивая базисные ставки, у него росли расходы по обслуживанию своих же certificate Băncii Naționale, и он входил в убытки. Поэтому прибыль Национального банка тогда, когда ситуация на денежном рынке стабильная и нет потрясений, это отвечает и интересам всего государства, и интересам населения.

Поэтому говорить о том, что Национальный банк будет заинтересован в каких-то непонятных процессах на денежном рынке, это не соответствует действительности. Это первое.

Второе. Я хочу, чтобы мы все очень хорошо поняли, без того, чтобы внести эти изменения: доходы бюджета будут ограничены в осуществлении ваших же социальных инициатив. Сегодня прибыль Национального банка за 2019 год, да, до аудита, 436 миллионов. 218 миллионов лей благодаря этим изменениям впервые ... поступят в бюджет дополнительно, и Правительство придет с изменениями бюджета, и эти деньги будут направлены, куда – мы с вами решим: на увеличение зарплаты, пособий, инфраструктурные проекты. Это дополнительные деньги.

Здесь говорилось о том, что 10%... сегодня должно быть до 10%. Пока не будет капитал Национального банка 10% денежных обязательств, не будет прибыль Национального банка поступать в бюджет. Сегодня она около 6. До того, чтобы была 10, нужно несколько миллиардов. Это не предвидится в ближайшее время.

Благодаря этому проекту только 4. Сегодня выше, то есть сегодня реально поступления прибыли Национального банка – это несколько сот миллионов, которые поступят дополнительно в бюджет. То есть мы говорим не только о том, что деньги налогоплательщиков пойдут на обслуживание вот этого вот госдолга, но будет компенсировано и снято, уменьшено вот это давление на бюджет. То есть с любой точки зрения этот проект, который предлагается, позволит увеличить расходы бюджета на потребности государства, бюджетного сектора, населения и экономики через инфраструктурные проекты.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Спасибо, Владимир Иванович.

Domnule Popșoi,

Aveți a doua întrebare?

O precizare.

Domnul Mihail Popșoi:

Da, legat de independența Băncii Naționale cred că e bine să-l întrebăm pe domnul Drăguțanu, el știe multe despre independența Băncii Naționale. Altcineva care ar putea să ne spună despre independența Băncii Naționale e domnul Președinte Dodon, care a venit cu ideea ca să mai luăm un miliard din rezervele Băncii Centrale și cei de la FMI au rămas șocați cu asemenea propunere.

Și acum întrebarea: acest prag de la 4 la 10 cine l-a sugerat? Colegii din Guvern, Fondul Monetar Internațional? De ce 4 și nu 5 sau 3? Care a fost raționamentul? Și dacă acest prag de la 4 la 10 a fost convenit cu Fondul Monetar Internațional sau nu?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, foarte succint.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Конечно, более аргументированным был бы порог 4,1%, но это было предметом достаточно серьезного обсуждения и с Международным валютным фондом, и с другими партнерами по развитию, и подсчитали, что сегодня около 6. Опуститься ниже 4 – это достаточно сложно.

Поэтому никто не отказывается от укрепления финансовой стабильности, финансовой подушкой коей является капитал. Поэтому реэшелонировано до 10... пройти в течение, ну, ближайших 5 лет, там порядка двух миллиардов необходимо. Все это... это же не просто так, под этими цифрами были серьезные расчеты. Что будет? Базисная ставка, инфляция, прогнозы? Как Национальный банк будет осуществлять активные операции, то есть размещение, пассивные операции? Сколько он будет платить за свои действия, ну, на монетарных и прочих рынках?

Здесь говорилось о валютных курсовых разницеах, что они в доходы идут, они и убытки формируют, они формировали убытки. Вот отрицательные курсовые были разницы, это не доход.

Хорошо. Отвечая на вопрос: 4, 10... это было предметом обсуждения. Основными участниками были Национальный банк и партнеры по развитию, прежде всего Международный валютный фонд. Все это согласовано с миссией Международного валютного фонда.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Vă mulțumim.

Domnul Slusari – următoarea întrebare.

Domnul Alexandru Slusari:

Domnule Golovatiuc,

Eu taman nu prea am întrebări cu 4 și 10. Eu cam cunosc culisele, eu știu cum a fost chemat „la covor” de câteva ori șeful Băncii Naționale, cum a fost... cum el n-a fost de acord inițial. Mă rog, aici totul este clar pentru mine.

Eu vreau să vă întreb nu atât în calitate de președinte al comisiei, cât în calitate de un bun specialist în domeniul băncilor. Părerea dumneavoastră, modificările în articolul 19 pentru ce nouă ne trebuie?

Noi avem alineatul (5) care prevede că toate pierderile sunt acoperite din Fondul de rezervă al capitalului statutar.

Acum noi modificăm această situație, că dacă scade sub 4%, adică dacă din această rezervă o parte din bani o să meargă pentru acoperirea pierderii, capitalul statutar poate să scadă sub 4%.

Și noi anul curent avem venit, dar la anul o să avem pierderi. Și din bugetul de stat o să fim nevoiți să achităm pierderile Băncii Naționale, mai ales că noi am avut ani când Banca Națională a suportat pierderi enorme. Și mai ales în 2008, 2009, dumneavoastră cunoașteți foarte bine acest lucru. Părerea dumneavoastră ca specialist în bănci.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, de fapt, nu se referă întrebarea la raportul comisiei. Dar ca specialist, vă rog, să dați o lecție.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Уважаемый господин, который задает вопрос, и уважаемые коллеги, мне странно слышать этот вопрос. Ведь сейчас у нас около 6 должно быть. Можно я продолжу?

Domnul Alexandru Slusari:

Можно, можно, но говорите точнее... много...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Slusari...

Domnule Slusari...

Da, vă rog, domnule Golovatiuc.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Значит, около 6. Сейчас норма 10. То есть бюджету очень долго ждать, когда какие-то деньги поступят от Национального банка. А минфин... бюджет каждый год под угрозой того, что Национальный банк вместо того, чтобы платить в бюджет, он вынужден... минфин...

бюджет наоборот... перечислять деньги в Национальный банк для пополнения капитала, если дебетовое сальдо остается.

Эта угроза каждый год. Не дай бог, мы закончим год с дебетовым сальдо. То есть сейчас эта угроза есть.

Этим проектом мы снижаем эту угрозу. То есть ее нивелируем. У нас достаточно серьезный резерв. Это практически почти 2% пункта до того, как мы опустимся ниже 4. Такого не было еще в истории Молдовы.

По поводу того, что говорилось, когда задавались вопросы министру финансов. Говорили, вот будут такие же покрытия и т.д. Нет, не будут. Мы изменили законодательство. Уже не будет кредитов Национального банка под государственную гарантию. Уже не будет вот этих потрясений.

Поэтому законодательство уже изменено. И от нас, депутатов, зависит, будут такие риски или не будут. Мы во всяком случае этого не позволим, как были против тогда – в '13 или '14 году.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă mulțumesc.

O precizare.

Domnule Slusari,

Da, vă rog.

Domnul Alexandru Slusari:

Cu tot respectul față de dumneavoastră, domnule Golovatiuc, dar eu vreau să aduc cifrele. Capitalul statutar al Băncii Naționale la moment este 2,6 miliarde de lei, 2,6 la jumătate de an a fost. Dacă dumneavoastră cunoașteți.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

А я говорю – на конец года 3,2.

Domnul Alexandru Slusari:

Ну, вы знаете лучше. Вы чаще туда ходите, может быть.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Естественно. Я не хожу туда вообще.

Domnul Alexandru Slusari:

Eu vă spun care sunt cifrele oficiale pentru jumătate de an. O să avem alte cifre oficiale, OK. Dintre care Fondul de rezervă – 1 miliard 700 de milioane.

La moment, dacă sunt pierderi, pierderile sunt acoperite din acest Fond de rezervă, fără ca să recurgă la alocațiile din bugetul de stat. Și doar

dacă acest Fond de rezervă este insuficient și rămâne soldul debitat, atunci se recurge la Banca Națională.

În caz dacă noi modificăm articolul 19, reiese că din Fondul de rezervă noi acoperim pierderile, ceea ce duce la micșorarea capitalului statutar și posibil sub 4%. Și deja această diferență... *noi vom fi nevoiți să acoperim din bugetul de stat.*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Golovatiuc,

Vă rog.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Ключевое слово „posibil”. Так не будет никакого „posibil”.

Domnul Alexandru Slusari:

Cu furtul miliardul tot spuneau că n-o...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, să nu discutați fără microfon.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Никаких posibil не будет, капитал Национального банка Молдовы на 31 декабря порядка 3 миллиардов, 3, даже больше, 3,020 с чем-то. Все убытки покрыты, и все нормально. И при изменении бюджета, Министерство финансов придет с увеличением доходов бюджета минимум на 218 миллионов леев. Это минимум.

Могут быть найдены еще другие резервы за счет увеличенных налоговых и прочих поступлений в бюджет. И эти суммы будут, естественно, учтены при изменении бюджета spre majorare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Batrîncea.

Domnul Vlad Batrîncea:

Da, mulțumesc.

Domnule președinte,

Astăzi, sunteți foarte democratică, dar, mă rog, probabil că așa și este corect. Nu sunt dezbateri pe marginea raportului comisiei. Sunt dezbateri de principiu.

Stimați colegi,

Dar care este problema și de ce așa de mult vă interesează dinamica veniturilor Băncii Naționale și independența lor? Cândva cineva a modificat

Legea cu privire la BNM și a făcut posibil transferul peste hotarele țării al sumei uriașe de bani din sectorul bancar.

Cineva a luat decizia privind oferirea... decizia secretă a Guvernului privind oferirea creditului de urgență de către BNM unor bănci comerciale. Cineva a pus acești bani pe seama bugetului de stat.

Astăzi, Guvernul a venit cu o propunere ca din veniturile Băncii Naționale... și aceasta o explicăm cetățenilor, că ei nu prea pot înțelege acest ping-pong.

Astăzi, se ia decizia, se aprobă legea prin care din veniturile Băncii Naționale vor fi compensate acele resurse, pe care trebuie să le achite Guvernul, conform acelor decizii. Este o decizie de moment.

Paralel, organele lucrează în premieră ca banii să fie întorși acasă înapoi.

Eu cred că toți în această sală înțeleg că ideea este bună și este o soluție la momentul de față, ca să micșorăm povara asupra bugetului. Și de aceea haideți să trecem la vot și să susținem această idee.

Și să nu ducem cetățenii în eroare, că această idee ca și cum este una periculoasă. Nu este periculoasă. Banca Națională a participat în unele evenimente ilegale. Și ea trebuie responsabilizată și prin veniturile Băncii Naționale trebuie ajutat bugetul de stat și cetățenii.

Am vrut să aplic articolul 108. Dar deja nu-l mai aplic că oricum colegii deja au discutat.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, eu propun, dar plenul decide.

Stimați colegi,

Sunt înscriși la mine încă doi deputați cu întrebări.

Eu pot să vă ofer cuvântul, chiar să nu... fiindcă mai mult nu ofer nimănui. Dar ați vorbit mulți. Vă rog, strict la raportul comisiei, fiindcă ambii.

Nu, domnul Alaiba refuză.

Domnule Carp,

La raportul comisiei, vă rog. Fiindcă ambii...

Nu, domnul Alaiba refuză.

Domnule Carp,

La raportul comisiei, vă rog.

Domnul Lilian Carp:

Domnule Golovatiuc,

Fiindcă tot aici se creează percepția că într-un fel sau altul, așa printr-o declarație, eu înțeleg, că-i pentru televiziunile casei. Sau declarația că, de fapt, se încearcă prin acest proiect de lege de a recupera banii.

Spuneți-mi, vă rog, ca pentru toată lumea, ca să înțeleagă lumea și franc: prin acest proiect de lege sunt cumva recuperați banii sau se schimbă modalitatea de a plăti propriu-zis acești bani de la bugetul de stat prin intermediul Băncii Naționale?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Golovatiuc,

Vă rog, răspunsul.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Первое. Данное предложение не следует рассматривать как единственное. Достаточно сложная проблема – закрыть те дырки, которые были образованы в результате тех массовых злоупотреблений, масштабных злоупотреблений и хищений.

Этот проект, и это четко подчеркнuto в notă informativă, преследует одну цель – снизить финансовую нагрузку на бюджет.

По поводу recuperarea, возврата и т. д. \занимаются соответствующие правоохранительные органы. Там это все. Здесь снизить нагрузку с граждан и бизнеса на обслуживание госдолга, который был сформирован в результате тех хищений. Вот и все.

Извините за выражение: украли 13 миллиардов, а возвращать будем 24 из бюджета.

Так вот, предложение... Это предложение снизить как раз вот эти 24 с налогов, которые платят бизнес и население, и сформировать достаточно серьезные суммы для дополнительных социальных инициатив, инфраструктурных проектов, дополнительных, повторяю, без этого проекта прибыль Национального банка не будет поступать в бюджет еще ближайшие годы, потому что она не достигнет 10% денежных... капитал банка не достигнет 10% денежных обязательств НБМ. Вот и все.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc, domnule Golovatiuc.

O precizare, domnule Carp.

Domnul Lilian Carp:

Domnule Golovatiuc,

Vă mulțumesc pentru sinceritate.

Și ar fi foarte bine și unii colegi care au încercat să ducă în altă parte, spunând că are loc recuperare... cu adevărat, acest proiect de lege, dumneavoastră ați menționat foarte clar, nu are ca obiectiv sau nu este în genere legat cu recuperarea banilor și sunt alte instituții în care...

Vă mulțumesc.

Eu în luarea de cuvânt am să mă expun altfel despre felul ce-i cu acest proiect.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Golovatiuc,

Vă rog să luați loc.

Stimați colegi,

Noi avem înscrisi cu 5 luări de cuvânt la subiectul respectiv. *(Gălăgie în sală.)*

Stimați colegi,

Eu am răbdare.

Puteți să ședeți aici până mâine dimineață și vă distrați cât vreți, să vă vadă lumea.

Stimați colegi,

Prima luare de cuvânt – domnul Slusari, din partea fracțiunii, 7 minute.

Domnul Alexandru Slusari:

Stimați colegi,

Eu vă propun... fără emoții, fără isterizare, să discutăm acest proiect cu cifre și în realitate ceea ce se întâmplă. *(Gălăgie în sală.)*

Eu nu în zadar l-am întrebat pe domnul ministru al finanțelor de ce nu prezintă Banca Națională. Este evident că un proiect politic se propune.

Și dacă ați citit această notă informativă, este una, după mine, mai mult politică decât profesionistă, cu cifrele. Este un proiect al Președintelui Dodon care încearcă din răspuțeri să arate de ce, timp de 4 ani, el n-a putut să anuleze Legea miliardului, dar nici n-a încercat în realitate. Este o încercare de a explica de ce n-a fost acceptată ideea Platformei DA să introducem moratoriu asupra îndeplinirii Legii miliardului.

Și dacă doriți cifrele, ele sunt foarte, foarte simple. În anul 2019 o să fie achitate 218 milioane de lei din Banca Națională. Cât o să fie achitat în următorii ani, foarte greu de spus, foarte greu de spus, deoarece acum dacă o să vedeți traiectoria aceasta câte noi am avut urcușuri, coborâșuri, au fost diferite situații și deseori Banca Națională a avut un profit modest.

Pe de altă parte, în anul 2019, din bugetul de stat, cetățenii urmează să achite 853 de milioane de lei. Peste 2 ani, noi, din buzunarele noastre, vom achita peste un miliard de lei fiecare an, peste un miliard de lei, repet încă o dată.

Și nouă ne propune în schimb o copie lamentabilă a soluției reale pentru Legea miliardului. Anul curent – 218 milioane de lei.

Ce va fi la anul, ce va fi anul viitor, noi nu cunoaștem.

Doi ani la rând, Banca Națională a înregistrat pierderi.

Uitați-vă, 2 ani aici s-a discutat despre inflație, 2 ani a fost venitul mare la Banca Națională – aproape 2 miliarde de lei. Dar știți când? 2014–2015, când au fost furate miliardele din Banca Națională și din buget. (*Gălăgie în sală.*) Doi ani. Și asta a fost în baza diferenței de curs și criza valutară din 2015 despre care... nu vreau să spun cine, domnul Golovatiuc m-a rugat să nu spun familia... când trebuie, când nu trebuie, dar domnul Golovatiuc știe foarte bine cum s-a întâmplat această criză valutară și când venitul Băncii Naționale a fost obținut din contul problemelor și pierderilor sutelor de agenți economici.

Iată de ce, ceea ce se propune, este un proiect politic care nu vine cu soluții de lungă durată, nu propune o variantă la care cetățenii să fie scutiți de achitarea banilor care au fost furați de la dânșii.

Noi deja 2,3 miliarde am achitat. Avem de achitat încă 22 de miliarde și aceste 218 milioane care sunt propuse au o țintă electorală. Dar decât nimic, Platforma Demnitate și Adevăr susține această idee, mai ales că noi am propus ca această sumă, în întregime, să fie redirecționată pentru indexarea pensiilor care sunt sub minimul de existență la peste 430 de mii de pensionari. Și pentru noi nu era nici o problemă. Noi și azi am discutat să votăm această lege.

Însă, eu așa și n-am fost convins... cred că nici colegii mei n-au fost convinși, de ce se insistă, cu atâta perseverență, la modificarea articolului 19. Și eu repet încă o dată la toți care azi consideră că noi soluționăm această problemă cu Legea miliardului: la moment, avem 2,6 miliarde de lei Fondul social la Banca Națională. Dacă sunt pierderi la Banca Națională, din Fondul de rezervă, două treimi – un miliard 700 de milioane, aceste pierderi sunt achitate și nu este necesară intervenția din buget.

Dacă noi modificăm articolul 19, repet încă o dată, nu-i problema cu acest coridor 4–10%, noi susținem această idee, chiar dacă este copia la ceea ce-am propus noi, dar articolul 19, dacă noi votăm, înseamnă că deja nu Banca Națională trebuie să fie responsabilă pentru pierderi, dar noi includem bugetul de stat, deoarece din rezervă se duc banii pentru acoperirea pierderilor și se micșorează capitalul statutar. Dacă capitalul statutar se micșorează la anul sau peste un an sub 4%, noi revenim și

impunem povara pe cetățeni înapoi. Dar noi am avut în anul 2008 când pierderile Băncii Naționale au fost un miliard jumătate aproape.

Pentru ce introducem noi această normă, dacă există ceea ce este, norma din articolul 19, care prevede modalitatea cum Banca Națională acoperă pierderile fără implicarea bugetului de stat?

Iată de ce, concluzionăm, noi susținem această idee că măcar ceva bani să fie alocați pentru bugetul de stat și, în primul rând, insistăm ca să fie realocați pentru majorarea pensiilor, noi susținem ideea dividendelor, alocării o parte din venituri și suntem gata să votăm acest proiect în prima lectură, dar propunem ca modificările pentru articolul 19, care supun riscului a doua oară bugetul de stat... Că nu se termină viața cu 2020 și cu alegerile electorale.

Și tot așa noi am auzit că-i posibil, nu-i posibil, și au fost furate miliardele. Dar Procuratura, lucrul despre care vorbește domnul Batrîncea, a început să lucreze normal după ce...

Doamna Zinaida Greceanîi:

10 secunde.

Domnul Alexandru Slusari:

Concluzia următoare: susținem conceptul, susținem ideea, suntem gata să votăm în prima lectură, dar pentru a doua lectură propunem amendamente să excludem aceste riscuri prevăzute pentru articolul 19, încă o dată să nu supunem riscului bugetul de stat, să achite din contul contribuabililor pierderile Băncii Naționale. *(Aplauze.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea luare de cuvânt – domnul Alaiba, 5 minute, ca deputat.

Domnul Dumitru Alaiba:

Dragi colegi și scumpi colegi,

Dragi... În special, o să mă adresez colegilor din stânga mea.

Peste un an în urmă eram în campanie electorală și atât noi, cât și voi mergeați prin sate, să întoarcem miliardul înapoi, o să-i pedepsim pe cei care au furat. De ce nu ați spus așa cum faceți azi? De ce nu ați spus direct oamenilor că o să votăm Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, modificăm articolele 19, 20 și așa mai departe. De ce nu ați spus că cu asta o să vă ocupați?

A trecut o pătrime din mandatul acestui Parlament și asta e tot ce puteți face? Asta este tot pentru ce ați venit în Parlamentul ăsta la subiectul dat? În campanie ați promis cu totul altceva și asta este important ca oamenii să știe. Nu asta ați promis. Ați promis și noi am promis să întoarcem banii furați.

S-a discutat azi, banii de la proiectul ăsta nu se întorc. Este un proiect „cosmetic” de care am mai văzut timp de 4 ani. Domnul Igor Dodon are o mare frică să nu semene, Doamne ferește, cu Vlad Plahotniuc. Are și un blogger superstar în Parlament care e dedicat doar acestei misiuni ca să arate că el niciodată în viață nici sub un pretext nu o să fie „Plahotniuc”. Păi, iată că sunt tot mai multe... există tot mai multe și mai multe indicii că Igor Dodon calcă pe aceleași greble și face aceleași lucruri.

Din 2016 am văzut foarte multe cazuri în care reformele din sistemul bancar, reforme necesare, reforme care erau discutate cu Fondul și așa mai departe, erau prezentate ca alternativă recuperării și investigării furtului bancar. Erau prezentate în loc de investigare și recuperare. Cu asta vă ocupați și astăzi. Nu este un proiect rău sau bun, este un proiect care nu aduce miliardul înapoi așa cum ați promis, dragi colegi, în campanie. Asta este „deja-vu”-ul meu, dacă vreți.

De la votarea acestui proiect astăzi, fix așa cum de la reformele necesare încă o dată, pe care noi nu le-am atacat timp de ani și ani de zile, pentru că ele erau reforme bune, dar ele nu erau ceea ce trebuia să arătăm, vorbim despre recuperarea furtului bancar.

De la acest proiect miliardul va rămâne furat, miliardul va rămâne nerecuperat, miliardul va rămâne în continuare prin off-shore-uri și cei care l-au furat sau cei care au facilitat acest furt, sau cei care au obstrucționat ancheta timp de ani de zile, vor rămâne nepedepsiți.

Asta este ceea ce trebuie să țineți... să știe cetățenii, pentru că eu cred că foarte puțini din cei care au să voteze astăzi au citit de fapt proiectul. De aceea este important să vorbim cu cetățenii și să le spunem că nu se va aduce o claritate, deci deja au trecut 6 ani de la acest furt. Cât s-a recuperat, noi avem deja aproape un an, din vară domnul Igor Dodon a pus... a impus controlul, una dintre primele instituții pe care le-a luat sub control a fost CNA și, respectiv, ARBI-ul care este responsabil de recuperarea activelor, până acum nu s-a recuperat nimic. Din cifre și tot cifre, și o mulțime de comisii rogatorii, sechestre, anchete, nu știu ce, se vorbește de milioane și miliarde puse pe conturi separate. Zero este recuperat.

Asta este răspunsul pe care îl ofer atunci când sunt puși la colț, este răspunsul pe care îl oferă Procuratura Anticorupție. Nu s-a recuperat nimic din ceea ce s-a furat. Asta este tot ceea ce trebuie să știe cetățenii despre activitatea noastră la subiectul furtului miliardului. Restul trebuie să fie, nu știu, prin comisii, prin platforme de comunicare și așa mai departe. Oamenii trebuie să vadă rezultate, nu procese.

Două săptămâni în urmă am avut vizita domnului Luc Devigne, care, de fapt, încă o dată a spus și a mai transmis un mesaj despre exact același lucru. Nu... fix așa cum ani la rând nu s-a recuperat, nici acum, deja un an aproape după schimbarea guvernării, nu se recuperează miliardul furat. Și multe alte scheme la fel... *bine mersi*. Asta este tot ce...

Eu vă mulțumesc. (Aplauze.)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Nu ce să-i faci, așa e în Parlament, așa e în democrația asta, fiecare vorbește ceea ce știe mai bine să facă.

Stimați colegi,

Următoarea luare de cuvânt, din partea fracțiunii – domnul Igor Grosu.

Domnul Igor Grosu:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Cu toții ne-am gândit că: domnule, o să fie un proiect tehnic, da. Un proiect tehnic prin care Guvernul încearcă cumva să ușureze povara, nu rezolvă problema, dar să ușureze cumva starea în care ne aflăm noi și presiunea care este pe buget.

Dar, nu a fost să fie așa, pentru că scumpul nostru Președinte Dodon a vrut să transforme acest proiect tehnic într-o mare realizare de recuperare și de ambalare în tot ce se numește recuperarea miliardului. Și asta vă aparține, vina vă aparține dumneavoastră, stimați socialiști, pentru că voi ne-ați provocat la așa ceva.

Domnul Pușcuța aici a prezentat foarte bine, că uite introducem acest mecanism prin care împărțim ceea ce... profitul pe care îl are Banca Națională cu bugetul.

De fapt, aici nimic nou sub soare. Mecanismul ăsta a existat din 2009, dacă nu greșesc eu și a fost oprit în 2015. Domnul Pușcuța nu mă aude, dar, mă rog.

Deci a mai existat mecanismul ăsta, perioadă în care Guvernul făcea, Banca Națională făcea lucrul ăsta. O parte din venit îl transfera la bugetul de stat. Și iată atunci, într-adevăr, aceste resurse erau folosite pentru: programe sociale, pentru pensii, salarii, investiții și așa mai departe.

Și este adevărat, noi avem aici o statistică, dumneavoastră ne spuneți că noi folosim cifre stranii, noi folosim cifrele care chiar Fondul Monetar le operează pe pagina lor. 2014–2015 veniturile clar că au fost ale Bancii... profiturile Băncii Naționale au fost foarte mari, 1,7 miliarde, 2015 – 1,9 aproape 2 miliarde. Și aceștea-s anii, când eu țin minte foarte bine, euro de la 16 a zburat la cât?

Voce din sală:

26.

Domnul Igor Grosu:

26, 28, 24. Deci eu, care pe atunci am făcut așa o investiție cu familia mea, am simțit pe pielea mea ce a însemnat fluctuația aceea. Și mă uit aici că în timp ce mulți cetățeni ca mine au pățimit de pe urma salturilor acestea interesante, Banca Națională a făcut 2 miliarde de lei, pe perioadă de criză.

S-a oprit în 2016. S-a spus „STOP”. Am scos zeci de miliarde, 13 miliarde din Banca Națională, haideți să nu mai luăm la Guvern, lăsați-i s-o capitalizăm și o să-și revină în fire Banca Națională și așa mai departe. Ca acum și-a revenit în fire, da. În '16 a avut minus, în '17 iar minus, în '18 deja mai bine – 249, în '19 dumneavoastră ne spuneți că sunt 400 și ceva, noi avem cifra care e pe site-ul IMF-lui – 281, poate dumneavoastră aveți acces la informație mai actualizată, 400 și ceva menționați.

Și reveniți, de fapt. Noi, de fapt, propunem să revenim la mecanismul prin care o jumătate din ceea ce... din profitul Băncii Naționale să vină la stat, la buget. Dar știți care e diferența? Diferența e foarte simplă. Și eu vreau să le explic la oameni ce o să se întâmple, așa, foarte și foarte simplu.

Stimați colegi,

Acesta-i BNM-ul și acesta-i bugetul. Pur și simplu, noi din 200 de lei aceștea, luăm 100 și o punem aici și peste 5 minute o luăm înapoi și o punem tot aici. (*Aplauze.*)

Da, deci nimic deosebit. O luăm și o mutăm dintr-un buzunar în altul. Iată, asta noi facem. Dacă banii aceștea ar fi rămas aici, ca până la 2015... (*Voce nedeslușită din sală.*)

Ei, dumneavoastră credeți că nu e corect, noi am investi undeva...

Voce din sală:

Procentul.

Domnul Igor Grosu:

... procentul, da, dar noi luăm și punem aici, înapoi la Banca Națională. Asta trebuie să recunoaștem.

Lăsați, domnule deputat, că dumneavoastră dacă vreți, iată vă adresați aici și luați cuvântul.

Mai mult decât atât, când întrebam: care-s sursele de profit ale Băncii Naționale? Și eu nu întâmplător am adus și exemplul cu fluctuația, eu am spus că în perioadele de calmitate, banca are... e cel mai bine. Iată eu mă uit în '15, '16, a avut 2 miliarde în '15. Și atunci, da, parțial parcă noi banii aceștia cumva scoatem povara, dar cu 200 de milioane acestea noi în 40 și ceva de ani o să putem acele 6 miliarde de lei, despre care vorbește domnul Dodon.

Deci să revin. Singuri ați făcut din subiectul acesta, care este tehnic, un subiect de PR. Pentru că noi cu domnul președinte Jizdan la Comisia securitate am avut nenorocul să audiem de două ori Procuratura Generală cu

un raport pe recuperarea miliardului și răspunsul a fost simplu: zero recuperări din ceea ce s-a furat. Da, zero.

Acum, Banca Națională, peste noapte, a devenit independentă. Acea Bancă Națională care 3–4 ani în urmă nu prea a bătut alarma: domnule, se fură miliarde, acum dumneavoastră considerați că ea e independentă. Eu mă întreb: de când Guvernatorul actual e așa de mult independent? El, pur și simplu, tace după descinderile de ieri, care se merită, cam sunt întârziate. Dar cât e de independentă? Eu mă întreb și vă întreb pe dumneavoastră.

De aceea mai puțin PR, mai multă tenacitate în recuperarea miliardelor, pentru că tot banul furat încă e prin off-shore-uri. Și atunci toate mișcărilor acestea, poate, o să aibă un efect mai mare.

Eu vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Grosu,

Eu tot mai...

Domnule Grosu... (*Rumoare în sală.*)

Următoarea luare de cuvânt – domnul Radu Marian.

Cinci minute.

Domnul Radu Marian:

Da. Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Eu în această cuvântare vreau să vorbesc despre două chestii: despre lașitate și despre minciună. În primul rând, despre minciună. Vreau să mă adresez domnului ministru, eu nu v-am făcut mincinos, eu am spus că ați făcut o declarație potențial mincinoasă. Dumneavoastră ați dat o cifră care încă nu există în date oficiale. Profitul pe șase luni la BNM în 2019 a fost 280 milioane de lei.

Colegul Sergiu Litvinenco când a spus cifra cea de 125 de milioane s-a referit la jumătate a profitului din 2018, adică ultimele date disponibile. Așa că, vă rog, să nu ne acuzați de minciună acolo unde nu este cazul, da. Asta vreau să vă spun.

Și când spun de minciună, mă refer la ce a spus Dodon. Așa și n-am înțeles de unde a luat 6 miliarde? Așa și n-am înțeles de unde a luat cifra asta? Și nu mi-ați răspuns la întrebarea asta.

Și acum eu vreau să vorbesc despre răspunderea la întrebări. Eu am vrut să vă întreb mai multe chestii, am vrut să vă întreb: cum acest proiect de lege va recupera banii furați? Și am înțeles că nu este scopul acestui proiect.

Bine, am vrut să vă întreb: câți bani au fost recuperați? Și nu m-au lăsat colegii, pentru că au aplicat articolul 108. Și e clar că s-au recuperat zero lei.

Și da, am început să ne lăudăm că facem sechestre și, cum spunea colegul, comisii rogatorii, dar asta nu înseamnă bani recuperați, înseamnă zero lei. Și am vrut să vă întreb asta, dar așa și n-am primit răspuns. În mod normal noi trebuie să recuperăm banii de la cei care au furat și să-i găsim pe cei vinovați. Dar, cum spunea și colegul, reiese că noi luăm de la BNM și tot la BNM dăm înapoi.

Am vrut să vă mai întreb despre un alt lucru foarte important: despre creșterea prețurilor. Și aici vreau să mă opresc la nivelul capitalului statutar la BNM. Conform legii, el trebuie să fie de minim 10 la sută din totalul obligațiunilor și în cazul BNM, la ziua de astăzi, el abia atinge 4 la sută, deci de două ori mai puțin. Și asta afectează independența Băncii Centrale, afectează capacitatea ei de a lupta cu inflația, asta este sarcina principală a Băncii Centrale.

Acum noi dacă o să introducem acest mecanism de stimulare a profiturilor, o să subminăm capacitatea ei și independența ei în a stabili inflația: și ce o să se întâmple? Noi riscăm să ducem la creșterea prețurilor, da, riscăm acest lucru și de aceasta o să fie afectați cei mai vulnerabili oameni.

Și am vrut să vă întreb despre riscul acesta și așa și nu mi-ați... n-am reușit să vă adresez întrebarea asta. Acum dumneavoastră doriți noi să votăm proiecte de lege, dar cum să le votăm dacă noi întrebări elementare nu putem să le adresăm?

Vă rog frumos, stimați colegi, terminați cu 108, lăsați democrația să-și facă lucrul, lăsați opoziția să-și facă lucrul. Scopul nostru este să adresăm întrebări. Să ne lăsați să facem lucrul acesta.

Vă mulțumesc mult. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Săraca țara mea săracă.

Următoarea luare de cuvânt – domnul Lilian Carp.

Domnul Lilian Carp:

Grișa,

De câte ori ai să spui 108, de atâtea ori am să ies aici, la tribună, ca să știți..., da.

Dar la modul serios noi vedem că facem parte dintr-un teatru al absurdului numit „politica Republicii Moldova”, când totul se lucrează pentru a arăta bine la ecran. Avem vreo 11 televiziuni, dacă trebuie, mai tragem una, o tragem și pe a doilea, da, să mai fie 15. Vorba ceea: „A plecat

nanul, a venit acel cu pomelnicul.” Dar, în linii generale, noi ne aflăm în aceeași mocirlă în care am fost.

Acum despre acest proiect foarte interesant, deci care se încearcă cumva a prezenta că... și vezi, Doamne, că asta-i recuperare de bani. Eu nu în zadar am adresat această întrebare și mersi domnului Golovatiuc care a recunoscut că nu are nimic acest proiect de lege cu recuperarea banilor. Banii, din păcate, stau în Diasporă. Și nu mă refer la Diaspora care muncește, dar la Diaspora care-i plecată cu tot cu bani.

Și acum când noi întoarcem această Diasporă acasă ca să-i tragem la răspundere, iată noi despre asta trebuie cumva să vorbim mai mult. Fiindcă încercăm chipurile „a face vânt împotriva furtunii”, dar bani acasă Diaspora nu știu cum n-o să-i aducem degrabă.

Și acest proiect de lege, încă o dată, o să menționăm de câte ori va fi nevoie, deci nu face decât ca banii să fie luați din altă sursă și nu din bugetul Republicii Moldova. Asta este scopul acestui proiect de lege. Nimeni nu spune că acest proiect de lege este rău sau bun, el vine într-un fel sau altul să nu pună presiune, poate, atât de mare asupra bugetului și banii, cu adevărat, să meargă din buget pentru acoperirea unor proiecte, mai ales că este an electoral, cum să nu te împingă păcatul la așa ceva?

Dar dacă vorbim cu adevărat ce se întâmplă, banii nu sunt recuperați, deci banii se iau doar din veniturile Băncii Naționale. Iar acei bani se adună tot pentru anumite activități, fluctuație valutară, alte acțiuni și îi întoarcem cealaltă Diasporă care muncește, nu cea care a plecat cu bani.

De aceea, stimați colegi, eu vreau ca noi să fim sinceri atunci când prezentăm un proiect de lege și acel proiect de lege să nu-l folosim ca propagandă. Eu înțeleg că aveți foarte multe „sticle”, aveți colegi care au școală specială pentru a face propagandă, că din urma lor uneori trebuie să ștergi ecranul televizorului când încep să se arunce cu minciuni.

Deci acest proiect de lege nu are decât să scoată banii din altă pușculiță și atât. Noi în prima lectură, probabil, și o să votăm, dar este necesar ca noi în a doua lectură să avem dezbateri mai serioase și nu mai duceți lumea în eroare că, nu de alta, dar Diaspora care stă peste hotare tot cu bani deci știu la sigur că nu vor mai reveni acasă niciodată cu așa guvernare.

Mersi mult. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mai avem o luare de cuvânt din partea fracțiunii – domnul Batrîncea.

Domnul Vlad Batrîncea:

Коллеги,

Надеюсь наговорились, в Facebook есть что выкладывать.

Stimați colegi,

Eu am înțeles mai multe etichetări, dar dacă suntem așa de sinceri, anul trecut, când am fost în coaliție și am vorbit cu Guvernul și dacă dumneavoastră scoateți discuții din coaliție, Guvernul a spus și mai mulți colegi deputați au spus că nu poți anula Legea miliardului, că, Doamne ferește, FMI-ul ne dă „din deget”, nu poți face acest lucru. Și atunci nu veneați cu careva soluții, spuneți că nu sunt la moment soluții, haideți să vedem, dar astăzi, uitați-vă, cum ați abordat subiectul patetic, frumos, teatral, cred că în Facebook like-uri strângeți multe. Dar nici o propunere...

Lilian,

Dacă mă întrerupeți... Dumneavoastră în această sală în cadrul Frațiunii Partidului Liberal, eu țin minte foarte bine când s-a modificat legislația și nu v-am văzut la această tribună centrală să spuneți că nu se poate de schimbat Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei, nu se poate de pus pe umerii cetățenilor banii furati din sistemul bancar. Iar astăzi, în opoziție, foarte repede își face încă baluri. Și nouă ne pare că fiecare din noi este cel mai deștept.

Încă o dată, acum ce examinăm. Haideți, eu vreau să încerc să explic cetățenilor, ca cetățenii cumva să nu înțeleagă că astăzi noi discutăm recuperarea miliardelor furate.

În premieră cu acest lucru se ocupă Procuratura, noua conducere. Până acum tot nu s-a întreprins absolut nimic.

Astăzi, Guvernul Republicii Moldova prezintă o soluție așa cum o vede Guvernul. Că nu Guvernul se ocupă cu recuperarea miliardelor furate. Nu este atribuția lor.

Și doi. Nu este aceeași pușculiță. Dacă suntem deputați și cunoaștem legea, banii care-i are Banca Națională nu au nimic cu bugetul de stat, cu bugetul public național. De ce mințiți cetățenii? Nu-s banii care pot fi utilizați pentru interesele cetățenilor, pentru programele „Sănătate”, „Educație”, „Investiții” ș.a.m.d. Sunt banii Băncii Naționale.

Și Guvernul propune cel puțin prin lege să responsabilizăm Banca Națională, să folosim veniturile acestei Bănci Naționale, care tot este o instituție publică, dar independentă, s-o folosim în gestionarea unei situații foarte grave, când cetățenii trebuie să achite banii furati.

Dar atunci când s-au luat acele decizii, am rămas frapat că un coleg, fost ministru al justiției, și care a participat și tot a votat ca și Lilian Carp tot acest lucru, astăzi ne întrebă, dar ce oare, ce domnule, chiar miliardele furate rămân pe seama datoriei publice? Da, că așa ați decis la acel moment. Dar cum altfel? Și astăzi depindem de Procuratură, de organele care trebuie să facă tot posibilul ca banii să fie recuperați.

Iar Guvernul vine cu o soluție tactică de moment să ne micșoreze povara asupra bugetului. Și mie îmi pare că abordarea domnului Pușcuța și discursul lui a fost foarte modest, adecvat și concret.

El din start v-a răspuns la întrebarea că el nu poate vorbi din partea Guvernului despre recuperarea miliardelor. Aceasta este problema cu care se ocupă Procuratura și organele. El a spus că astăzi Guvernul vine doar cu acest lucru. Și aceasta tot este un pas înainte.

Vă pare rău că n-ați venit voi cu inițiativa aceasta? Păi, nu veniți cu 100 de inițiative. Veniți cu 1–2 gândite, concrete, pe care noi să le putem vota cu cea mai mare plăcere. Dar încă veniți și învinuiți pe cineva în PR. Dar ce oare 20 de luări de cuvânt, aceasta nu faceți de dragul PR-ului, lipsit de conținut?

Și de aceea este o soluție cu care a venit Guvernul. Noi, bineînțeles, că susținem această inițiativă. Și suntem gata să susținem orișicare inițiativă de la Blocul ACUM, de la cine doriți în acest sens.

Dar haideți să nu facem acest ping-pong și să facem că cineva este erou. Noi știm eroii din 2014. Eu cu colegii eram în stradă, când mulți au fost la Guvern. Și ați trăit foarte bine.

Și doamna Maia Sandu a fost în componența unui Guvern, atunci când se luau decizii secrete și despre bănci, și despre Aeroport ș.a.m.d.

Și așa că haideți să nu jucăm acest teatru. Cu toții purtăm răspundere. Și cu toții... nimeni nu suntem ideali. Și cu toții trebuie să găsim soluții. Și Guvernul a venit cu această soluție.

Domnule Pușcuța,

Vă mulțumim mult și suntem gata să susținem.

(Aplauze.)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Dar nu strigați toți, că nu vă aud nici pe unul. Eu am auzit, v-am văzut pe ecran.

Domnule Carp,

Dreptul la replică.

Domnul Lilian Carp:

Domnule Batrîncea,

Dumneavoastră așa și n-ați înțeles despre ce a vorbit lumea.

Deci dumneavoastră ați fost acel care ați provocat, ca lumea să iasă la tribună, prin faptul că ați menționat, că vezi doamna.

Și puteți să ridicați și o să vedeți că acest proiect de lege vine să recupereze banii. Deci aceasta a fost cauza și a provocat ca lumea să iasă în...

Acum doi. Referitor la acest proiect de lege. Dumneavoastră îmi pare că trebuie să vă mai faceți revizie prin memorie și să vă aduceți aminte că acest proiect de lege a fost asumare de răspundere a Guvernului.

Și cumva acel care și-a asumat răspunderea Guvernului, merge cu dumneavoastră în alianță. Cumva eu greșesc sau... mă greșesc?

Referitor la Maia Sandu. Dacă ridicăți, o să vedeți că n-a votat doamna Maia Sandu referitor și la Aeroport, și la BEM.

Așa că eu vă înțeleg propaganda dumneavoastră este... Toate întrebările la prietenul dumneavoastră.

De aceea...

Voce din sală:

La consiliul alianței.

Domnul Lilian Carp:

De aceea lăsați subiecte de acest gen, că înțeleg că trebuie să vă arate holdingul prin 19 televiziuni, pe care le aveți cu toate aberațiile.

Și v-am spus că nu încercați să provocați discuții prin declarații, care chipurile trebuie să vă scoată în alb.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumim.

Da, vă rog.

Domnul Lilian Carp:

Am timp. Iar discuțiile o să fie și mai dure în contextul când dumneavoastră o să închideți microfonul cu acest articol 108. Și dacă, cu adevărat, vă respectați cuvântul, atunci haideți respectați-l până la capăt. Și recuperarea o să aibă loc, atunci când noi o să avem verticalitate.

Și nu cumva să arătăm cu degetul cu alianțele, una, alta. Deci banii trebuie recuperați, indiferent cine se află la guvernare.

Iar Alianță să facă o... vedem că cei care cumva cu voie sau fără de voie... Că a mai fost un simplu Prim-ministru, apoi al doilea, deci vedem în perioada când a dispărut 1 miliard din cont.

Mersi mult.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mai avem o luare de cuvânt.

Domnule Golovatiuc,

Cinci minute.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Спасибо, госпожа председатель.

Произошло то, что произошло в 2014 году. В 2016 году эти 13,5, 13,4 миллиарда были переведены на государственный долг.

Конечно, уважаемые коллеги, гражданам страны в идеале нужно, чтобы эти выведенные незаконным путем из государства деньги были возвращены. Это идеал. Но КРОЛ показывает, что это иллюзия. Сколько найдено, где они – это мизер.

Значит, деньги должны быть возвращены теоретически из возвращенных денег, которые были выведены.

И второе. Насчет виновных лиц, лиц, которые участвовали в этих схемах, крышевали, извиняюсь за выражение, или сделали возможными эти преступления. Вот и все.

Вот это возврат. То, что сейчас происходит, вот вы говорите, *recuperege*, *recuperege*... это другое. На сегодняшний день *recuperege* 2 миллиарда 400 миллионов. Это не имеет никакого отношения к возврату украденных денег. Я говорил и повторяю: возвращено ноль!

Но покрыто из этих кредитов, которые были выданы, 2 миллиарда 400 миллионов. Это разные, уважаемые, вещи.

Первое. То, что говорил господин президент, это вернуть эти деньги. Нужно сделать все возможное.

Второе. Это убрать эти деньги. Ответственность за возврат этих денег возложена благодаря тем решениям на бюджет, то есть на население, на налогоплательщиков, бизнес и т.д.

И этот проект – я сказал это полчаса назад – не надо рассматривать как единственный вариант решения всех проблем, связанных с миллиардом. Это только одна из возможностей, а именно снять нагрузку с бюджета. Только так мы рассматриваем этот проект.

Вы против? Тут простой вопрос: вы против того, чтобы в бюджет поступили дополнительно минимум в этом году 230, 218 миллионов леев для социальных проектов и т.д.? Вы против или нет? Тут так, именно так решается вопрос. Я повторяю: это не все, что нужно. Но это единственная за последние годы реальная возможность снизить нагрузку на бюджет. Сегодня это единственное. (*Strănută.*) Я извиняюсь.

В проекте написано, в *notă informativă* написано... на среднюю и долгосрочную перспективу. Да, сегодня это 218, но завтра это, может быть, полмиллиона, полмиллиарда. Может быть, миллиард. Все, да может быть, и нет, но это реальное действие, реальное, которое позволит снизить нагрузку на бюджет.

Только так мы рассматриваем этот вопрос. Нельзя быть немножко беременной. Мы за, но, но... Вы за решение социальных вопросов, дополнительно к тому, что есть в бюджете, или вы против? И точка.

A все остальное это красивые слова. Это реальное действие. И мы, депутаты, должны это поддержать. А всем остальным пусть занимаются другие органы. И там есть реальные изменения и будут реальные дела по привлечению если не конкретных бенефициаров, то ответственных лиц, которые допустили и сделали возможными эти хищения.

Спасибо.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Luări de cuvânt nu mai avem.

Stimați colegi,

Supun votului aprobarea în prima lectură a proiectului nr. 81 din 26 februarie 2020.

Cine este pentru prima lectură, rog să votați.

Acuș.

Majoritatea deputaților.

Domnule Candu,

De procedură?

De procedură.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Președinte,

Fără să vă dau lecții, doamnă Președinte, există Regulamentul Parlamentului care spune că fracțiunile parlamentare se pot expune, potrivit Regulamentului, înainte de vot. De aia și a fost solicitată, fiindcă vroiam să exprim că Grupul parlamentar „PRO MOLDOVA” va susține doar în primă lectură acest proiect de lege, pentru ca ulterior să venim cu anumite amendamente și cu alte discuții suplimentare.

Vă mulțumesc frumos.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi,

Dar a fost și propunerea Comisiei economie, buget și finanțe pentru a fi votat și în lectura a doua proiectul nr. 81 din 26 februarie 2020.

Cine este pentru... *(Rumoare în sală.)*

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Eu încă...

Stimați colegi,

A fost propunerea comisiei pentru a fi votat în lectura a doua.

Cine este... (*Strigăte din sală.*)

Stimați colegi,

Este propunerea comisiei.

Eu supun votului adoptarea proiectului nr. 81 din 26 februarie 2020 în lectura a doua. (*Rumoare în sală.*)

Cine este pentru, rog să votați.

Rog, numărătorii, voturile.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 25.

Sectorul nr. 2 – 26.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 26.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 1.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Cu 52 de voturi, proiectul este votat în lectura a doua. (*Aplauze.*)

Stimați colegi,

Următorul proiect de pe ordinea de zi este nr. 59 din 14 februarie 2020.

Din partea Guvernului – secretarul de stat al Ministerului Justiției, domnul Foltea.

Domnul Radu Foltea – *secretar de stat al Ministerului Justiției:*

Mulțumesc foarte mult.

Stimată doamnă Președinte,

Stimate doamne deputați,

Permiteți-mi personal să mă alătur la felicitările care au răsunat aici, în Parlament, și să vă felicit cu ocazia Zilei de 8 Martie!

Vă doresc realizări extraordinar de frumoase în toate începuturile pe care le aveți.

Mulțumesc foarte mult.

Onorat For Legislativ,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege cu privire la suspendarea aplicării reducerii pedepsei a condamnaților deținuți în condiții precare de detenție. (*Gălăgie în sală.*)

Prin acest proiect de lege, se propune suspendarea aplicării reducerii pedepsei condamnatului... condamnaților deținuți în condiții precare de detenție, conform prevederilor articolului 385 alineatul (5), articolul 473² alineatul (3) și articolul 473⁴ alineatul (4) din Codul de procedură penală.

Astfel, se propune ca prevederile articolului 1 nu se vor aplica în privința plângerilor depuse în condițiile articolului 473² alineatul (1)... pardon, din Codul de procedură penală, până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Acest proiect de lege vine drept o reacție urgentă la situația care s-a creat în ceea ce privește implementarea și aplicarea acestui așa-numit mecanism compensatoriu care a devenit funcțional, începând cu 1 ianuarie 2019.

Astfel, în urma monitorizării implementării mecanismului dat, prin prisma datelor statistice ale administrației naționale a penitenciarelor, chiar din 28 februarie 2020, au fost înregistrate 5903 plângeri ale deținuților cu privire la condițiile precare de detenție din instituțiile penitenciare din țară. Din totalul de aproximativ 6700 de deținuți, adică numărul total de deținuți este 6700, care se află, actualmente, în custodia statului, ceea ce reprezintă un indicator destul de alarmant.

Astfel, din numărul total de plângeri adresate, au fost examinate de către instanțele judecătorești 4013 plângeri, iar soluții au fost pronunțate în 2846 de plângeri.

Vreau, de asemenea, să menționez o cifră peste 1700 de deținuți, care au fost eliberați în baza plângerilor depuse, doar numai o persoană a fost condamnată pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare, celelalte persoane au fost condamnate pentru săvârșirea, respectiv, a infracțiunilor mai puțin grave, grave, deosebit de grave și excepțional de grave.

De asemenea, suplimentar, în procesul de implementare a acestui mecanism, practicienii au semnalat o serie de deficiențe legislative care au generat o practică neuniformă de aplicare a acestuia și au permis reducerea pedepsei privative de libertate în privința unui număr mare de persoane. Statistica am prezentat-o.

În acest context, vreau să zic că doar numai într-un caz, numai... instanța, adică judecătorul s-a deplasat la locul de detenție pentru a cerceta la fața locului condițiile de detenție din toate peste 1700 de persoane, care au fost eliberate.

Prin urmare, pentru a nu afecta procesul de realizare a scopului pedepsei penale și a activităților de resocializare și reintegrare demarate de

către administrația națională a penitenciarelor, se propune ca măsură... drept măsură de excepție, suspendarea până la identificarea... deja suntem în proces de lucru, soluțiilor legislative în scopul înlăturării deficiențelor sesizate. În procesul de implementare a remediei compensator, analiza practicii statelor... altor state... unde se implementează un asemenea mecanism, precum și crearea, și implementarea mecanismului de evaluare și sistematizare a condițiilor materiale de detenție din instituțiile penitenciare.

În acest context, în baza celor prezentate, solicit respectuos susținerea dumneavoastră a acestui proiect de lege propus.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Aveți întrebări.

Prima întrebare – domnul Grosu.

Domnul Igor Grosu:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimate domnule secretar,

Noi am discutat și în cadrul Comisiei securitate, situația este, cum ați spus și dumneavoastră, foarte complicată, reieșind din cifrele pe care ni le-ați prezentat. Practic, toți deținuții... cei care nu știu, probabil, că este așa ceva sau nu-și pot plăti un avocat care să le întocmească o cerere, dar, de regulă, ăștia sunt cei care sunt vai de capul lor, haideți să le spunem așa cum este. Restul, cam majoritatea, au depus... au făcut uz de acest mecanism.

Bine, noi am constatat și am văzut că 1700 deja sunt eliberați.

Spuneți-mi, vă rog, cum se întâmplă, pentru că totul se pornește de la faptul că-s condiții de detenție degradante, da?

Domnul Radu Foltea:

Precare.

Domnul Igor Grosu:

Precare... spunem, precare. Acum primii clienți ai acestei norme, da, încă trebuie să vedem cine a promovat-o așa insistent, paradoxal, sunt cei care au bani, au bani pentru avocați, au bani ca să-și facă reparație în celulă și au bani pentru ca să și-o doteze, s-o echipeze cu tot ce-i trebuie acolo, televizor și așa mai departe, și ăștia și ies.

Și vă întreb: instituțiile... instituția noastră, care conduce cu totul, instituțiile acestea penitenciare, autoritatea au ei o evaluare la toate locațiile acestea? Nu mă refer numai neapărat la toate penitenciarele, dar într-un

penitenciar sunt celule în care sunt niște condiții, în alte sunt alte condiții, pentru că dacă mergem după logica asta, ei toți trebuie scoși afară.

Vă mulțumesc.

Domnul Radu Foltea:

Mulțumesc pentru întrebare.

Stimate domnule deputat,

Actualmente, Administrația Națională a Penitenciarelor este în proces de așa-numita pașaportizare, adică evaluarea condițiilor de detenție din toate penitenciarele din țară, adică a tuturor 17 penitenciare, celulă cu celulă sau spațiu de detenție, spațiu de detenție, pentru că sunt și alte tipuri de detenție, categorii de detenție. Respectiv, după încheierea acestei pașaportizări, vom avea o imagine... de fapt, o imagine clară a condițiilor de detenție, cum sunt ele, dacă respectă standardele impuse de Consiliul Europei, de Comitetul... CPT, standardele minime, adică mă refer la numărul de metri pătrați per celulă, accesul la lumină, accesul la utilități etc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Aveți a doua întrebare?

Da, vă rog, domnule Grosu.

Domnul Igor Grosu:

A doua întrebare ține de un alt actor, în tot acest proces. Deci primul actor e autoritatea, care trebuie să ofere niște condiții minime de detenție, dar mai avem un actor, care se numesc „judecătorii”.

Întrebarea apare firească, pentru că acolo sunt, din câte îmi amintesc eu, două proporții: 1 la 2, 1 la 3, privind zilele pe care...

Domnul Radu Foltea:

Condamnații și preveniții.

Domnul Igor Grosu:

... și preveniții.

Domnul Radu Foltea:

... 1 la 2 sunt condamnații și 1 la 3 sunt preveniții.

Domnul Igor Grosu:

Așa. Dumneavoastră ați purtat discuții cu judecătorii, cu cei de la CSM, de la... din tagma judecătorească? De ce ei toți aplică la maximum acest coraport? Da, și noi avem cazuri, iarăși cu riscul de a mă repeta, noi avem cazuri când tipi din lumea interlopă au ieșit. Nu o să dăm din care zonă și cum îl cheamă, că sunt date cu caracter personal, dar a beneficiat de mii de zile...

Iată, domnule, judecătorii... dumneavoastră ca minister, i-ați invitat la o discuție să-i întrebați: ce nu e clar în legea actuală și de ce voi aplicați la maximum această prevedere legală?

Domnul Radu Foltea:

Stimate domnule deputat,

Discuții au fost sigur duse chiar în cadrul unor seminare sau ateliere de lucru pe acest subiect organizate de Consiliul Europei aici anul trecut, la sfârșitul anului trecut și chiar la începutul anului ăsta. Dar, să știți că și pentru noi este o enigmă, deci cum se ia decizia caz la caz, sigur că este... sunt instanțele de judecată, noi nu putem influența decizia judecătorilor referitor la aceste cauze individuale.

Iarăși, de aceea am și menționat, că acum se lucrează la îmbunătățirea acestui mecanism din punct de vedere al clarității, adică căror categorii de infracțiuni se va... persoane condamnate în baza căror categorii de infracțiuni se va aplica, pentru a avea o mai bună claritate inclusiv pentru instanțe.

Domnul Vlad Batrîncea:

Domnule președinte Grosu,

O precizare.

Domnul Igor Grosu:

O precizare.

La comisie v-am întrebat, dar vreau să audă toți deputații. Când vă așteptăm în Parlament cu modificări la lege? Dacă puteți să ne spuneți.

Domnul Radu Foltea:

Sigur.

Nu pot să vă dau acum un cadru de timp clar, dar cât de curând posibil, adică foarte curând, pentru că situația este una urgentă și una excepțională, de aceea noi o să intervenim cât de curând posibil. Suntem în proces de elaborare, dar elaborarea presupune consultări cu mai mulți actori: societatea civilă, alte entități. De aceea...

(Voce nedeslușită din sală.)

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim.

Domnule Grosu,

Încă o precizare.

Domnul Igor Grosu:

Haideți, dumneavoastră ați spus cifra, nu am spus-o eu. Deci din 1700 care au ieșit numai unu-i pe un caz ușor. Restul sunt băieți... (*voci nedeslușite din sală*) ... sunt băieți cu fantezii, sunt băieți cu...

Domnul Radu Foltea:

Excepțional de gravi...

Domnul Igor Grosu:

Excepțional. Asta-i nu e de glumă. Așa că lăsați într-o parte toată agenda pe care o are domnul ministru al justiției, concentrați-vă, vă rog, anume pe subiectul ăsta. Băieții aceștia se plimbă liberi, au idei, au bani, au... Da, vă rog foarte, ne concentrăm foarte repede pe subiectul ăsta. Asta-i o urgență. Și țineți minte ce s-a întâmplat în România? Nu trebuie să ne ducem departe, că ei tot au avut o aventură de asta și au ieșit într-o veselie băieți cu antecedente serioase.

Domnul Radu Foltea:

Stimate domnule deputat,

O să lucrăm zi și noapte și o să venim cât de curând aici.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim.

Următorul deputat care adresează întrebări este doamna Roșca Veronica.

Doamna Veronica Roșca:

Domnule secretar,

Eu o precizare am aici.

Din păcate, la pagina 2 din nota informativă este indicat numărul deținuților eliberați – 142, nu 1700. Rectificați, vă rog mult, când veniți cu astfel de note informative.

Bine. Și prima întrebare. Dacă puteți să ne oferiți informații cu privire la segregarea pe vârste, pe sexe, spre exemplu, a persoanelor care au solicitat și, respectiv, care au fost eliberate, deoarece în nota informativă din 2016, atunci când se argumenta proiectul de lege, unul din obiective era umanizarea politicii penale și evident obiectiv țintă erau tinerii, în special pentru a nu fi resocializați și alte probleme de felul ăsta de a învăța mult mai multe în cadrul penitenciarelor. Cum au fost afectați tinerii și femeile respectiv?

Domnul Radu Foltea:

Mulțumesc pentru întrebare, stimată doamnă deputat.

Informația statistică care este în nota informativă, într-adevăr, este la momentul aprobării de către Guvern, dar eu am venit, am vrut să vă prezint proactiv o informație mai curentă, de aceea am inclus, dar pot și oficial să v-o transmit eventual și o să corectăm.

Referitor la segregarea pe vârstă, gen, etc., din păcate, acum nu pot să vă dau o informație pentru că, într-adevăr, nu am, dar o să mă adresez Administrației Naționale a Penitenciarelor și revenim către dumneavoastră cu această informație.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim.

Doamnă Roșca,

A doua întrebare sau precizare?

Doamna Veronica Roșca:

O precizare.

Dumneavoastră vreți să ne spuneți că la data de 10 februarie erau 142 eliberați și la data de 6 martie sunt 1700?

Domnul Radu Foltea:

Probabil că s-a comis o eroare. Deci eu am să verific, după câte am spus, dar eu această informație am discutat-o chiar astăzi dimineață cu directorul interimar al Administrației Naționale a Penitenciarelor și am verificat-o. Prin urmare, dacă doriți oficial, v-o prezentăm oficial.

Domnul Vlad Batrîncea:

Doamnă Roșca?

Doamna Veronica Roșca:

Da, fiindcă... a doua întrebare. La pagina 7 din nota informativă în 2016 unul din obiectivele enunțate este în felul următor: „Obiectivul de bază este reducerea populației penitenciare.” Și voi într-o lună de zile eliberați pe bandă rulantă câte 1500 de deținuți? Mie îmi pare grav lucrul ăsta.

Și tot la pagina 7 este formulat în felul următor: „Acest proiect este doar un element din multitudinea de acțiuni pe care urmează să le întreprindă Guvernul și, respectiv, pentru a asigura diminuarea populației penitenciare și a recidivei, dar și respectarea drepturilor omului.” Mă interesează ce anume a întreprins Guvernul în această perioadă după ce a fost adoptat acel proiect de lege discutat?

Domnul Radu Foltea:

Și eu am o precizare, doamnă deputat.

Nu noi dăm drumul pe bandă rulantă, ci instanțele de judecată în baza deciziilor adoptate. Asta este legea.

Referitor la acțiunile întreprinse, deci au fost întreprinse cel puțin pe parcursul anului 2019 mai multe acțiuni de îmbunătățire a condițiilor de detenție. Dacă pot să vă dau careva detalii.

Deci conform informației din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor, în perioada anilor 2016–2019 au fost renovate ½ din spațiile de detenție. De asemenea, au fost finalizate lucrările de reconstrucție a Penitenciarului nr. 3 Leova, pentru 110 locuri de detenție și Penitenciarului nr. 10 Goian, 105 locuri de detenție.

Referitor la construcția noilor instituții de detenție. Au fost continuate lucrările de construcție a Casei de arest cu capacitatea de 650 de locuri din municipiul Bălți. Deci a fost prima etapă și începând cu anul ăsta s-a inițiat demararea celei de a doua etapă.

De asemenea, referitor la noul Penitenciar nr. 13. Chiar recent, săptămâna trecută, au fost deschise plicurile cu ofertă a companiilor care au participat pentru a construi acest penitenciar și Comisia de evaluare are termen de până la 120 de zile să examineze ofertele și să selecteze compania sau... da, compania persoana juridică care urmează să înceapă construcția noului penitenciar.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim și mult succes în modernizarea Penitenciarului nr. 13.

Următorul deputat care acordă întrebări...

(Voce nedeslușită din sală.)

Bine, a patra intervenție a doamnei Roșca.

Doamna Veronica Roșca:

A patra intervenție e a doua precizare.

Am în mână avizul CNA din 2016 care spune în felul următor: argumentele invocate de autor în nota informativă nu justifică necesitatea elaborării și promovării proiectului și nu este recomandat a adopta un astfel de proiect de lege.

De aceea trebuie să recunoaștem că a fost un proiect de lege eșuat chiar dacă posibil intenția a fost bună, dar aplicarea discreționară de către judecători absolut contrară spiritului legii și, respectiv, de aceste prevederi au beneficiat și cei care au avut condiții de hotel de 3 stele și dumneavoastră ați evidențiat că ½ au fost reparate, au fost reconstrucții și alte de felul ăsta. Și astăzi ne puneți pe masă un proiect de lege prin care dumneavoastră vreți să spuneți că acea lege nu a fost altceva decât o grațiere mascată.

Mersi.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim.

Următorul deputat care va adresa întrebări este domnul Sîrbu Serghei.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc, domnule Președinte al ședinței.

Stimate domnule raportor,

Acest mecanism este implementat mai bine de un an de zile și eu trebuie să fiu de acord cu colegii, poate nu legea este proastă, dar implementarea, într-adevăr, a eșuat. Eu cred că a eșuat Ministerul Justiției, a eșuat Autoritatea Națională a Penitenciarelor, a eșuat în totalitate ce ține de implementarea acestei legi. Deoarece ne punem și noi cu toții, și societatea o simplă întrebare: oare un fost Prim-ministru a avut condiții de detenție inumane? Am văzut cu toții condițiile. Cine a apreciat aceste condiții?

Și eu nu cred că instanța de judecată fără avizul penitenciarelor a făcut această decizie. Iar avizul penitenciarelor este unul extrem de important atunci când stabilim condițiile de detenție. Și aici nu cred că legea este de vină, cred că cei care o implementează au eșuat în totalitate. Deoarece mecanismul a fost implementat la recomandarea Curții Europene a Drepturilor Omului și evident că autoritățile erau obligate să ia toate măsurile pentru ca și instanțele de judecată să-l aplice corect.

Dar întrebarea mea este de altă natură: de ce dumneavoastră acum veniți cu suspendarea aplicării legii? Apropo, n-am înțeles până acum în baza la care normă constituțională sau legală dumneavoastră suspendați aplicarea legii? Dar ce-a făcut Ministerul Justiției timp de mai bine de un an sau ultimele luni? De ce nu ați venit până acum să modificați, dacă este nevoie de a elimina anumite lacune în legislație și să veniți astăzi nu cu suspendarea legii și să așteptăm, poate, vreo jumătate de an să ne mai consultăm, să vedem ce mai modificăm, de ce astăzi nu ați venit deja cu modificarea mecanismului, ca nimeni să nu poată abuza de acest mecanism, nici penitenciarele, nici instanțele de judecată ș.a.m.d.? Și astfel ca să fie aplicat doar pentru cei care merită, într-adevăr.

Când veți veni cu acest nou mecanism? Ca să nu așteptăm încă jumătate de an. În jumătate de an vom obține încă 50 de condamnări la CEDO pentru condiții inumane.

Vă mulțumesc.

Domnul Radu Foltea:

Mulțumesc foarte mult pentru întrebare, domnule deputat.

Într-adevăr, deci noi am acționat în baza alineatului (2) al articolului 54 din Constituția Republicii Moldova care prevede că: „Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale,

ordinii publice..." deci eu selectiv am să le menționez „...precum și prevenirii infracțiunilor.”

Respectiv, dacă noi vedem statistica, am auzit statistica versus prevederile constituționale, normal că am intervenit cât de curând posibil cu o primă măsură de excepție. În paralel, după cum am și menționat, noi lucrăm, deci în continuare elaborăm acele prevederi care urmează să ajusteze și să îmbunătățească acest mecanism, inclusiv prin evaluare, inclusiv prin crearea unei Comisii de evaluare a admisibilității cererilor acestea.

Dar a fost menționată experiența României și mai este și experiența Ungariei. Iarăși, dacă vorbim de... dacă nu intervenim acum, riscăm ca să avem un grad de recidivă destul de mare. De aceea un prim pas este acesta cu celeritate și imediat, cât de curând posibil, venim cu îmbunătățirea, cu modificarea însăși a prevederilor legale ce țin de acest mecanism, aplicarea acestui mecanism.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Sîrbu,

Aveți a doua întrebare?

Nu aveți.

Domnule Sîrbu,

Aveți?

Domnul Sîrbu.

Vă rog, conectați microfonul domnului Sîrbu.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

A doua întrebare?

Domnul Serghei Sîrbu:

Da.

Domnule secretar de stat,

Așa o întrebare sinceră și un răspuns sincer mi-aș dori ca și om, ca și funcționar: considerați că așa condamnați, cum a fost fostul Prim-ministru, a avut condiții de detenție degradante și a fost necesară aplicarea acestui mecanism?

Mersi.

Domnul Radu Foltea:

Stimate domnule deputat,

Da, sunt sincer acum, nu am văzut și nu cunosc condițiile de detenție ale domnului fost (*râde*) Prim-ministru. Dar sincer acum, nu am fost parte la examinarea acestui dosar și cauzei în instanța de judecată și nu pot să vă răspund.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Novac.

Domnul Grigore Novac:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Noi, în principiu, la Comisia juridică când am abordat acest proiect, practic toți în unanimitate am ajuns la concluzia... dar, iarăși, repet, unanim am ajuns la concluzia că acest proiect urmează să fie votat în două lecturi urgent ca să stopăm acest fenomen de migrație din penitenciar la libertate. Și toți am ajuns la concluzia că se face abuz de acest mecanism compensatoriu. Cum a spus și domnul secretar de stat, doar într-un singur caz judecătorul s-a deplasat la fața locului și a văzut aceste condiții în realitate.

Vreo patru ani am avut ocazia să fiu în Comisia drepturile omului și, practic, am fost în toate penitenciarele. Și clar lucru sunt și restanțe, sunt și condiții care lasă de dorit, dar în mare parte se vede că dinamica este pozitivă, adică se lucrează, se fac reparații, inclusiv... dacă nu greșesc, împreună cu domnul Moțpan și câțiva colegi am mai fost și la Penitenciarul nr. 13 nu demult și chiar și în același subsol care se făceau atâtea discuții pe marginea aceluia subsol, chiar și acolo se făcea reparație, dacă nu greșesc, domnule Moțpan, parcă așa era. Iarăși, din cei 1700, pe care i-ați menționat, doar un singur caz este infracțiune ușoară, da? Prin urmare, noi ne ducem la gândul că... Doar o clipă.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Grigore Novac:

... se face abuz de acest mecanism. Și din câte cunosc deja, nu mai vorbim despre ex-prim-miniștri sau nu știu ce, se știe foarte clar, autorități criminale deja sunt în libertate și autorități criminale pretind prin acest mecanism să ajungă la libertate.

Stimați colegi,

Toți absolut mergem pe drumuri și dacă ne trezim la libertate cu o armată de infractori și criminali, de aceștia care au comis infracțiuni grave și deosebit de grave, atunci statistica... Putem noi să avem nu știu ce ministru al afacerilor interne, dar n-o să-i poată opri cu una, cu două. Pentru ca să-i prinzi și să demonstrezi vinovăția iarăși trece foarte mult timp și are de suferit statul Republica Moldova și au de suferit cetățenii.

De aceea eu propun poate să... nu, că nu mai aplicăm 108, Dinu, tot ești de acord, dar cred eu că ar fi oportun să încheiem dezbaterile cumva cât mai repezător și să punem la vot. Eu cred că noi susținem toți unanim, așa-i? (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nu, dați-le... (*Rumoare în sală.*)

Dați-le... (*Rumoare în sală.*)

Care „беспредел”? Voi faceți „беспредел”.

Stimați colegi,

Nu faceți gălăgie. Dacă o să faceți gălăgie, o să aplic 108. O să stați cuminciori, liniștiți, o să vă ofer la toți cuvântul. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Plîngău.

Domnul Dinu Plîngău:

Domnule secretar de stat,

Înțeleg... să nu luați cu rău că înțeleg că situația creată nu este vina dumneavoastră că suntem în condițiile în care am venit, dar vreau să dați un răspuns, în special pentru cei de acasă, în baza proiectului respectiv, că proiectul respectiv nu are efect retroactiv. Deci toate cererile depuse care sunt până acum oricum vor fi examinate în baza legii pe care dumneavoastră doriți s-o suspendați, corect?

Domnul Radu Foltea:

Da, corect. Am citit chiar când am prezentat alineatul (2) din articolul 2, deci l-am citit: „Prevederile articolului 1 nu se aplică în privința plângerilor...” adică de către persoane „...depuse în condițiile articolului 473² alineatul (1) din Codul de procedură penală, până la data intrării în vigoare a prezentei legi”. Deci toate plângerile depuse urmează a fi examinate de către instanțele de judecată.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Aveți a doua întrebare?

Domnul Plîngău.

Domnul Dinu Plîngău:

Da. Deci cu regret trebuie să constatăm că, într-adevăr, mai mulți colegi au constatat faptul că deși intenția proiectului de a prevedea anumite măsuri de compensare a condițiilor de detenție precare a fost o intenție bună, trebuie să constatăm că, într-adevăr, implementarea acestei legi a fost eșuată și probabil inclusiv din cauza că nu s-a reușit sau nu s-a permis în momentul adoptării acelei legi ca deputații să vină cu amendamente sau să se expună cu întrebări pe marginea aceluși proiect. Respectiv, încă un îndemn.

Dar până a trece însăși la procedura de vot. Noi în comisie am discutat și cu ministerul am discutat separat, că o să fie acceptat totuși amendamentul care vine din partea noastră.

Să nu ne grăbim cu lectura a doua, până nu acceptăm amendamentul, precum că acest mecanism de suspendare să fie aplicat în legătură cu infracțiunile prevăzute de articolul 16 alineatele (4), (5), (6) din Codul penal, deci pentru infracțiunile excepțional de grave, deosebit de grave și grave.

Deci cei cu infracțiuni ușoare și mai puțin grave să poată beneficia de măsurile acestea în continuare. Oricum deja legea nu se aplică retroactiv și cei care au depus, instanța va examina, nu schimbă nimic situația respectivă.

Dar haideți totuși să nu... mergem pe principiul respectării articolului 3 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului și să găsim în cel mai scurt timp, însă cu minime riscuri pentru... și cu minime încălcări de drepturi fundamentale ale omului, să mergem pe procedura respectivă.

Și în condițiile în care va fi acceptat amendamentul nostru, care-i foarte justificat și, practic, toți au fost de acord cu chestia aceasta, să mergem și să votăm.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, răspunsul.

Domnul Radu Foltea:

Stimate domnule deputat,

Și sunt de acord, și nu sunt de acord. Și vă zic de ce. Dar sigur că este logic să acceptăm. Deci Codul penal al Republicii Moldova, îl cunoașteți foarte bine, la articolul 89, capitolul ce ține de eliberarea de pedeapsă penală, prevede un șir de mecanisme de eliberare de pedeapsă penală. Și acestea respectiv în cazul în care persoana este eliberată de executarea reală, parțială și totală a pedepsei penale. Da, respectiv, dacă persoana realizează programul individual de executare a pedepsei, repară integral daunele cauzate prin infracțiune. La infracțiuni ușoare și mai puțin grave daunele nu sunt atât de mari.

Deci precum și îndeplinește și alte condiții, ea se eliberează de pedeapsă penală, dar de iure acceptăm.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Aveți o precizare?

Domnul Plîngău.

Domnul Dinu Plîngău:

Deci am vrut să ne permiteți să introducem totuși amendamentul acesta, pentru care este unul absolut, care intră în concordanță, inclusiv cu articolul 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Și mai presus că sub, nu știu, incidența acestor prevederi de compensare pot să fie, să vină și oameni care n-au săvârșit crime. Spre exemplu, a nimerit într-un accident din imprudență ș.a.m.d.

Adică noi trebuie să menținem respectarea inclusiv a acestei prevederi pentru oamenii care... Scopul pedepsei în sine dumneavoastră îl cunoașteți, este reabilitarea oamenilor și nu izolarea totală de societate.

Respectiv și în spiritul și legii penale, și în spiritul convențiilor pe care noi le-am ratificat, haideți să aplicăm mecanismul acesta și să acceptăm amendamentul. Și, ulterior, inclusiv eu mă angajez să lucrăm la îmbunătățirea mecanismului, prin care noi totuși trebuie să recompensăm deținuților, în cazul în care ei sunt deținuți în condiții inumane.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumim.

Vă rog, răspunsul.

Domnul Radu Foltea:

Stimate domnule deputat,

Iarăși dumneavoastră ați menționat: accidente, acțiuni, infracțiuni săvârșite din imprudență, oricum sunt infracțiuni. Și iarăși institutele clasice ale dreptului penal, cum am și zis, eliberarea de pedeapsă penală este aplicabilă acestor categorii de infracțiuni, dar...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Aceasta a fost o precizare.

Vă rog, următoarea întrebare vine din partea domnului Năstase Vasile.

Domnul Vasile-Andrei Năstase:

Vă mulțumesc.

Poate n-am fost atent, dar aș vrea să întreb care este numărul de cereri, care au fost depuse până la ora actuală?

Și înțeleg că legea nu poate avea acțiune retroactivă și aceste cereri vor fi examinate. Ați răspuns. Dar câte cereri sunt?

Domnul Radu Foltea:

Stimate domnule deputat,

La data de 28 februarie, statistica este 5903 plângeri, cereri depuse, 5903 din totalul de condamnați 6700 per întreg sistemul penitenciar.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Aveți a doua întrebare?

Domnule Năstase,

Vă rog, microfonul.

Domnul Vasile-Andrei Năstase:

Precizare. Deci susțin propunerea pe care a dat-o Dinu Plîngău și colegii noștri. Și vă întreb, dacă nu cumva vă gândiți să introduceți în lista celor care nu pot beneficia de efectele actualei legi, persoanele care au comis acte de corupție?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, răspunsul.

Microfonul de la tribuna centrală.

Vă rog, tehnicienii, aveți grijă.

Domnul Radu Foltea:

Deci infracțiunea de corupție tot... dacă îmi permiteți, infracțiunile de corupție, de asemenea, în funcție de agravante, cad sub incidența acelor categorii de infracțiuni, adică mai puțin grave, grave, deosebit de grave și excepțional de grave, în funcție de cuantumul mitei și mai multe elemente.

Respectiv, mecanismul compensatoriu care este acum permite, dacă persoana care a fost condamnată pentru o oarecare infracțiune din categoria celor de corupție sau celor conexe corupției, articolul 324 „Coruperea pasivă”, articolul 325 „Coruperea activă”, articolul 326 al Codului penal „Traficul de influență” și altele.

Dacă persoana respectivă, instanța determină că este deținută în condiții precare de detenție, deci ea este eliberată.

Dar ca să înțeleg mai bine întrebarea, în ajustarea mecanismului dat să prevedem drept excepție, iarăși după cum și am spus, infracțiunile de corupție cad sub incidența acestor categorii de infracțiuni.

Respectiv, dacă ulterior mecanismul o să prevadă aplicarea mecanismului numai la anumite categorii de infracțiuni, respectiv acesta o să fie aplicabil inclusiv categoriei acestea de infracțiuni.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Nu mai aveți întrebări? Nu aveți întrebări.

Următoarea întrebare – domnul Cebotari Vladimir. Nu este.

Domnul Candu, nu.

Următoarea întrebare – domnul Litvinenco.

Am încercat pe fracțiuni să merg.

Domnul Litvinenco,

Vă rog.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Mulțumesc.

Stimate domnule secretar de stat,

Într-adevăr, noi am discutat la comisie, este o soluție în extreme la o problemă excepțional de gravă. Legea în fond... poate intenția a fost și bună, dar atât textul a fost destul de strâmb, cât și mai ales aplicarea.

Pentru că, într-adevăr, de această lege au beneficiat nu neapărat persoanele care au fost deținute în condiții inumane și degradante.

Întrebarea mea este la aplicare. Și a doua întrebare deja, deci aplicarea. Înțeleg că dumneavoastră susțineți ca lege, în formula care este la moment, să se aplice în raport cu toți cei care, până în ziua intrării în vigoare a acestui moratoriu, dacă putem să-l numim, au depus aceste cereri.

Domnul Radu Foltea:

Da, deci odată intrat în vigoare, toți cei care vor depune cererile după intrarea în vigoare, cererile acestea nu vor fi soluționate.

Dar toți cei care depun cererile, inclusiv chiar acum, astăzi, până la momentul intrării în vigoare a acestei legi, deci cererile lor vor fi soluționate de instanțele de judecată.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Aveți a doua întrebare.

Domnule Litvinenco,

Vă rog.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Dar este o problemă, deci dacă 5900 de cereri din 6700 deținuți, eu cred că până noi votăm și publicăm legea în Monitorul Oficial, vor fi, nu știu, 6500.

Domnul Radu Foltea:

De aceea și s-a propus votarea în două lecturi ca măsură de urgență.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Și aceasta a fost a doua întrebare... ca azi să votăm în două lecturi.

Domnul Radu Foltea:

Da, pentru că...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Vă rog, următoarea întrebare, domnul Moțpan.

Domnul Chiril Moțpan:

Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Mă strădui să fiu succint, dar stau și ascult și mi se creează impresia că nu cunoaștem cu toții, inclusiv raportorul, situația reală din Republica Moldova, din penitenciare.

La moment, prin intermediul instanțelor de judecată, autoritățile lumii criminale din penitenciare, și am să le citesc acuși, au reușit deja să obțină aceste eliberări.

Și atunci când noi acum încercăm să demonstrăm că ne este frică de eliberarea în masă a unor autorități criminale, de fapt, facem ca și struțul, băgăm capul în nisip. Că oricum ei vreodată, dacă nu azi, mâine, poimâine, peste un an, doi, se vor elibera și oricum vor reveni în societate.

Ar trebui să ne gândim la mecanismele de resocializare, dacă e posibil, deși eu personal cunosc foarte bine că este dificil.

Dacă îmi dați voie, n-o să adresez întrebări, dar o să vă informez.

Penitenciarul din Taraclia, n-o să dau nume, nu le mai fac publicitate, dar liderul criminal... autoritatea criminală din penitenciarul respectiv – este în așteptare de a fi redus din termen și de a înainta materiale pentru eliberare condiționată. Asta era două luni în urmă. Cel din Lipcani – a fost redus din termen, se pregătește pentru eliberare condiționată.

Domnule Jizdan,

Ascultă, că am nevoie de susținerea ta.

Leova – se pregătește de eliberare condiționată; Soroca – se pregătește de eliberare; Pruncul – este în așteptare de a fi redus din termen; Bălți – urmează să se elibereze; Cricova – Moscalciuc, care de vreo 3 ori tot se elibera și era întors înapoi prin diferite metode – se pregătește pentru eliberare condiționată; Pruncul – este în așteptare de a fi redus din termen. *(Gălăgie în sală.)*

Ceea ce vorbim noi astăzi, de fapt, mare treabă nu facem prin această lege, pentru că majoritatea infractorilor deja au obținut sau sunt în așteptarea acestor eliberări.

Întrebarea mea este, mai degrabă, pentru acei care rămân acolo... mai degrabă, nevinovați. Sunt o parte care au fost pedepsiți pentru infracțiuni minore. Ce facem cu ăștia? Ne gândim și la ei sau doar la acei care deja vor ajunge în societate?

Colegi,

Ei, de fapt, sunt pe drum deja, sunt poate că și acasă deja unii. (*Voci nedeslușite din sală.*)

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, răspunsul.

Domnul Radu Foltea:

Stimate domnule deputat,

Anterior am menționat instituturile dreptului penal, Codului penal, în special liberarea de pedeapsă.

Cei pe care i-ați menționat dumneavoastră, pot să beneficieze de aceste prevederi (articolul 91 „Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen”), doar să se pregătească și să prezinte toate actele. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog. (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi...

Următoarea întrebare – domnul Perciun.

Domnul Dan Perciun:

Da... Eu vreau să mă clarific cu următoarea întrebare, având în vedere că s-a produs, totuși, un lucru extrem de grav – îs o mulțime de autorități criminale care au ieșit din închisoare. Cine poartă răspundere pentru lucrul ăsta? Cine poartă răspundere pentru promovarea unei legi, în 2016, care a permis ca... situația în care suntem noi astăzi să aibă loc? Cum cei care au scris atunci legea, nu s-au asigurat că asta nu se va aplica în cazul infracțiunilor grave și așa mai departe? Cine poartă răspundere? Pentru că pe străzile Republicii Moldova, astăzi, înțeleg că circulă autorități criminale care ar fi trebuit să înfunde pușcăria încă mulți, mulți ani înainte.

Eu nu știu dacă... eu, de exemplu, când am aflat lucrul ăsta zilele trecute, nu mă simt tocmai în siguranță și nu știu ce să le spunem cetățenilor noștri. Dacă au ieșit 1700 de infractori din... 780 și urmează să mai iasă încă vreo 3–4 mii, că suspendăm noi legea, că nu suspendăm. Înțeleg, dacă

procesele-s pe rol, asta nu afectează nicicum cererile depuse. Nu știu, Ministerul Afacerilor Interne intră în alertă, încep să monitorizeze, întreprind niște măsuri speciale. Ce facem? Deci noi am eliberat toți infractorii din această țară, aproape sau ele-s pe rol, și înțeleg că ceea ce noi o să facem, n-o să oprească lucrul ăsta. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, domnule secretar.

Domnul Radu Foltea:

Stimate domnule deputat,

Mulțumesc pentru întrebare.

Deja se întreprind toate măsurile necesare. Administrația Națională a Penitenciarelor conlucrează cu Ministerul Afacerilor Interne, Inspectoratul General de Poliție, Serviciul Informații și Securitate, sunt protocoale și planuri de acțiuni care sunt aplicate și tot acest fenomen se monitorizează...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Aveți a doua întrebare?

Domnule Perciun,

Vă rog.

Domnul Dan Perciun:

Vă rog să-mi spuneți dacă ați analizat, există vreo soluție retroactiv să intervenim, ceva să găsim o soluție, există vreo soluție la moment sau toți oamenii care au depus cererile acestea compensatorii, toți o să fie eliberați? *(Gălăgie în sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule secretar,

Vă rog.

Eu cred că nu-i neapărat să fie eliberați, dacă au depus cerere.

Domnul Radu Foltea:

Depinde de deciziile instanțelor de judecată care le vor pronunța pe toate aceste cauze.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

O precizare.

Domnul Dan Perciun:

Noi putem, cumva, constrânge libertatea... schimbăm cadrul legal, să intervenim cumva ca deciziile instanțelor de judecată, care eu înțeleg că-s foarte diverse la moment și neuniforme, și cumva să le direcționăm... să plasăm într-un cadru restrictiv de luare a acestor decizii, că dacă practica este atât de neuniformă, sunt careva soluții, în afară de suspendare, care nu oferă nici o soluție, de fapt? Eu asta vreau să înțeleg.

Domnul Radu Foltea:

După cum am menționat, stimate domnule deputat, se țin acele ateliere de lucru, iarăși, în cadrul unor proiecte ale Consiliului Europei, se vorbește cu judecătorii, se prezintă practica altor state cum este aplicată în alte state. Dar, după câte vedem, alte state deja renunță, adică abrogă acele prevederi – România, Ungaria, precum și alte state. Respectiv, ține de instanțele de judecată și însăși de convingerea instanțelor de judecată la luarea deciziei în aceste cauze.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Bolea Vasile.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

N-am vrut să intervin, dar cu o mică claritate și pentru cetățeni.

Stimați colegi,

În anul 2016, a fost introdus acest mecanism compensatoriu, ca și un răspuns la cele multiple condamnări pe care Republica Moldova le avea și le are în continuare pe motivele unor condiții de detenție inumane și degradante.

Problema, într-adevăr, este într-aceea că instanțele de judecată, aleatoriu sau nu există... niște reguli clare care trebuie să fie aplicate de către toți judecătorii și toate instanțele de judecată în acest sens. Ce facem? A venit Ministerul Justiției cu acest proiect, stimați colegi, inclusiv pentru acei care au ieșit și, dacă o să recidiveze, o să vină înapoi în pușcărie. (*Gălăgie în sală.*)

Și ca să nu aplice... iarăși, de nenumărate ori, aceste mecanisme compensatorii, se vine cu acest proiect ca să fie instituit acest moratoriu – suspendarea executării aplicării acestei legi.

Noi prea mult vorbim, s-a vorbit aici că deja sunt unii ieșiți la libertate, se plimbă așa frumos, lejer pe străzile orașelor, satelor de la noi din țară, alții urmează să iasă, dar, iarăși, ceea ce-a spus și domnul secretar de stat că actualmente în Codul penal sunt articolele respective, care dau posibilitatea celor care și-au corijat comportamentul să beneficieze de liberare de pedeapsă penală sau condiționată înainte de termen.

Haideți... *la vot acest proiect...* atâta multă gălceavă, că proiectul respectiv este unul necesar.

În Comisia juridică... ceea ce-a spus și domnul coleg Novac, unanim s-a propus ca să fie votat acest proiect, să nu facem PR și „перестаньте зарабатывать очки”.

Într-adevăr, este un proiect care este necesar să-l votăm de urgență și trebuie să înțelegem lucrul dat.

Eu vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumim, domnule Bolea.

Domnule secretar de stat,

Nu mai aveți întrebări.

Vă rog să luați loc.

Rog să fie prezentat raportul Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică.

Domnule Jizdan,

Vă rog.

Domnul Alexandru Jizdan:

Stimați colegi,

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a examinat proiectul de Lege cu privire la suspendarea aplicării reducerii pedepsei condamnatului deținut în condiții precare de detenție, prezentat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, și comunică următoarele.

Potrivit notei informative, proiectul a fost elaborat în scopul reexaminării procedurii de reducere a pedepsei penale condamnaților deținuți în condiții precare de detenție, în contextul identificării unui mecanism viabil, care să asigure atât realizarea scopului pedepsei penale, cât și remedierea compensatorie a detenției în condiții necorespunzătoare în Republica Moldova.

În context, proiectul propune suspendarea aplicării de către instanțele de judecată a reducerii pedepsei condamnatului deținut în condiții precare de detenție, conform prevederilor articolului 385 alineatul (5), articolului 473 alineatul (3) și articolului 473⁴ alineatul (4) din Codul de procedură penală.

În cadrul dezbaterilor, membrii comisiei au propus reducerea termenului de prezentare a proiectului de lege privind perfecționarea mecanismului compensator, prevăzut la articolul 2 alineatul (3) al

prezentului proiect. Astfel, textul „1 septembrie 2020” se substituie cu textul „1 mai 2020”.

La etapa examinării proiectului în lectura a doua comisia va lua în considerare atât obiecțiile și propunerile expuse în avizele comisiilor permanente, cât și amendamentele depuse de deputați.

Reieșind din cele menționate mai sus, membrii Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică au propus, cu votul majorității membrilor, examinarea și aprobarea proiectului de lege în prima lectură.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, domnule președinte.

Domnule Plîngău,

Aveți...? O chestie tehnică?

Vă rog.

La raport?

Domnul Dinu Plîngău:

Da. La raport.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Dinu Plîngău:

Am vrut să vă întreb dacă termenul „suspendarea aplicării reducerii pedepsei” e un termen corect? Dacă nu e mai bine de aplicat termenul „prin derogare de la lege”...

Domnul Alexandru Jizdan:

N-am înțeles. Un pic mai tare, nu am înțeles întrebarea.

Domnul Dinu Plîngău:

Deci am mai vorbit cu alți colegi juriști și s-a propus ca termenul „suspendare” să fie înlocuit cu termenul „prin derogare de la aplicarea legii”. Adică termen juridic să intrăm în concordanță, pentru că termenul de „suspendare a legii” nu este un termen...

Domnul Alexandru Jizdan:

Stimați colegi,

Răul mare deja s-a produs de fapt. Probabil, așa moldovenește s-a aplicat sau regula de bază în Republica Moldova: „Cei care au bani – greu intră la pușcărie și ușor ies, cei care nu au – ușor intră și greu ies de acolo.”

De aceea noi propunem suspendarea aplicării acestui mecanism. Comisia securitate națională a întreprins măsurile de rigoare. Noi am

convocat factorii de decizie din Republica Moldova, mă refer aici la: Inspectoratul General al Poliției, responsabilii de combaterea criminalității organizate, Serviciul de Informații și Securitate, colegii de la penitenciare cu care am discutat asupra aplicării acestui mecanism.

Trebuie să recunoaștem că ideea... nimeni astăzi nu a contestat legea în fond, au contestat mecanismul, aplicarea acestui mecanism, aici este problema. De fond trebuie să recunoaștem că s-a pus pe scară industrială un mecanism, prin care se făceau bani, probabil.

Astăzi noi stopăm acest mecanism. Toată lumea a fost atenționată, există liste ale liderilor criminali și fiecare infractor care a săvârșit crime excepțional de grave, deosebit de grave, atunci când va veni instanța de judecată, colegii de la penitenciare vor fi obligați să prezinte condițiile de detenție. Și vă dau asigurări că exact acești oameni au alte condiții decât ceilalți. În așa fel, eu am toată încrederea ca colegii noștri, prezentând această informație, nu vor da posibilitate judecătorilor să aplice acest mecanism compensator.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Mai aveți a doua întrebare?

Domnule Plîngău,

Vă rog.

Domnul Dinu Plîngău:

Domnule Jizdan,

Toată lumea aici a fost de acord că din anumite carențe juridice am revenit la situația în care am venit când judecătorii aplică tardiv sau, nu știu, abuziv prevederile legii. De aceea și propunerea mea că nu există termenul, că ne-am consultat și cu alți juriști, de „suspendare a aplicării legii”, prin derogare de la lege se face, asta în suport pentru a face totul juridic corect.

Dar referitor la ceea ce ați menționat dumneavoastră. În cazul în care nu o să existe un mecanism de... nu știu, de compensare pentru condițiile inumane, degradante sau precare din penitenciare, deținuții nu au nici o problemă să meargă la CEDO și prin prisma articolului 3 la același mecanism, adică să ceară despăgubiri.

Respectiv, deja răul s-a produs. Cei peste... aproape toți deținuții deja au plecat și o să fie examinat în baza legii vechi. Respectiv, haideți măcar acum, proiectul respectiv să-l facem bine gândit astfel încât să nu putem, nu știu, ulterior, să avem foarte multe Hotărâri ale CEDO și evident să fie și în spiritul ceea ce spune Convenția Europeană a Drepturilor Omului, că tot...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog să finalizați.

Domnul Dinu Plîngău:

Da. Ca să înțelegeți, noi clar că susținem proiectul respectiv, dar haideți dacă de acum totuși cei mai mari criminali în țara asta au depus la chestia asta, haideți măcar să facem acum proiectul ăsta corect. Asta-i tot, de susținut probabil toată lumea îl susține, nu e contradicție aici.

Domnul Alexandru Jizdan:

Stimate coleg,

Trebuie să vă dau... sau vă dau asigurări că toată lumea din cadrul comisiei înțelege ce se întâmplă și noi suntem cei care astăzi alertăm sau venim asupra acestui proces, încercăm să impunem o viteză mult mai mare decât poate ar cere procesul normal al Legislativului. De aceea toate propunerile dumneavoastră, haideți să le examinăm, eu nu am nimic împotriva, dar cu toții înțelegem că acest... sau aplicarea acestui mecanism trebuie stopat de urgență, cu unele îmbunătățiri dacă se consideră.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Mai aveți întrebări.

Domnul Litvinenco.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Da, eu cred că noi nu am discutat, dar eu cred că totuși în cazul ăsta este necesar termenul „suspendare”, pentru că „derogare” este un pic altceva. Legiuitorul în măsura în care poate să adopte o lege, poate să anuleze o lege, poate și să suspende o lege, chiar dacă lucrul ăsta nu este prevăzut în mod expres undeva, da.

Dar care este opinia dumneavoastră, dacă trebuie să avansăm cu două lecturi azi sau să mai așteptăm o săptămână? Da, înțeleg că răul cel mare a fost făcut, dar totuși mai bine poate azi să punem punct aici, decât să mai așteptăm o săptămână, că iarăși de la 5903 vom ajunge la 6500.

Domnul Alexandru Jizdan:

Stimați colegi,

O să vă expun părerea mea personală acum. Cine a avut de aplicat, au aplicat demult. Așa cum s-a menționat de la tribună, probabil au rămas aceștia care nu și-au putut achita avocatul sau niște sărmani de aceștia, care poate merită cel mai mult și cifra asta îngrozește, că doar un singur deținut condamnat pentru o crimă ușoară a beneficiat, restul sunt ceilalți.

Eu consider că noi astăzi nu trebuie să ne grăbim. Noi trebuie să mergem în comisie, să ne pregătim pentru lectura a doua, conștientizând că el trebuie aplicat să venim pentru săptămâna viitoare cu o concluzie clară. Fiindcă s-a mai... data trecută, atunci când s-a înaintat acest proiect, uitați-vă câte curențe noi astăzi identificăm, de aceea această grabă mie mi

se pare că aduce niște riscuri ca noi totuși să greșim a doua oară. Eu vă propun să lăsăm pentru lectura a doua săptămâna viitoare, s-o examinăm în comisie liniștit, să vedem ce amendamente noi le acceptăm pentru această lege.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnul Novac.

Domnul Grigore Novac:

Da, vă mulțumesc.

Eu ca atare mă gândeam, poate că și este oportun noi să lăsăm pentru săptămâna viitoare, dar într-o săptămână noi să nu ne trezim că avem, după discuțiile de azi, o sumedenie de cereri suplimentare la acelea care sunt.

Acum ce ține de acelea care deja sunt depuse. Poate ar fi oportun, cum a raportat domnul secretar de stat, că s-a deplasat un judecător doar într-un singur caz, iată pe fiecare caz în parte cumva să oprim și să vedem... că eu vă spun, nu-s chiar așa condițiile de detenție cum le înfloresc ei prin cererile acestea și asta mai mult seamănă a abuz de acest mecanism.

De aceea, ca să le stopăm pe acelea care sunt depuse este... o soluție ar fi ca judecătorul la intima convingere să vadă la fața locului în ce condiții se deține. Dar ce ține de lectura a doua, iarăși există acest pericol că să ne trezim cu mai multe cereri depuse.

Domnul Alexandru Jizdan:

Stimați colegi,

Am să vorbesc așa niște termeni înțeleși de toată lumea. Cei care erau implicați în acest proces erau foarte relaxați până acum și aplicau acest mecanism. Eu nu vreau să spun ce sta în spatele la... ce interese erau până acum.

Noi totuși am avut acea ședință prin care am preîntâmpinat și am rugat toată lumea să aplice totuși nu atât de uniform sau să ia în calcul, sau să pună pe masă alte reguli de joc și să oblige Administrația Națională a Penitenciarelor să vină cu poze din locul unde el este deținut. Și credeți-mă că atunci când vor veni ei și vor arăta judecătorului, judecătorul va înțelege că nu trebuie să aplice acest mecanism.

Dar până acum colegii de la penitenciare și judecătorii au avut un confort foarte mare de a aplica acest lucru, lucru inadmisibil. Noi cu această situație va trebui să ne clarificăm. Și eu vă propun și am să propun și colegilor din comisie, noi totuși să aducem în spațiul public poate niște cazuri, care, ulterior, vor duce la pedepsirea acelor vinovați, fiindcă acest lucru este inadmisibil, din punctul nostru de vedere.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnul Slusari – următoarea întrebare.

Domnul Alexandru Slusari:

Noi cumva discutăm despre acest subiect parcă el s-a întâmplat în era antică și n-au fost oameni concreți care au avut obligațiunea asta să urmărească ce s-a întâmplat, din câte eu am înțeles, din 2016. Noi am avut atunci Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, am avut un Guvern care... Toți vorbim că legea e bună, dar iată executarea este proastă. Mă rog, dar cine a admis această executare proastă?

Și la mine este o întrebare și precizare. Dacă domnul președinte Jizdan are cumva de gând să organizeze audieri în cadrul comisiei pe acest subiect? Să vadă, totuși, cine a comis și unde a fost această problemă? Eu înțeleg că în cadrul audierilor „главное не выйти на самого себя”, dar, mă rog. Sub acest aspect eu consider că este necesar noi nu doar să constatăm că, iată, legea este executată prost, dar să-i tragem la răspundere pe toți cei care au avut tangență cu acest lucru.

Dar referitor la poziție, de acord, deja toată lumea, iată, scrie: Filat a ieșit, Platon are termenul redus, toți criminalii care au avut de ieșit și au rămas cei mai sărmani oameni. Și ei acum spun: aha, voi pentru voi ați făcut, dar acum ce facem cu noi?

Iată de ce noi suntem gata să votăm și în a doua lectură această lege, dar cu această distincție foarte clară că toți acei oameni, sărmanii, care au comis crime mai puțin grave să aibă posibilitatea să aplice mai departe la acest mecanism, dar să închidem porțile pentru acei criminali care, poate, întâmplător încă au rămas și nu s-au folosit de acest mecanism.

Domnul Alexandru Jizdan:

Domnule Slusari,

Cu expresia „выйти на самого себя”, probabil, v-ați referit la mine acum. Păi, vreau să vă aduc aminte, cu vreo 7 ani în urmă, eu m-am întâlnit cu dumneavoastră când erau atacurile tâlhărești la nord, cu dumneavoastră personal, probabil nu țineți minte, și am contribuit și am descoperit atunci vreo opt tâlhării și dumneavoastră erați mult deranjat de situația criminogenă.

Plus, eu cu lipsă de modestie, dar vreau să vă spun că toți aceștia care ies astăzi din penitenciare, eu personal am contribuit ca ei să ajungă acolo. De aceea eu înțeleg că sunt declarații politice, dar eu aș dori ca ele să fie responsabile, inclusiv să mă responsabilizeze și pe mine. N-am să admit astfel de declarații.

Plus, acest mecanism a fost pus în... a intrat în vigoare de la 1 ianuarie 2019, stimate coleg. Și haideți să utilizăm niște date, nu, pur și simplu, să utilizăm, să folosim microfoanele acestea pentru a ne murdări unul pe altul.

Dacă sunt critici, haideți să ne criticăm, dar, pur și simplu, să-mi spuneți că... Eu știu „на кого выхожу” și la timpul lui poate o să facem mai multe acțiuni.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, o precizare.

Domnul Alexandru Slusari:

Stimate domnule Jizdan,

Dar de la 1 ianuarie 2019 această țară era condusă de extratereștri? Nu era Guvernul, nu era ministrul justiției, nu era ministrul afacerilor interne?

Domnul Alexandru Jizdan:

Ce are ministrul afacerilor interne cu asta?

Domnul Alexandru Slusari:

Eu vă spun... eu nu vin cu acuzații personale, eu vreau să menționez că la noi cea mai mare problemă că timp de 30 de ani la noi se întâmplă lucruri grave și nimeni nu este tras la răspundere pentru tot ce se întâmplă. Și pe urmă noi în mod de „аврал” facem aici niște show-uri, haideți mai repede în două lecturi sau în prima lectură. Doar acest lucru am vrut să menționez.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Haideți să ne mai temperăm spiritele.

Domnule Carp,

Aveți întrebare la domnul președinte?

Domnul Lilian Carp:

Da.

Domnule președinte,

Când eram atunci noi în Parlament, când s-a votat această lege, încă atunci noi am spus că există prea multe ușițe pentru unii care o să poată ieși și dacă vă mai aduceți aminte și replica pe care am făcut-o: noi ce facem? Îi dăm cheile lui alde Șor să iasă cumva singur din pușcărie sau ce facem? Am zis că trebuie atunci foarte profund să ne uităm ce categorii de crime, de una, de alta, persoane pot să iasă din penitenciare, fiindcă ele costă.

Și acum vreau să vorbim despre costuri. Vreau să vorbim. E clar că nimănui nu-i dorim să nimerească acolo, care încalcă trebuie să răspundă până la urmă, însă condițiile, totuși, trebuie să existe omenești, ei și așa sunt pedepsiți pentru încălcări. Și o parte din aceștia care ies deja din închisoare

pot să se reîntoarcă înapoi. Și acum întrebarea este: deci este făcută, în genere, o evaluare a costului prejudiciilor care pot aduce aceste persoane sau unele persoane care se reîntorc iarăși la viața de până la penitenciare? Și cu îmbunătățirea condițiilor în penitenciare, ca aceste persoane să stea acolo și să răspundă pentru ce au făcut.

Domnul Alexandru Jizdan:

Domnule Carp,

Azi, în Republica Moldova noi ne aflăm într-un cerc vicios. Pe de-o parte, dacă astăzi ne-ar solicita câteva miliarde de lei pentru a îmbunătăți condițiile în sistemul penitenciar, imaginați-vă ce va zice lumea care așteaptă mărirea pensiilor și a salariilor.

Noi toți conștientizăm că astfel de bani nu-s și încetișor, încetișor în consens aici, cu înțelegerea problemei, trebuie să ne mișcăm înainte. Dar astăzi de la sine penitenciarele, prin investițiile celor care au posibilitate, își îmbunătățesc condițiile. Nu este o abordare sistemică acest lucru, nu este o abordare statală. Noi... se tratează sistemul de la sine prin investițiile unuia care are niște bani.

De aceea desigur că situația este complicată, noi încercăm acum să aducem ordine în acest mecanism și să îmbunătățim legea. Atât.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Carp,

O precizare.

Domnul Lilian Carp:

Eu la asta și vroiam să ajungem, faptul că trebuie sistemic această problemă abordată. Da, cu adevărat, prioritate acum noi avem pensiile, drumurile ș.a.m.d., însă în linii generale eu cred că va trebui și acest subiect mai devreme sau mai târziu să-l discutăm despre îmbunătățirea condițiilor, deoarece o să ne trezim cu creșterea ratei criminalității într-un anumit timp care o să ne coste de 4–5 ori mai mult. Fiindcă dacă hoțul intră iarăși în magazin și aduce prejudicii patronului și omului de afaceri, el nu mai poate plăti impozite, neplătind impozite acești bani nu se întorc înapoi în impozit, nu avem de unde plăti plățile sociale.

De aceea eu consider că, da, noi acum ajungem la suspendarea acestor aplicații, dar cine trebuia să stea acolo, din păcate, deja băieții stau acasă, iar unul își face geanta. Unul își face... Și din această cauză eu consider că este necesar...

Doamna Zinaida Greceanîi:

10 secunde, vă rog.

Domnul Lilian Carp:

Oricum n-am a doua întrebare.

Este necesar ca această problemă să fie dezbătută pe larg, ca să nu ajungem să ne coste mai scump când ei vor ajunge acasă.

Mersi mult.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnul Alexandru Jizdan:

Dar este un subiect de studiu, dacă vreți, al criminologiei. Și, cu adevărat, noi azi nu rezolvăm problema și nu rezolvăm nici în a doua lectură, noi acest lucru trebuie să-l ținem în vizorul nostru permanent.

Am uitat să-i răspund domnului Slusari, că noi vom audia în continuare toți factorii de decizie, inclusiv... Astăzi e greu, e imposibil să-i tragi, să-i pui la respect pe judecători. Și voi cunoașteți acest lucru. Dar măcar cu indignarea deputaților în Parlament și ceea ce aud ei astăzi, eu consider că acest lucru poate îi va responsabiliza într-un mod sau altul.

Dar noi intenționăm să mergem mai departe să vedem. Să selectăm măcar cazul de la Taraclia, pe care voi îl cunoașteți, să fie acesta un subiect de studiu și să vedem: corect a fost aplicat acolo mecanismul compensatoriu sau nu?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc, domnule președinte.

Domnule Perciun,

Aveți întrebare?

Domnul Dan Perciun:

Da, am.

Domnule președinte,

Continuând gândul anterior pe care dumneavoastră l-ați expus, ce concret se poate de făcut în următoarea perioadă pentru a verifica în ce măsură deciziile luate de către judecători...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Domnule Perciun,

Discuțiile pot fi la infinit, concret la raportul comisiei, vă rog. Noi ținem președintele comisiei și ne antrenăm în declarații. La raportul comisiei, vă rog, foarte concret.

Domnul Dan Perciun:

Doamnă Greceanîi,

Eu nu fac declarații, eu încerc să înțelegem toți împreună mai departe la modul concret ce urmează să facem pentru ca să vedem dacă deciziile luate de judecători au fost influențate prin diverse metode, să analizăm uniformitatea lor. Poate este cazul să facem o comisie în cadrul Parlamentului, pe lângă comisia domnului Jizdan, pe lângă Comisia drepturile omului, să vedem condițiile de detenție. De ce unii la noi stau în condiții luxoase, unii stau în camere...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Lectura a doua.

Stimați colegi,

În comisie, vă rog, pentru discuții, lectura a doua.

Domnule președinte,

Vă rog să luați loc.

Stimați colegi,

Se supune votului pentru a fi aprobat în prima lectură proiectul nr. 59 din 14 februarie 2020. Prima lectură.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea sau chiar unanim.

Stimați colegi,

Comisia a propus săptămâna următoare lectura a doua.

Următorul proiect de pe ordinea de zi este nr. 68 din 21 februarie 2020.

Cristina Botnariuc, secretar general adjunct al Aparatului Președintelui.

Doamna Cristina Botnariuc – *secretar general adjunct al Aparatului Președintelui:*

Buna ziua.

Stimată doamnă Președinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege pentru modificarea articolului 5 din Legea nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii.

Scopul proiectului rezidă în ajustarea conceptului de alegere a Președintelui Consiliului Superior al Magistraturii, standardelor internaționale și recomandărilor experților pe dimensiunea sistemului

judiciar, prin asigurarea echilibrului între condiția asigurării independenței Președinției și condiția evitării posibilelor tendințe corporatiste în cadrul Consiliului.

Astfel, în redacția proiectului propus, în calitate de Președinte al Consiliului Superior al Magistraturii urmează a fi ales unul din membrii săi. Adică inclusiv din rândul profesorilor de drept titular și nu doar din rândul judecătorilor, cum prevede legea în redacția actuală.

Necesitatea operării modificărilor date au fost determinate de opinia comună urgentă a Comisiei de la Veneția și a Directoratului drepturilor omului și statului de drept al Consiliului Europei referitor la proiectul de Lege nr. 976 din 22 ianuarie 2020 pentru modificarea Legii nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii și decizia Curții Constituționale nr. 7 din 24 ianuarie 2020.

După cum cunoașteți, potrivit articolului 122 din Constituția Republicii Moldova, se stabilește că Consiliul este alcătuit din judecători și profesori titulari, care sunt membri aleși pentru o perioadă de 4 ani, și din Președintele Curții Supreme de Justiție, ministrul justiției, Procurorul General, care sunt membri de drept.

În această ordine de idei, Curtea observă că Constituția nu reglementează procedura alegerii Președintelui Consiliului. Ea nu prevede dacă acesta trebuie ales din rândul judecătorilor sau din rândul profesorilor titulari. De asemenea, Constituția nu stabilește nici numărul de membri ai Consiliului, nici procedura alegerii acestora. Mai mult, Constituția nu stabilește nici proporția de membri judecători și membri profesori titulari.

Din considerentele enunțate, Constituția lasă la discreția Parlamentului stabilirea cotei membrilor din rândul judecătorilor și din rândul profesorilor, precum și apartenența Președintelui Consiliului la una din cele două profesii.

Legea nr. 193 din 20 decembrie 2019 privind modificarea Legii privind Consiliul Superior al Magistraturii, care a fost elaborată de Ministerul Justiției și a fost promulgată în ianuarie curent de către Președintele Republicii Moldova, a reglementat inclusiv criteriul apartenenței Președintelui CSM, și anume prin stabilirea obligativității alegerii Președintelui doar din rândul judecătorilor.

Analizând opiniile experților din domeniu, încununate desigur de recomandările Comisiei de la Veneția și ale Consiliului Europei, potrivit cărora această modificare reprezintă un regres legislativ și de natură să afecteze imparțialitatea și independența Președintelui Consiliului Superior al Magistraturii, Șeful statului a decis să înainteze această inițiativă legislativă, pentru a asigura modificarea prevederilor date, înainte ca ele să producă efect.

Rog susținerea proiectului dat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Aveți câteva întrebări.

Prima întrebare – domnul Sîrbu Serghei.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Doamnă reprezentant al Președinției,

Sună frumos acest proiect de lege, mai ales atunci când se face referire la avizul Comisiei de la Veneția, care a fost dat la un alt proiect de lege într-un alt context.

Mai ales că această modificare vine exact în procesul de desfășurare a concursului pentru cel puțin patru membri ai CSM din rândul profesorilor titulari.

Și aici se propune, așa printre altele, că anume din rândul acestor profesori ar putea să fie ales viitorul Președinte al CSM.

Ideea nu este rea, ideea este bună. Am vorbit și la comisie, doar că de ce exact acum în procesul de desfășurare a concursului? Și nu cumva această modificare este legată de acest concurs? Astfel ca anume cine trebuie, inclusiv din cei care vor fi aleși într-o săptămână, să fie ales Președinte al CSM.

De aceea noi și la comisie am vorbit, și am venit cu o propunere, să votăm această lege, acest mecanism ca viitorul președinte să poată fi ales din rândul oricăror membri ai CSM, dar să fie aplicat numai pentru viitorul mandat al CSM. Nu pentru actualii, care vor fi aleși acum într-o săptămână, două.

Mai ales că încă intenționați să modificați și componența comisiei de concurs în timpul concursului. Atenție, vom vorbi la subiectul următor.

Considerăm că pentru ca să asigurați ca acest concurs să fie obiectiv și transparent și să nu fie nici un dubiu, această lege trebuie să intre în vigoare mai târziu și doar cu referire la viitorul mandat al CSM. Și nici într-un caz să nu fie aplicat acum, schimbând regulile de joc în timpul jocului.

Părerea Președinției, dacă sunteți de acord cu această abordare.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Doamna Cristina Botnariuc:

Mulțumesc.

Domnule deputat,

De fapt, părerea Președintelui, care a venit cu inițiativa dată, este expusă clar în nota informativă și în proiect, prin aceea că proiectul va intra în vigoare, sigur la decizia legiuitorului, la momentul publicării în Monitorul Oficial.

Interpretările cu referire la cum ar putea să influențeze acest fapt viitoarele alegeri sunt doar interpretări.

Președintele urmărește doar ca acest articol să fie modificat în conformitate cu recomandările pe care le-a avut, inclusiv la reprezentanții Comisiei de la Veneția, ca să nu fie admis un regres legislativ și să nu fie admis ca Președintele să fie ales doar din rândul judecătorilor, ceea ce ar duce la crearea unor tendințe corporatiste, pe care, de fapt, le-am avut și anterior.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Domnule Sîrbu,

Aveți a doua întrebare?

Domnul Sîrbu.

Domnul Serghei Sîrbu:

Da. Ce urmărește Președintele noi știm, vedem în fiecare zi, avem experiență. Ne cunoaștem de ani de zile. Și în Parlament avem experiență, și de aceea...

Dar atunci facem altfel. Din câte am înțeles, se intenționează a vota în două lecturi acest proiect de lege. Sau chiar dacă nu, eu rog să fie înregistrat pentru stenogramă amendamentul meu și să supunem votului, ca acest proiect de lege să intre în vigoare și să fie aplicat exclusiv doar pentru viitorul mandat al CSM.

Și voi insista să fie supus votului, astfel ca să nu existe nici o suspiciune că facem legea pentru o persoană anumită, pentru un anumit președinte viitor al CSM.

Vă mulțumesc.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim.

Următorul deputat care adresează întrebări este domnul Plîngău Dinu.

Domnul Dinu Plîngău:

Mersi.

Proiectul respectiv are o sumedenie de carențe și de ordin juridic, pentru că intră în contradicție cu Legea cu privire la actele normative, care prevede foarte clar că trebuie jumătate de an.

Noi deja am elaborat un proiect de Lege cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii. Și noi acum venim cu modificări într-un termen mai restrâns decât la o lege care deja a intrat în vigoare.

Mai mult decât atât, o să le dau dreptate și altor colegi, care spun foarte clar că inclusiv recomandările și regulamentele Comisiei de la Veneția, bunele practici la care noi tindem în justiție și în drept prevăd că nu poți schimba regulile jocului în timpul jocului.

Or, noi astăzi avem un concurs pentru selectarea membrilor, viitorilor patru membri în Consiliul Superior al Magistraturii.

Respectiv, întrebarea în contextul și al legalității proiectului respectiv este dacă ați avut sau aveți un aviz din partea ministerului de resort.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă rog, răspunsul.

Doamna Cristina Botnariuc:

Mulțumesc.

De fapt, momentul la care faceți referire dumneavoastră că se schimbă regulile de joc în timpul jocului, nu este chiar așa, pentru că, în momentul în care va fi adoptată legea și se va permite ca președintele să fie ales printr-un exercițiu democratic, indiferent din rândul judecătorilor sau din rândul profesorilor de drept, nu văd care ar fi influența acestui proiect asupra procesului, de fapt.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim.

Domnule Plîngău,

A doua întrebare sau precizare?

Doamna Cristina Botnariuc:

Cu referire la aviz, trebuie să recunosc că nu există un aviz, nu știu, reprezentanții comisiei, adică... proiectul a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă a Președintelui și nu există un aviz...

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă rog, a doua întrebare sau precizare, domnule Plîngău.

Domnul Dinu Plîngău:

Da. Deci întrebarea destul de elocventă era la proiectul respectiv, pentru că nu putea Ministerul Justiției să dea un aviz pozitiv din considerente că se încalcă Legea cu privire la actele normative, se încalcă

practicile Curții Constituționale în vederea adoptării actelor normative... nu știu, practica CEDO, recomandările Comisiei de la Veneția și așa mai departe. Deci dumneavoastră ați venit cu un proiect, nu știu, practic, cu două săptămâni după ce noi am votat deja în Parlament, nu noi, s-a votat deja în Parlament un proiect de lege privind Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii. Respectiv, graba sau insistența în asemenea sens este foarte clară că are un scop nu atât juridic de îmbunătățire a cadrului normativ, cât un scop politic de a influența sau... cumva, a favoriza ulterior cei 4 membri care urmează să fie selectați de către Comisia juridică, numiri și imunități în cadrul concursului pentru membri în Consiliul Superior al Magistraturii.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim.

Doamnă secretar general,

Probabil că a fost un comentariu, dar nu întrebare. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Următorul deputat care va adresa întrebări este domnul Sergiu Litvinenco.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Mulțumesc.

Doamnă reprezentant,

Miercuri, Guvernul Republicii Moldova a adoptat un aviz la un proiect de lege, pe care l-am inițiat eu o lună în urmă, de asemenea care ține de modificarea Legii CSM-ului. Eu la fel am venit să modific acea lege, de fapt, care a fost votată în grabă, pe data de 20 decembrie, de actuala majoritate parlamentară. În avizul adoptat de către Guvernul Republicii Moldova se spun 3 lucruri. Modificarea Legii CSM-ului, adică Legii nr. 93 de modificare a Legii CSM-ului mai devreme de 6 luni de la data adoptării: unu – contravine Legii cu privire la actele normative; doi – contravine actelor Comisiei de la Veneția... recomandărilor Comisiei de la Veneția; trei – contravine jurisprudenței CEDO.

Ce părere aveți despre o astfel de abordare a Guvernului Republicii Moldova?

Domnul Vlad Batrîncea:

Rugăm răspunsul.

Doamna Cristina Botnariuc:

Domnule deputat,

Eu nu sunt în măsură să contest avizul dat de Guvernul Republicii Moldova. Totodată, repet: aceasta a fost viziunea Președintelui prin care el a vrut să modifice, să asigure modificarea acestui articol urmare a recomandărilor experților din domeniu. Și cunosc, și dumneavoastră ați

susținut această poziție că articolul dat urmează a fi modificat pentru a asigura faptul că Președintele urmează să fie ales nu doar din rândul judecătorilor, dar și din rândul profesorilor titulari de drept.

Este dreptul dumnealui de a înainta această inițiativă legislativă.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim.

Domnule Litvinenco,

A doua întrebare sau precizare.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Pentru început o precizare, după care a doua întrebare complementar la ceea ce-a spus doamna secretar general. Eu foarte mult sper că domnul ministru al justiției, care este tehnocrat, apolitic, (*voce nedeslușită din sală*) când va da aviz la proiectul pe care-l prezentați dumneavoastră, să fie consecvent, să preia... toate considerentele pe care le-a reținut în raport cu proiectul meu și să-l prezinte aici, în Parlament.

A doua întrebare. Eu m-am uitat în nota informativă, într-adevăr, se fac trimiteri la ajustarea aceleiași legi, despre care am spus, la avizul Comisiei de la Veneția, făcut public pe data de 20 ianuarie. Eu m-am uitat în acest aviz, într-adevăr, așa este, Comisia de la Veneția, la punctele 28 și 29, vorbește că, ceea ce s-a votat pe data de 20 decembrie, este un regres, este un pas înapoi.

În același timp, mai sus un pic, 26 și 27, în acest aviz al Comisiei de la Veneția, se spune... se exprimă rezerve și îngrijorări cu referire la procedura de desemnare a membrilor CSM-ului în Parlament. Și acolo Comisia recomandă două opțiuni: fie că majorați numărul de voturi necesar, așa încât să fie un consens cât mai larg, fie delegați competența alegerii unei comisii independente... Ce părere aveți și în raport cu iată această situație?

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă rugăm răspunsul.

Domnul Sergiu Litvinenco:

... 26, 27 – respectăm... invers, 26, 27 – nu ținem cont, 28, 29 – respectăm și...

Doamna Cristina Botnariuc:

Domnule Litvinenco,

După cum ați observat, ceea ce dumneavoastră acum menționați, de fapt, nu face parte din obiectul proiectului pe care-l prezint eu acum.

În cazul în care domnul Președinte va decide că urmează să modifice... să vină cu o inițiativă de modificare, inclusiv a aspectelor pe care le-ați

enunțat dumneavoastră și le-a enunțat Curtea, și eu am să fiu delegată să prezint, o să vin și o să discutăm.

Domnul Vlad Batrîncea:

Mulțumim.

Domnule Litvinenco,

Ultima precizare.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Precizare. Pentru colegi, pentru majoritate, pentru cetățeni: eu cred că noi trebuie să fim oameni serioși și adecvați, dacă respectăm avizele Comisiei de la Veneția, trebuie să le respectăm în totalitate, nu respectăm două paragrafe 28 și 29 și scuișăm în paragrafele 26, 27. În totalitate respectăm atât ca literă, cât și ca spirit.

Mulțumesc.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim pentru poziție, domnule Litvinenco.

Următorul deputat care acordă întrebări este domnul Bolea Vasile.

Domnul Vasile Bolea:

Bună ziua!

Am o întrebare. Spuneți, vă rog, iată colegii au vorbit despre concurs... mai că Parlamentul trebuie să aleagă Președintele CSM-ului și așa mai departe. Spuneți, vă rog, iată să cunoască toți cetățenii țării, de cât timp CSM-ul este... nu are un președinte plenipotențiar, de cât timp el este condus de un președinte interimar și dacă, într-adevăr, este necesară această normă astăzi pentru a debloca activitatea CSM-ului?

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim.

Răspunsul.

Domnul Vasile Bolea:

Dacă cunoașteți de cât timp CSM-ul este condus de un interimar?

Doamna Cristina Botnariuc:

Nu pot să vă zic o perioadă exactă, dar e o perioadă destul de lungă deja, am observat cu toții.

În opinia Președintelui, această... și opinia Comisiei de la Veneția, la care iarăși fac referire, această modificare va asigura deblocarea situației, nu atât deblocarea situației, cât va asigura faptul că în Consiliul Superior al Magistraturii nu vor mai fi interese corporatiste și faptul că... *(Gălăgie în sală.)*

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă rog, ordine în sală. Când vorbiți dumneavoastră, nimeni nu vă întrerupe și nu vă comentează.

Doamna Cristina Botnariuc:

... și faptul că se va asigura exercițiul democratic în alegerea Președintelui, fără să se favorizeze o anumită castă, adică cea a judecătorilor sau cea a profesorilor titulari.

Domnul Vlad Batrîncea:

Mulțumesc.

Domnule Bolea,

A doua întrebare sau precizare.

Domnul Vasile Bolea:

Da. De fapt, stimați colegi, președintele interimar sau CSM-ul nu are un președinte plenipotențiar încă din vara anului trecut, deja vreo 8–9 luni de zile. Și ceea ce se spune în proiect, stimați colegi, este doar excluderea unei sintagme „judecători”, și punct.

Acest proiect dă posibilitatea, inclusiv tuturor membrilor CSM-ului, să participe la exercițiul ăsta de alegere să acceadă în funcția administrativă de Președinte al Consiliului Superior al Magistraturii, inclusiv cei care sunt membri titulari de drept, adică profesorii, care vin, stimați colegi, din societatea civilă, la care dumneavoastră foarte mult așteptați. Și eu cred că este un proiect care vine întru totul să implementeze acele recomandări ale Comisiei de la Veneția, și, de fapt, este un proiect tehnic, stimați colegi, pe care trebuie să-l votăm.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim, domnule Bolea.

Următorul deputat care acordă întrebări este domnul Perciun Dan.

Domnul Dan Perciun:

Bună ziua, stimată doamnă.

Eu aș vrea să știu de ce nu așteptați și nu există avizul Ministerului Justiției și al Guvernului în ansamblu?

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă rog, răspunsul.

Doamnă secretar general.

Doamna Cristina Botnariuc:

Este la comisie, domnul Bolea spune.

(Voci nedeslușite din sală.)

Domnul Vlad Batrîncea:

Domnul Perciun.

Domnul Dan Perciun:

Stimată doamnă,

Eu m-am referit la avizul...

Doamna Cristina Botnariuc:

În condițiile în care, după cum a specificat și domnul Bolea, această modificare, de fapt, este o modificare tehnică, se modifică doar faptul că nu se aleg doar din rândul judecătorilor, nu contravine articolului 122 din Constituție, nu necesită cheltuieli suplimentare din bugetul de stat, a fost elaborată fără avizul Guvernului, adică al Ministerului Justiției.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim.

Domnule Perciun,

A doua întrebare sau precizare?

Domnul Dan Perciun:

Da. A doua întrebare ține de exact ceea ce am discutat un pic anterior cu domnul Litvinenco, cu dumneavoastră.

Nu vă pare ipocrit Guvernul să aibă, pentru că e clar că nu ați mers pe varianta avizului Guvernului, că era cu totul ridicol dacă am fi avut două documente în scris, în care în unul scria că se poate de modificat o lege, după ce a fost modificată în ultimele 6 luni de zile și în altul scria că nu se poate. Asta era să fie teatrul absurdului specific acestui stat și de asta nu ați vrut să cereți avizul Ministerului Justiției sau să-l așteptați.

Dar vreau să vă întreb pe dumneavoastră, dacă credeți că e normal să avem așa o aplicare selectivă a anumitor principii, în raport cu... în funcție de originea unui anumit proiect de lege. Credeți că e corect așa să se legisfeze în Republica Moldova? Atunci când proiectul vine de la opoziție, să invocăm un argument, iar când vine de la Președinte, acel argument să nu mai fie valabil. Asta e stat de drept?

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă rog, răspunsul.

Doamna Cristina Botnariuc:

În condițiile în care eu nu reprezint o funcție politică, sunt un funcționar public, o să mă abțin să comentez sau să dau o anumită apreciere lucrurilor pe care dumneavoastră le-ați formulat.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim.

Ultima precizare, domnule Perciun.

Domnul Dan Perciun:

O precizare. Astăzi la începutul ședinței, doamna Președinte al Parlamentului a menționat că noi nu vom vota proiecte de legi care nu au avizul Guvernului și aici e întrebare către dumneavoastră. Noi, din nou înțelegem, opoziție, guvernare, dar haideți să nu fim ipocriți. Dacă stabilim o regulă, țineți-vă de regula asta.

De ce, dacă ați spus că nu votăm proiecte de legi fără avizul Guvernului în prima lectură și a fost domnul Candu, care a ținut aici lecții despre cum poate fi votată în prima lectură și de abia în a doua lectură ai nevoie de avizul Guvernului, nu aplicați aceeași regulă și acum?

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim.

Domnul Dan Perciun:

Și de ce... din 21 e înregistrat proiectul. Au trecut două săptămâni, trei săptămâni, putea Ministerul Justiției să se pronunțe și să scrie o propoziție „Este OK.”, și se respecta tot procedural.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim.

Este poziția dumneavoastră.

Stimați colegi,

Nu mai sunt deputați care vor să adreseze întrebări.

Doamnă secretar general,

Vă rugăm să vă ocupați locul.

Vă mulțumim.

Și se prezintă raportul comisiei, domnul președinte al Comisiei juridice Vasile Bolea.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte al ședinței.

Stimați colegi,

Se dă citire raportului la proiectul de Lege pentru modificarea articolului 5 din Legea nr. 947 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, care a fost înregistrat cu nr. 68 din data de 21 februarie 2020.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege nr. 68 din 21 februarie 2020 pentru modificarea articolului 5 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, inițiativă legislativă a Președintelui Republicii Moldova, și comunică următoarele.

Prin reglementările proiectului de lege se propune ca Președintele Consiliului Superior al Magistraturii să fie ales din rândul tuturor membrilor, și nu doar din rândul membrilor-judecători ai Consiliului.

După cum se menționează în mai multe avize ale Comisiei de la Veneția, este necesar să se asigure că președinția Consiliului Judiciar să fie exercitată de o persoană imparțială. Președintele Consiliului poate fi ales din rândul membrilor care nu sunt judecători. O asemenea soluție ar putea institui un echilibru între condiția asigurării independenței președinției și condiția evitării posibilelor tendințe corporatiste în cadrul consiliului.

Totodată, Comisia juridică menționează că prevederile proiectului nu aduc atingere prevederilor constituționale, având în vedere că în Constituție nu este reglementată procedura de alegere a Președintelui Consiliului Superior al Magistraturii și nici condiția apartenenței la una din categoriile de membri ai acestuia: judecători sau profesori titulari de drept.

În rezultatul dezbaterilor, proiectul de Lege nr. 68 din 21 februarie 2020 nu a întrunit numărul necesar de voturi pentru a fi propus plenului spre examinare și adoptare. Drept urmare, această decizie rămâne la latitudinea Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Domnul Vlad Batrîncea:

Domnule Bolea,

Și la dumneavoastră are întrebări domnul Plîngău.

Domnul Dinu Plîngău:

Domnul...

Domnul Vlad Batrîncea:

Nu. Ați deconectat microfonul.

Domnule Litvinenco,

Poftim, întrebări.

Voce din sală:

Plîngău ați spus...

Domnul Vlad Batrîncea:

Dumneavoastră ați deconectat microfonul, la mine a dispărut.

Așa țineți... acum ați apăsat bine.

Domnule Plîngău,

Înțelegem că e grav să nu vă expuneți.

Domnule Plîngău,

Conectați microfonul, tehnicienii.

Domnul Dinu Plîngău:

Domnule Bolea,

Am vrut să vă întreb referitor la raportul comisiei. Noi am invocat în cadrul ședinței comisiei că se încalcă prevederile Legii cu privire la actele normative și practica Curții Constituționale, precum că legile care se adoptă trebuie să fie previzibile și nu pot fi modificate legile intrate în vigoare, decât după 6 luni de la intrarea acestei legi în vigoare și, respectiv...

Domnul Vasile Bolea:

Așa. Care-i întrebarea?

Domnul Dinu Plîngău:

Întrebarea este următoarea. De ce atâta grabă cu proiectul respectiv, că s-a pus pe ordinea de zi fără avizul Guvernului, fără un raport pozitiv din partea Comisiei juridice, numiri și imunități și, în special, în condițiile în care săptămâna viitoare trebuie să aibă loc concursul pentru numirea noilor membri în Consiliul Superior al Magistraturii?

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă rog, răspunsul.

Domnul Vasile Bolea:

Stimate coleg,

În primul rând, v-aș sugera ca dumneavoastră să citiți mai atent Legea nr. 100. În primul rând, este un proiect tehnic, am făcut referire și în raport la el. Dacă o să citiți, în acest proiect se propune să fie exclusă sintagma „judecători” și să dăm posibilitatea tuturor membrilor Consiliului Superior al Magistraturii să participe la acest exercițiu. Este prima.

A doua. Dacă dumneavoastră faceți referire la careva practici și Hotărârea Curții Constituționale, vă rog să le enunțați, numărul, data, când această hotărâre și ce conține Hotărârea Curții Constituționale. Eu asemenea hotărâri nu cunosc.

Al treilea.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim.

Domnul Vasile Bolea:

Al treilea lucru.

Comisia juridică, numiri și imunități a propus acest proiect în ordinea de zi a comisiei, dumneavoastră făcând parte din această comisie, de asemenea, ați votat ordinea de zi a comisiei și ea a fost dezbătută. Respectiv, raportul a fost pregătit, v-am dat citire că nu a întrunit numărul necesar de voturi și ține de... este expus la latitudinea Parlamentului pentru ca să fie votat.

Și al patrulea. Parlamentul Republicii Moldova nu alege Președintele Consiliului Superior al Magistraturii. Asta o fac membrii CSM-ului și nu ține de această lege, că noi nu votăm...

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă rog, mai laconic, domnule președinte.

Domnul Vasile Bolea:

... Președintele CSM-ului.

Da.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim.

La momentul de față 51 deputați sunt în sală, cvorum este, continuăm activitatea Parlamentului.

Domnule Plîngău,

Cred că aveți încă o întrebare sau dacă nu, vă așteptăm cu luare de cuvânt.

Domnul Dinu Plîngău:

... de luare de cuvânt, doar o precizare.

Domnule Bolea,

Referitor la actele despre care am menționat, noi am discutat în detalii la comisie și am invocat foarte clar, nu fără reproșuri, fără nimic. Am invocat în cadrul comisiei...

Domnul Vasile Bolea:

Domnule Plîngău,

Eu încă o dată vă explic, noi nu facem modificări la legea care a fost votată în 20 decembrie, noi facem...

Domnul Vlad Batrîncea:

Domnule Bolea,

Așteptați... așteptați...

Domnule președinte Bolea,

Așteptați ca deputatul să finalizeze întrebarea, după care veniți cu răspunsul.

Domnule Plîngău,

Formulați întrebarea.

Domnul Dinu Plîngău:

În cadrul comisiei de aceea și nu a întrunit voturile necesare, pentru că în fond nu sunt împotriva legii decât în contextul și prin prisma faptului că se încalcă niște norme cu privire la tehnica legislativă.

Respectiv, s-au invocat 2 motive, domnule Bolea, în cadrul Comisiei juridice, numiri și imunități: faptul că se încalcă tehnica legislativă, că legea trebuie să fie... sau adoptarea legislației trebuie să fie previzibilă și așa mai departe, încălcarea Legii nr. 100 și așa mai departe.

Dar al doilea aspect, e aspectul politic. Noi suntem în prag de selectare a 4 membri noi în Consiliul Superior al Magistraturii și prin aceste intervenții noi compromitem inclusiv concursul pe care trebuie să-l organizeze Comisia juridică, numiri și imunități.

Domnul Vasile Bolea:

Stimate coleg...

Domnul Vlad Batrîncea:

Domnule Bolea,

O clipă. Aceasta a fost o expunere. Deja și eu a treia oară astăzi am auzit-o de la domnul Plîngău. Nu cred că trebuie să comentați.

Următorul deputat este domnul Sergiu Litvinenco.

Domnule Plîngău,

Mai stați în sală, mai ascultați și alți colegi.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Domnule Bolea,

Eu. Da, poftim.

Domnul Vlad Batrîncea:

Ei bine, „сами себя послушали и разошлись”. Vine, colegii s-au dus la prânz, au dreptul.

Domnule Bolea,

Vă rog, întrebarea domnului Litvinenco.

Da, dorim poftă bună colegilor.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Domnule Bolea,

Eu am aceeași întrebare pe care am adresat-o și doamnei secretar general de la Președinție. Chiar miercuri, Guvernul a adoptat un aviz la un proiect la fel despre modificarea Legii CSM-ului, care vine să repare erorile pe care le-ați făcut în cadrul votării, așa în grabă, fără a ține cont, fără a citi amendamentele.

Eu am impresia că chestia aceasta eu am propus-o ca amendament și voi atunci ați spus „ă-ă”.

Guvernul spune așa, că dacă vii și modifici legea mai devreme de 6 luni, unul, încalci Legea nr.100 privind actele normative. Doi. Încalci recomandările Comisiei de la Veneția. Trei. Încalci jurisprudența CEDO.

Cum se pliează acestea două? Iată acest aviz al Guvernului poate fi aplicat în raport cu acest proiect de lege dincolo de fond, pentru că acum și de fond revin.

Domnul Vasile Bolea:

Domnule Litvinenco,

Dumneavoastră vorbiți despre două proiecte de legi diferite. Noi acum examinăm proiectul nr. 68. Dumneavoastră, probabil, vă referiți la proiectul de Lege nr. 20, pe care dumneavoastră l-ați propus o lună și ceva în urmă, la care a fost un aviz negativ al Guvernului. Și eu aș da crezare Guvernului. De ce?

În primul rând, dacă dumneavoastră ați citit proiectul acela care a fost votat în lectura a doua, în data de 20 decembrie, dumneavoastră ați venit cu un proiect privind modificarea aceluși proiect, care în esență schimbă modalitatea de numire, de alegere a membrilor titulari de drept, din rândul profesorilor titulari de drept din această lege.

Proiectul nr. 68 nu schimbă modalitatea de alegere sau desemnare a membrilor în Consiliul Superior al Magistraturii. Și, respectiv, fiind un proiect tehnic, care are menirea de a îmbunătăți Legea privind CSM-ul, care este în coroborare cu acel aviz de la Comisia de la Veneția și recomandări, deci el poate fi examinat astăzi și votat.

Domnul Vlad Batrîncea:

A doua întrebare, domnule Litvinenco, da?

Domnul Sergiu Litvinenco:

De procedură, domnule Președinte al ședinței.

Solicit numărarea cvorumului și închiderea ședinței, pentru că sunteți 46 de parlamentari.

Mulțumesc.

Domnul Vlad Batrîncea:

Mulțumesc mult, domnule Litvinenco, pentru întrebările oferite de dumneavoastră.

Înțelegem că toți de acum s-au expus și le urăm poftă bună. *(Voci din sală.)*

Eu am să iau decizia așa cum consider.

Colegi,

Vă mulțumim pentru sfat. Noi bineînțeles că avem pregătire mai bună, credeți-ne și știm cum să procedăm. Și n-am solicitat consilierea dumneavoastră.

Numărătorii,

Vă rog să dați rezultatele pe sectoare ale prezenței în sală.

(Voci din sală.)

Colegi, vă rog, numărătorii, să dați rezultatele prezenței în sală.

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 1 – 25.

Domnul Vlad Batrîncea:

Sectorul nr. 2, cu prezidiul, vă rog.

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 2 – 24.

Domnul Vlad Batrîncea:

Stimați colegi,

Anunț pauză tehnică de 15 minute.

Și rog președinții de fracțiuni să fie președinți de fracțiuni.

Vă mulțumesc.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Domnul Vlad Batrîncea:

... decizii. Vedem că colegii au făcut astăzi planificat 270 de declarații și au mers deja la odihna binemeritată.

Domnule Sîrbu,

Întrați în sală, ce stați după ușă, nu vă stă bine așa. Fiți mai solid, sunteți doar cel mai...

În condițiile în care mai mulți deputați au preferat să se ducă la ospătăria Parlamentului, anunțăm ședința...

Da, domnule Reniță,

Vă dorim și dumneavoastră poftă mare.

Anunțăm ședința de azi închisă.

Și cu privire la convocarea următoarei ședințe va decide Biroul permanent la ședința sa ordinară, miercurea viitoare.

Vă dorim o activitate fructuoasă în teritoriu și toate cele bune.

Ședința s-a încheiat la ora 14.16.

Stenograma a fost pregătită spre publicare în Direcția pentru lucrările plenului Parlamentului din cadrul Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului.